

VITA ACADEMICA

2018 NR 1 (94)

STYCZEŃ-KWIECIEŃ

Biuletyn informacyjny Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie

ISSN 1842-2244

*Prof. Rémi Brague otrzymał tytuł
doktora honoris causa UPJPII*

Z życia uczelni

Wydarzyło się	3
Prof. Rémi Brague otrzymał tytuł doktora honoris causa UPJPII	
Promocje akademickie 11 I 2018	5
Prof. Rémi Brague <i>Lectio magistralis</i>	11
Doktoraty z nauk o mediach – nowa perspektywa rozwoju uniwersytetu	18
Pracownicy naukowcy i naukowo-dydaktyczni UPJPII wyróżnieni w ramach ocen wydziałowych	18
Porozumienie pomiędzy UPJPII a Komitetem Organizacyjnym Beatyfikacji	
Służebnicy Bożej Hanny Chrzanowskiej	20
Spotkanie <i>MasterClass Leadership with the Pope</i> w Warszawie – 16 stycznia 2018 r.	22
Baza danych parafii katolickich na ziemiach wschodnich dawnej Rzeczypospolitej dziełem WHiDK UPJPII	24
Inwentaryzacja i digitalizacja wybranych archiwaliów Centralnego Ośrodka	
Duszpasterstwa Polaków za granicą w Rzymie (cz. 2) dziełem UPJPII	26
<i>E-learning</i> na UPJPII	28
Spotkanie oplatkowe pracowników UPJPII	29
Goście i partnerzy UPJPII	
W trosce o współczesną młodzież	31
W trosce o jakość kształcenia	32
UPJPII będzie współpracował z Małopolskim Oddziałem PFRON –	
umowa podpisana 14.12.2017	33
Umowa o współpracy pomiędzy UPJPII a Uniwersytetem Preszowskim	
w słowackim Preszowie	34
Pracownicy Instytutu Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej UPJPII szkolili	
młodzież – teraz władze WNS podpisały porozumienie o współpracy	35
Umowa patronacka ze szkołą nr 164 im. bł. Franciszki Siedliskiej	36

Twarze UPJPII

Wywiad z ks. dr. hab. Michałem Drożdżem, prof. UPJPII, dyrektorem Instytutu Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej UPJPII, przewodniczącym Naczelnego Sądu Dziennikarskiego przy Stowarzyszeniu Dziennikarzy Polskich	37
Wywiad z ks. dr. hab. Romanem Bogaczem, prof. UPJPII, prodziekanem Wydziału Teologicznego	38

Odeszli od nas

Wspólnota akademicka Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie pożegnała ks. dr. Kazimierza Kaczmarczyka. Zasnął w Panu w wieku 64 lat	40
Zmarł ks. prof. dr hab. Jan Kowalski (1930–2018)	41

Konferencje

<i>Granice prawa do sakramentów. Między kodeksem prawa kanonicznego z 1917 roku a kodeksem z 1983 roku</i> – symposium Wydziału Prawa Kanonicznego UPJPII w Krakowie – 16 Listopada 2017 r.	42
--	----

VITA ACADEMICA

Biuletyn Informacyjny
Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie

Redakcja
31-002 Kraków, ul. Kanoniczna 25
tel. 12 421 68 48, wew. 626; faks 12 422 86 26
e-mail: rzecznik@upjp2.edu.pl

Redaktor naczelna
Marta Mastyló

Opracowanie graficzne
Wydawnictwo Naukowe

Zdjęcie na okładce
Joana Adamik

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych
oraz zastrzega sobie prawo do skrótów
i redakcyjnego opracowania tekstów przyjętych do druku.

Numer zamknięto 20 kwietnia 2018 roku.
Nakład 1200 egz., ISSN 1842-2244

Wydawca: Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie
Wydawnictwo Naukowe

International Summer School and Conference “Beyond Secular Faith” w Granadzie	45
Ogólnopolska konferencja naukowa: <i>Nauki o rodzinie w służbie polskiej rodziny</i>	
oraz Walne Zebranie Polskiego Stowarzyszenia Familiologicznego	48
<i>Wyjątkowość Kościoła katolickiego</i>	51
Rabin w Krakowie – konferencja naukowa z dr. Markiem Kinzerem	53
<i>Mowa nienawiści – etyczne ramy komunikowania i podmiotowa odpowiedzialność</i>	
<i>wobec walczących słów</i> – wystąpienie na posiedzeniu Komisji Medioznawczej	
Polskiej Akademii Umiejętności	55
<i>Man for the Media or the Media for Man?</i> – międzynarodowa konferencja naukowa	
w Instytucie Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej	58
2. Colloquium z Teologii Mediów IDiKS „Być głosem Słowa” – <i>myśl i film</i>	
ks. prof. Andrzeja Baczyńskiego	59
Periodyki UPJPII i baza Scopus oraz DOAJ	63
<i>Konfederacja targowicka (1792–1793) w świetle stereotypów społecznych i dyskusji</i>	
<i>naukowych</i> – wykład gościnnie dr. Vadzima Anipiarkou z Narodowej Akademii	
Nauk Białorusi w Mińsku na Wydziale Historii i Dziedzictwa Kulturowego UPJPII	65
Biblia i filozofia	66
Seminarium Fundacji Konrada Adenauera dla studentów UPJPII	68

Erasmus

Goście z Portugalii z wizytą na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II	69
Studenci z Rotterdamu na UPJPII	71
Bom dia! Catholic University of Portugal – relacja z Portugalii	72
Być w ojczyźnie Vasco da Gamy	73
Wizyta w Centrum Językowym Uniwersytetu w Bonn	74
Stypendium Erasmus+ w University of Pisa, Włochy	77
Erasmus+ na Vilnius University	79

Studenci

Mare Mediterraneo w Krakowie	82
„Szlachetna Paczka”, czyli nieść dobro razem!	84
Wymiana radości	86
SPOT	88
Wielkie marzenie młodych tancerzy! <i>Lilia</i> – spektakl taneczny	
na chwałę Matki Bożej	89
Promocja jak na czerwonym dywanie	91
O błogosławieństwo w życiu i nadchodzącej sesji	91
Andrzejkowe planszówki	92
Santa Clous is coming to town	92
Malutka Wielka Miłość przychodzi na świat	94
Spotkanie wigilijne I roku Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej	
studiów stacjonarnych	95
Spotkanie wigilijne I roku Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej	
studiów niestacjonarnych	96
Narodziny Logosu, czyli filozoficzne kolegowanie	97

Uniwersytet Trzeciego Wieku

Z UTW na studia stacjonarne	99
Uczestnicy Warsztatów Liturgicznych UTW w Lagiewnikach	101
Oplatek Uniwersytetu Trzeciego Wieku	101
Pielgrzymka słuchaczy UTW do Bachowic, Wadowic i Kalwarii Zebrzydowskiej ..	103

Sukcesy pracowników i studentów UPJPII

Nauka i nie tylko	
<i>Między drukiem a siecią</i> – 25. Konferencja Redaktorów	
Czasopism Akademickich	109
<i>HISTORIA W DEWIZCE ZAPISANA</i> – zmodernizowana, unikatowa w skali	
europejskiej, wystawa biżuterii już otwarta w limanowskim Muzeum	111
Rola repozytorium instytucjonalnego UPJPII	
w rozpowszechnianiu dorobku naukowego	113

Rekrutacja, promocja UPJPII

Monodia Liturgiczna – podyplomowe studia. Zaproszenie do poszerzania	
horyzontów, pogłębiania muzycznej i duchowej wrażliwości	117
TRADITIO	118

wydarzyło się

- **6 grudnia 2017** *Biblia i filozofia* – interdyscyplinarne seminarium Wydziału Filozoficznego UPJPII
- **7 grudnia 2017** *Man for the Media or the Media for Man* – międzynarodowa konferencja naukowa zorganizowana przez Instytut Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej WNS UPJPII
- **8 grudnia 2017** Premiera, czyli wielkie marzenie młodych tancerzy! *Lilia* – spektakl taneczny na chwałę Matki Bożej zrealizowany przez Wspólnotę „Ogród Maryi”, działającej w ramach Duszpasterstwa Akademickiego UPJPII – PATMOS
- **10 grudnia 2017** *Czego lęka się współczesny człowiek* – wykład ks. prof. Józefa Makselona z cyklu konferencji poświęconych pierwszej encyklice Jana Pawła II *Redemptor hominis*, Centrum Jana Pawła II „Nie lękajcie się”
- **10–12 grudnia 2017** Akademickie rekolekcje adwentowe – *Trzy lęki młodych (?): samotność, niewiara, słabość* – zaprasza Duszpasterstwo Akademickie PATMOS
- **13–14 grudnia 2017** *Wszyscy jesteśmy filozofami* – interdyscyplinarna konferencja naukowa zorganizowana przez Wydział Filozoficzny UPJPII oraz Koło Naukowe Studentów Filozofii UPJPII
- **14 grudnia 2017** Podpisanie umowy pomiędzy UPJPII a Małopolskim Oddziałem PFRON
- **14 grudnia 2017** Orszak mikołajkowy studentów UPJPII z wizytą u pensjonariuszy Domu Pomocy Społecznej im. Św. Brata Alberta w Krakowie
- **18 grudnia 2017** In memoriam śp. prof. Walerego Pisarka. W duchu szacunku, wdzięczności i pamięci w Instytucie Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej WNS UPJPII
- **19 grudnia 2017** Spotkanie opłatkowe studentów UPJPII
- **20 grudnia 2017** Spotkanie opłatkowe pracowników UPJPII
- **21 grudnia 2017** „Gala Szlachetnej Paczki” 10 stycznia 2018 – spotkanie zorganizowane przez Centrum Naukowo-Badawcze i Współpracy Międzynarodowej UPJPII
- **21 grudnia 2017** Spotkanie opłatkowe Uniwersytetu Trzeciego Wieku
- **11 stycznia 2018** Promocje akademickie i doktorat honoris causa UPJPII dla prof. Rémięgo Braguę’a
- **14 stycznia 2018** *Misja Kościoła a wartość człowieka* – wykład ks. prof. Jana Wala z cyklu konferencji poświęconych pierwszej encyklice Jana Pawła II *Redemptor hominis*, Centrum Jana Pawła II „Nie lękajcie się”
- **16 stycznia 2018** Posiedzenie Komisji Medioznawczej PAN z udziałem pracowników Instytutu Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej WNS UPJPII
- **17 stycznia 2018** XXI Dzień Judaizmu w Kościele katolickim w Polsce
- **17 stycznia 2018** Pierwszy z cyklu trzech koncertów kolęd chóru UPJPII „Psalmodia” w bazylice Nawiedzenia NMP w Krakowie
- **18 stycznia 2018** *Mateusz 25. Droga i cel przedsiębiorcy* – konferencja naukowa dedykowana śp. ks. Markowi Leśniakowi
- **22 stycznia 2018** „Narodziny Logosu”, czyli filozoficzne kolędowanie
- **23 stycznia 2018** Podpisanie umowy w Preszowie (Słowacja) o współpracy naukowo-badawczej pomiędzy Wydziałem Nauk Społecznych UPJPII a Wydziałem Teologii Greckokatolickiej Uniwersytetu Preszowskiego w Preszowie
- **23 stycznia 2018** *Być głosem słowa* – wieczór z myślą i filmem ks. prof. Andrzeja Baczyńskiego
- **18–25 stycznia 2018** Tydzień Modlitw o Jedność Chrześcijan

wydarzyło się

- **25 stycznia 2018** *Proces kurii krakowskiej w 65. rocznicę* – sesja naukowa
- **1 lutego 2018** Podpisanie porozumienia pomiędzy UPJPII a Komitetem Organizacyjnym Beatyfikacji Służebnicy Bożej Hanny Chrzanowskiej dotyczące przygotowań i obsługi uroczystości beatyfikacyjnych
- **1 lutego 2018** *Spotkania z chrześcijańskim Orientem* – sympozjum
- **15 lutego 2018** *W nim jest obraz – sztuka w literackich utworach Karola Wojtyły* – z cyklu wykładów „Jan Paweł II. Posługa myślenia”
- **20 lutego 2018** *Wyjątkowość Kościoła* – ogólnopolska konferencja naukowa zorganizowana przez Katedrę Eklezjologii Wydziału Teologicznego UPJPII oraz Komitet Nauk Teologicznych PAN
- **21 lutego 2018** *Ks. Paweł Smolikowski CR: życie dla Boga, Kościoła i społeczeństwa* – XVI Ogólnopolska Konferencja Naukowa z serii „Duchowość klasztorów polskich: przekaz i komunikacja” ■

Prof. Rémi Brague otrzymał tytuł doktora honoris causa UPJPII. Promocje akademickie 11 I 2018

tekst: Marta Mastyló
zdjęcia: Maciej Gradowski

„Nasze kotwice są zawieszane na niebie. To w górze powinniśmy szukać ocalenia dla rozbitka” (R. Brague)

Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie uhonorował doktoratem honoris causa prof. Rémię Braguę, francuskiego filozofa, jednego z najwybitniejszych myślicieli europejskich. Profesor Brague został wyróżniony przez uczelnię tytułem w szczególności za:

- niezłomną obronę integralnie rozumianego człowieczeństwa osoby ludzkiej;
- odważne przekraczanie sztucznej opozycji między naukami historycznymi, filozofią i teologią;
- włączenie odniesień do teologii jako inspiracji dla diagnoz historycznych oraz propozycji filozoficznych;
- twórczy wkład w dialog chrześcijaństwa z kulturą współczesną w świecie języka francuskiego (współudział w tworzeniu francuskiej wersji Communio);
- obronę nieodzownego miejsca Boga i Kościoła w Europie;
- zaproponowanie interesującego punktu odniesienia do ważnych dla Polski dyskusji o jej związku z Europą rozumianą jako nośnik wartości.

Uroczystość połączona z wręczeniem dyplomów doktora, doktora habilitowanego i profesora zwyczajnego UPJPII odbyła się 11 stycznia w kolegiacie św. Anny w Krakowie.

Prof. Rémi Brague, emerytowany profesor filozofii paryskiej Sorbony, wykładowca Uniwersytetu Ludwika i Maksymiliana w Monachium, francuski pisarz, religioznawca, tłumacz z języka niemieckiego, angielskiego, hebrajskiego, zajmując się szczególnie historią filozofii arabskiej i orientalnej oraz filozofią religii, w centrum swoich rozważań stawia również ideę Europy zjednoczonej na tych wartościach, które budowały ją przez wieki. „Jego badania naukowe i działalność publicystyczna otwierają na nowo dyskusję na temat źródeł kultury oraz tożsamości Europy” – pisze, opiniując decyzję Senatu UPJPII, ks. prof. dr hab. Piotr Jaskóła (Uniwersytet Opolski).

Polskiemu czytelnikowi Brague znany jest przede wszystkim dzięki monografii *Europa, droga rzymska*, gdzie do dziedzictwa kulturowego Europy – cywilizacji helleńskiej i żydowskiej – dołącza jej „rzymskość”, albo ściślej „łacińskość”, która sprawia, że tak jak w przeszłości, tak i w przyszłości Europa może odnajdywać się na nowo. Drugą znaną w Polsce pozycją Rémię Braguę jest *Prawo Boga. Filozoficzna historia przymierza*, w której rozważa treści kryjące się w pojęciu „prawo Boga” w judaizmie, w chrześcijaństwie i w islamie.

Kwestię „rzymskości Europy”, która według Brague’a w dobie kryzysu Starego Kontynentu powinna być podejmowana i na nowo odkrywana, podjął w laudacji ks. prof. Paweł Bortkiewicz.

„W świecie dotkniętym postmodernistycznym chaosem i dekonstrukcją prof. Rémi Brague przywraca wiarę w ład oparty na rozumie i wierze. W dobie, w której jak w *Imieniu róży* zdaje się, że doświadczamy pożaru klasztoru i biblioteki, wiary i rozumu, który to pożar zdaje się znamionować pewien kres poszukiwań, spotykamy się z człowiekiem, który ma odwagę wyrazić swój sprzeciw wobec tego stanu rzeczy”. Podkreślając, jaką rolę według prof. Brague’a odgrywa chrześcijaństwo w kulturze europejskiej, cytował jego słowa – „Dla mnie chrześcijaństwo jest w odniesieniu do kultury europejskiej nie tyle treścią, ile formą. Dlatego bynajmniej nie musimy wybierać spośród różnych jej składników, z których jednym jest chrześcijaństwo, ponieważ to właśnie jego obecność pozwoliła innym składnikom przetrwać”.

„Pragniemy zapewnić Pana, że jest Pan we wspólnocie ludzi, którzy podzielają Pańską odpowiedzialność za przyszłość naszego kontynentu i naszej cywilizacji – mówił, kończąc swoje wystąpienie, ks. prof. Bortkiewicz – Życzymy, abyś mógł, Szanowny Panie Profesorze, przyczynić się do ugruntowania całego życia europejskiego na fundamentach mądrości, wiedzy i prawości.”

Wręczenia doktoratu honoris causa dokonał rektor Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie – ks. prof. Wojciech Zyzak. Uehonorowany tytułem laureat dziękował środowisku uniwersyteckiemu, miastu Krakowowi,

które kocha od niemal trzydziestu lat, Polsce, Europie oraz chrześcijanom na całym świecie.

W wykładzie *Co Europa może uczynić z chrześcijaństwem* prof. Brague podzielił się swoim niepokojem związanym ze skreśleniem przed kilkoma laty z preambuły do traktatu konstytucyjnego Unii Europejskiej odniesienia do chrześcijaństwa, zastąpiwszy ją niejasną aluzją do tradycji religijnej.

„Tak jak gdyby Europa, a może tylko niektórzy Europejczycy, nie chcieli mieć już nic wspólnego z chrześcijańską przeszłością kontynentu – mówił profesor – Wola negowania rzeczywistości jest wyraźnym i łatwo rozpoznawalnym znakiem ideologii. Otóż nie mam żadnej ochoty, aby rządili mną ideologowie” – kontynuował. Mówił, co chrześcijaństwo uczyniło dla Europy, dla jej kultury, sztuki, ale nade wszystko dla ludzkich działań. Konkludując, stwierdził, że chrześcijaństwo w istocie nie czyni nic innego nad to, że otwiera nam oczy, uwrażliwia na drugiego człowieka... – „Jest tylko jedna rzecz, której chrześcijaństwo może i ma obowiązek nauczyć współczesnych Europejczyków: zobaczyć człowieczeństwo, nawet tam, gdzie inni widzą tylko element biologiczny do selekcjonowania, element ekonomiczny do wykorzystania, polityczny do manipulowania czy cokolwiek by to było innego”. Podzielił się też swoją pewnością, że Bóg patrzy na człowieka bardziej pozytywnie i optymistycznie niż my sami na siebie. Ma też więcej ambicji dla niego niż ma jej człowiek dla samego siebie, a idąc dalej tym śladem, „Europa będzie istniała tak długo, jak długo jej ambicja, jej poczucie własnej godności będzie się zapalać od światła Bożej ambicji”.

„Nie ulega żadnej wątpliwości, że cała działalność naukowa profesora Rémięgo Brague’a służy właśnie temu, aby Europejczyk poznał swoją godność i był z niej prawdziwie dumny” – mówił ks. abp Marek Jędraszewski, który po raz pierwszy wziął udział w promocjach akademickich Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie jako wielki kanclerz tej uczelni. Arcybiskup wspominał o Deklaracji Paryskiej z października 2017 r. *Europa, w jaką wierzymy*, której jednym z sygnatariuszy jest właśnie prof. Rémi Brague. Podkreślił, że jest to jedno ze wspólnych działań na rzecz Europy, wielkie wołanie o prawdę w Europie...

Wielki Kanclerz UPJPII gratulował profesorowi otrzymanego tytułu doktora honoris causa, na koniec powiedział: „Gratuluje też samej Uczelni, która nadając ten tytuł profesorowi Rémięmu Brague’owi, tym samym zabrała bardzo jasny głos w sprawie Europy, jej prawdziwej tożsamości i jej przyszłości”.

Wręczenie doktoratu honoris causa wpisało się w uroczystość promocji akademickich, które odbyły się w 621. rocznicę powołania Wydziału Teologicznego w Akademii Krakowskiej, z którego wywodzi się papieski uniwersytet. 27 osób otrzymało dyplomy doktora UPJPII, 7 osób dyplomy doktora habilitowanego, a 3 osoby stanowiska profesora zwyczajnego UPJPII w Krakowie. ■

PROMOCJE DOKTORSKIE

Z Wydziału Teologicznego dyplom doktora otrzymali:

1. **Ks. dr Daniel BUNIA**
Temat: *Kościół w dialogu z młodymi. Studium pastoralno-homiletyczne na podstawie nauczania św. Jana Pawła II podczas Światowych Dni Młodzieży*
Promotor: Ks. bp prof. dr hab. Antoni DŁUGOSZ
2. **Ks. dr Arkadiusz CYGAŃSKI**
Temat: *Dialogiczny wymiar homilii po Soborze Watykańskim II*
Promotor: Ks. dr hab. Henryk SŁAWIŃSKI, prof. UPJPII

3. **Dr Aldona DYDEK**
Temat: *Ordynacja kobiet. Problemy i pytania otwarte w kontekście dialogu ekumenicznego*
Promotor: Ks. dr hab. Tadeusz KAŁUŻNY, prof. UPJPII – dyplom wręcza dziekan A. Baron
4. **Dr Anna GIBEK**
Temat: *Obrazy i funkcje wybranych rodzin ewangelijnych. Studium egzegetyczno-teologiczne*
Promotor: Ks. dr hab. Bogdan ZBROJA
5. **Ks. dr Bogusław KASTELIK**
Temat: *Antropologiczny charakter współczesnej krytyki celibatu kapłańskiego. Prezentacja zarzutów i próba odpowiedzi*
Promotor: O. prof. dr hab. Jarosław KUPCZAK OP
6. **O. dr Tomasz KRZESIK OMI**
Temat: *Problematyka czyśćca w polskim przepowiadaniu po soborze Watykańskim II*
Promotor: Ks. dr hab. Henryk SŁAWIŃSKI, prof. UPJPII
7. **Dr Ewelina MANIECKA**
Temat: *Gehenna w świetle Biblii. Studium egzegetyczno-teologiczne*
Promotor: Ks. dr hab. Roman BOGACZ, prof. UPJPII
8. **Ks. dr Damian PŁATEK SCJ**
Temat: *Model sercańskiego duszpasterstwa młodzieży w nurcie ewangelizacyjnej funkcji Kościoła*
Promotor: Ks. prof. dr hab. Maciej OSTROWSKI
9. **Ks. dr Sylwester ROBAK**
Temat: *Soteryjny wymiar cierpienia w doświadczeniu mistycznym św. Siostry Faustyny Kowalskiej*
Promotor: Ks. prof. dr hab. Jan MACHNIAK
10. **Ks. dr Stanisław STAŚKO**
Temat: *Działalność Duszpasterstwa osób niepełnosprawnych ruchowo i Katolickiego Stowarzyszenia „Cyrenejczyk” w latach 1986–2016. Studium pastoralno-katechetyczne*
Promotor: Ks. prof. dr hab. Józef STALA
11. **Dr Anna STRAMA**
Temat: *Problem kryzysu cnoty wstydlivosti w świetle nauczania Kościoła i wybranej literatury teologicznomoralnej*
Promotor: Ks. prof. dr hab. Jan ORZESZYNA
12. **Ks. dr Andrzej TARASIUK**
Temat: *Rola i znaczenie sakramentów świętych w dynamice życia duchowego chrześcijanina w nauczaniu Sługi Bożego biskupa Jana Pietraszki*
Promotor: Ks. prof. dr hab. Jan MACHNIAK
13. **Ks. dr Wojciech TORCHALSKI**
Temat: *Obecność Maryi w Misterium Chrystusa i Kościoła w myśli teologicznej Józefa Ratzingera – Benedykta XVI*
Promotor: Ks. dr hab. Wojciech ŻYCIŃSKI, prof. UPJPII – dyplom wręcza dziekan A. Baron
14. **Dr Katarzyna WILCZEK**
Temat: *Antropologia filozoficzna a antropologia teologiczna Karola Wojtyły – Jana Pawła II. Próba opisanie relacji*
Promotor: O. prof. dr hab. Jarosław KUPCZAK OP

Z Wydziału Filozoficznego dyplom doktora otrzymali:

1. **Dr Justyna FIGAS-SKRZYPULEC**
Temat: *Możliwość i charakter wiedzy o Bogu w koncepcji nauki teologicznej Thomasa F. (Forsyth'a) Torrance'a. Analiza filozoficzno-naukowa*
Promotor: Ks. dr hab. Janusz MĄCZKA SDB, prof. UPJPII
2. **Dr Małgorzata HOŁDA**
Temat: *Paul Ricoeur's Concept of Subjectivity and the Postmodern Claim of the Death and Subject*
Promotor: Ks. prof. dr hab. Władysław ZUZIAK

3. **Dr Krzysztof KACZMARCZYK**
Temat: *Od daru rzeczy do daru siebie. Fenomenologiczne studium daru*
Promotor: Prof. dr hab. Karol TARNOWSKI
Promotor pomocniczy: Dr hab. Jakub GOMUŁKA
4. **Ks. dr Adam KŁOŚ**
Temat: *W stronę holistycznej koncepcji istoty żywej. Zastosowanie instrumentarium pojęciowego Charlesa Sandersa Peirce'a do wyjaśnienia trudności związanych z biologicznymi definicjami organizmu*
Promotor: Ks. prof. dr hab. Stanisław WSZOŁEK – dyplom wręcza dziekan J. Jagiełło
5. **Dr Łukasz KUREK**
Temat: *Normatywność przekonań i perspektywy filozofii umysłu*
Promotor: Ks. dr hab. Adam OLSZEWSKI, prof. UPJPII – dyplom wręcza dziekan J. Jagiełło
6. **Dr Małgorzata MORAWIECKA**
Temat: *Człowiek religijny i jego tożsamość. Stan debaty w perspektywie filozoficznej*
Promotor: O. prof. dr hab. Jan Andrzej KŁOCZOWSKI OP
7. **Dr Justyna PISKORSKA-KACZMAREK**
Temat: *Dobra praca w ujęciu Richarda Sennetta*
Promotor: Dr hab. Joanna MYSONA BYRSKA, prof. UPJPII
8. **Dr Karolina PROCHOWNIK**
Temat: *How Do Moral Religions Work? A Philosophical Inquiry into the Cognitive Science of Religious Prosociality*
Promotor: Ks. dr hab. Janusz MĄCZKA SDB, prof. UPJPII

9. **O. dr Konrad Dydak RYCYK OFM**
Temat: *Rozumienie eidos u Platona. Próba odczytania znaczenia i funkcji eidos w myśleniu Platona w kontekście filozofii presokratyków*
Promotor: S. dr hab. Tereza OBOLEVICH, prof. UPJPII
Promotor pomocniczy: o. dr Wojciech Kleofas GRÓDEK OFM
10. **Dr Bartłomiej WIERBILIS**
Temat: *Od epistemologii do doksalogii. Wybrane aspekty filozofii nauki ks. abp. prof. J. (Józefa) Życińskiego*
Promotor: Ks. dr hab. Janusz MAĆZKA SDB, prof. UPJPII

Z Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego dyplom doktora otrzymali:

1. **Dr Grzegorz JASIAK**
Temat: *Władze państwowe wobec Kościoła rzymskokatolickiego w mieście Radomiu i powiecie radomskim w latach 1945–1975*
Promotor: Ks. prof. dr hab. Bogdan STANASZEK
2. **Dr Magdalena LEJMAN**
Temat: *Kształtowanie obrazu wspólnoty radzieckiej w filmie fabularnym RFSRR (Rosyjskiej Federacyjnej Socjalistycznej Republiki Radzieckiej)(1932–1956)*
Promotor: Dr hab. Jakub SADOWSKI
3. **Dr Michał MICHALSKI**
Temat: *Ruś Kijowska i Połowcy. Wpływ małżeństw mieszanych na kształtowanie się stosunków politycznych, kulturowych i religijnych*
Promotor: Prof. dr hab. Maciej SALAMON

WRĘCZENIE DYPLOMU DOKTORA HABILITOWANEGO

Z Wydziału Teologicznego:

1. **Ks. dr hab. Wojciech MEDWID**

Z Wydziału Filozoficznego:

1. **Dr hab. Andrzej GIELAROWSKI**
2. **Dr hab. Dobrosław KOT**
3. **Ks. dr hab. Kazimierz MIKUCKI CR**
4. **O. dr hab. Marek URBAN CSsR**

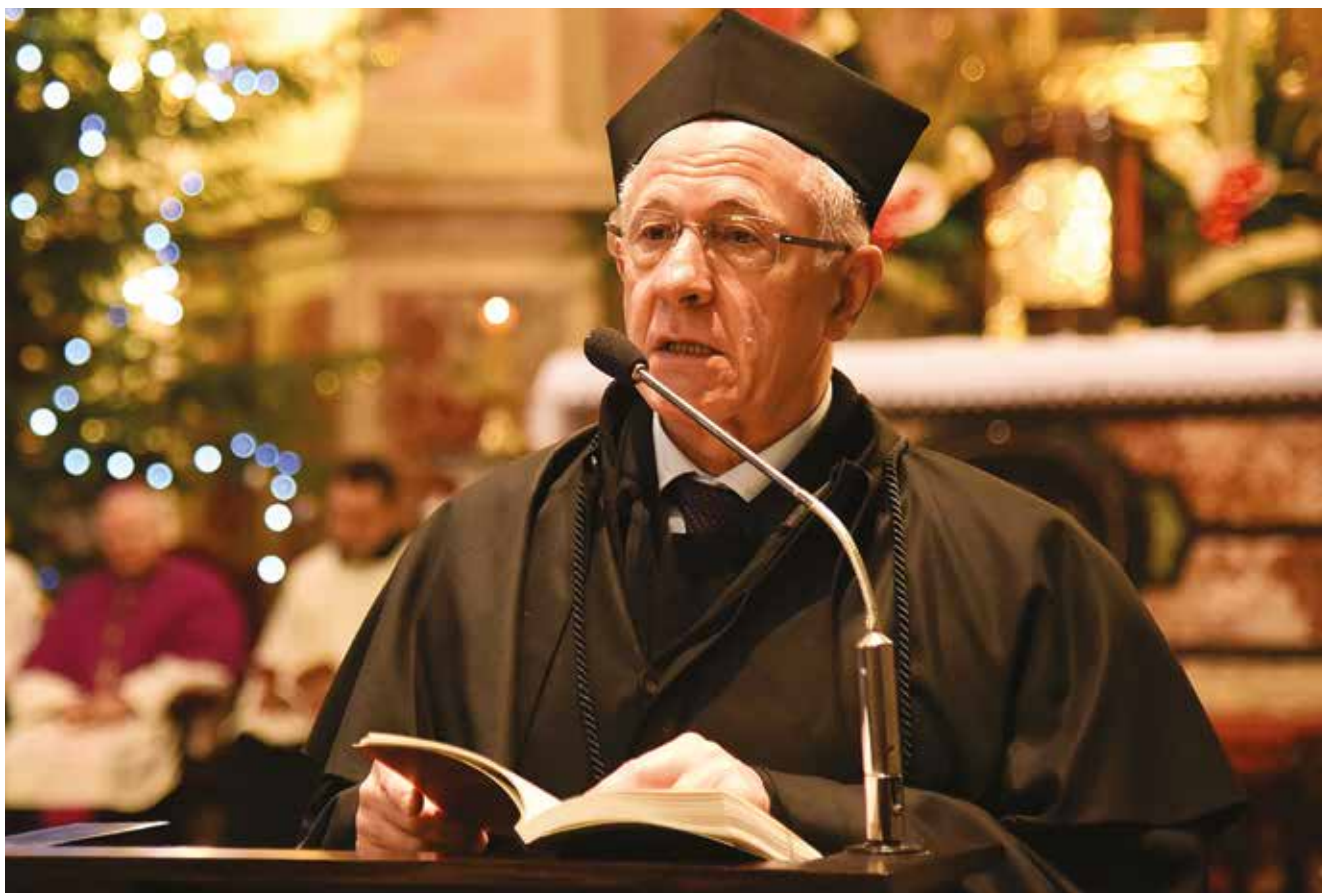
Z Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego:

1. **Dr hab. Józef KAŁUŻNY**
2. **Dr hab. Andrzej SZCZEPANIAK**

WRĘCZENIE DYPLOMÓW PROFESORSKICH

Stanowisko profesora zwyczajnego na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie otrzymali:

1. **Ks. prof. dr hab. Józef MARECKI**
2. **Ks. prof. dr hab. Bogdan STANASZEK**
3. **Ks. prof. dr hab. Andrzej WITKO**

Prof. Rémi Brague

Lectio magistralis

Co Europa może uczynić z chrześcijaństwem?

Nie chciałbym rozpoczynać tego przemówienia bez wyrażenia wdzięczności wobec tych, którzy zechcieli uznać mnie godnym dzisiejszego wyróżnienia.

Najpierw, oczywiście, wyrażam wdzięczność teologom z Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, ale także, poszerzając perspektywę, całemu środowisku uniwersyteckiemu, do którego przynależę. Jestem wdzięczny miastu Krakowowi, które kocham już od prawie trzydziestu lat; Polsce, którą znam coraz lepiej; Europie, w której centrum Polska się znajduje, na dobre i na złe. Wreszcie pragnę też podziękować chrześcijanom na całym świecie.

1. Rozdział Europy od chrześcijaństwa

Znana jest niewielka rozprawa niemieckiego poety romantycznego Novalisa *Chrześcijaństwo albo Europa*, napisana w 1799, ale wydana dopiero w 1826 r. Po zbyt pobieżnej lekturze tekst może się wydawać naiwny i zwrócony ku przeszłości, jednak tak nie jest. Gdy się pojawił, był rozumiany jako próba utożsamienia Europy z chrześcijaństwem. Dzisiaj sytuacja jest odwrotna – niektórzy wyraźnie rozdzielają Europę od chrześcijaństwa.

Przed kilkoma laty wywiązała się polemika w związku z preambułą do traktatu konstytucyjnego Unii Europejskiej. W pierwszej wersji tekstu wyraźnie uwzględniano chrześcijańskie dziedzictwo Europy. Niestety moi rodacy powoływali się wówczas na „świętą krowę”, jaką jest nasza laickość, która miałaby na tym ucierpieć. Skreślono zatem odniesienie do chrześcijaństwa i zastąpiono je niejasną aluzją do tradycji religijnej itd. Zamiast nazwać rzeczy po imieniu, użyto nieprecyzyjnego, a przez to wieloznacznego sformułowania w tej sprawie. Tak jak gdyby Europa, a może tylko niektórzy Europejczycy, nie chcieli mieć już nic wspólnego z chrześcijańską przeszłością kontynentu.

Jak ocenić to zjawisko? Mam mieszane uczucia. Z jednej strony zobaczyłem w tym zły znak. Nie tylko dla mnie samego, który broni swojej własnej sprawy, *pro domo*, jako obrońca chrześcijaństwa, ale także jako zwykłego obywatela. Wola negocjowania rzeczywistości jest wyraźnym i łatwo rozpoznawalnym znakiem ideologii. Otóż nie mam żadnej ochoty, aby rządzili mną ideologowie. Francja już tego próbowała w 1793 r. Lepiej nie mówić o próbach sowieckich, potem nazistowskich, maoistowskich czy kambodżańskich za Pol Potą. Jest oczywiste, że współcześni ideologowie nie mają najmniejszego zamiaru popełniać tych samych zbrodni

co ich poprzednicy, ale ideologia pozostaje ideologią, zawsze z tą samą wewnętrzną logiką. Istnieje ponadto coś takiego jak „chytrość antyrozumu”.

Jeśli mimo wszystko chce się z jakiegoś negatywnego zjawiska wyciągnąć coś pozytywnego, to taka postawa świadczy w najgorszym wypadku o tym, że istnieją jeszcze ludzie, którzy boją się chrześcijaństwa – co po dogłębnym rozważeniu wydaje mi się czymś pozytywnym. Jeśli chrześcijanie mieliby stracić całkowicie ten wymiar bycia „straszakiem”, to wówczas sól ziemi straciłaby nieodwołalnie swój smak...

Będąc wielkim miłośnikiem Chestertona, cenię sobie szczególnie w jego powieści *The Man Who Was Thursday* (*Człowiek, który był Czwartkiem*) tego, którego zwano Niedzielą. Ta tajemnicza postać przedstawia oczywiście Boga. Otóż jest on jednocześnie szefem policji i przywódcą konspiracyjnej anarchistycznej organizacji, która wszędzie jest obecna i wszędzie sieje anarchię¹.

Postawa, o której powyżej wspomniałem i do której czynię aluzję, stanowi pewnego rodzaju łącznik między dwiema odmiennymi wersjami tej samej, w gruncie rzeczy negatywnej postawy wobec chrześcijaństwa. Postaram się je pokrótce scharakteryzować, by ukazać różnice.

Jedna skrajna odmiana odmawia chrześcijaństwu jakiegokolwiek roli w rozwoju Europy. Duch europejski byłby dzieckiem oświecenia, zresztą w najbardziej radykalnej formie tego okresu. Wkład chrześcijaństwa należałby do średniowiecza, a więc do przeszłości. Samo średniowiecze byłoby tylko nawiasem pomiędzy dwoma świetlanymi szczytami: pogańską starożytnością a mlekiem i miodem płynącą krainą szczęśliwości rozumu, która stopniowo się do nas zbliża, ale jeszcze nie dotarła. I w ten sposób przeznaczeniem Europy byłoby zastąpienie starego „chrześcijaństwa”. Byłyby to nie tylko różne, ale przeciwstawne rzeczywistości.

Z punktu widzenia historii jest w tym ziarno prawdy. Faktem jest, że oświecenie wykorzystało słowo „Europa” przeciwko pojęciu „chrześcijaństwo”, którego wcześniej używano po to, by je odrzucić. W taki sam sposób usiłowano zastąpić pojęcia chrześcijańskie przez system pojęć pochodzących z oświecenia, na przykład miłość bliźniego jako należącą do cnoty teologalnej miłości zastąpiono „dobroczynnością”. Była to w gruncie rzeczy próba sztytu zbyt grubymi nićmi, żeby mogła być przekonująca.

Istnieje bardziej umiarkowana wersja patrzenia na chrześcijaństwo. Przyznaje ona chrześcijaństwu miejsce, i to miejsce zaszczytne, w intelektualnej historii Europy, ale miejsce w przeszłości nieodwołalnie minionej. Chrześcijaństwo spełniło oczywiście swoją misję w Europie, ale tak, że można teraz obyć się bez niego. Zawartość chrześcijańskiego orędzia miałaby tak głęboko przeniknąć do kultury europejskiej, że można teraz zrzucić wierzchnią warstwę. W każdym wszyscy razem mamy chrześcijańską mentalność. Można by więc w sensie heglowskim (*auheben*) podźwignąć chrześcijaństwo i w ten sposób mielibyśmy nową wersję liberalnego protestantyzmu, czy może raczej jego karykatury, jaką zro-

bili z niego przeciwnicy. Nawet z łatwością można by w tym sensie interpretować słynny esej Benedetto Crocego z 1943 r. *Dlaczego nie możemy nie nazywać się chrześcijanami?*². Jakkolwiek by było, postawa taka jest być może w dłuższej perspektywie bardziej niebezpieczna niż pierwsza.

Powiniem zatem ponownie zadać pytanie: co Europa może zrobić z chrześcijaństwem? Można je zrozumieć na dwa sposoby. Zaczniemy od pytania: jaki jest stosunek kultury europejskiej do religii chrześcijańskiej? Jaki jest związek kultury europejskiej i religii chrześcijańskiej? Dalej zapytajmy: co Europa może uczynić z chrześcijaństwem, do czego chrześcijaństwo może służyć? Postaram się pójść w tych dwóch kierunkach.

2. Niebezpieczeństwo analizy spektralnej Europy

W jakiej mierze chrześcijaństwo było w przeszłości czynnikiem kulturowym dla Europy? Można by na to pytanie odpowiedzieć, sporządzając listę chrześcijańskich wpływów na kulturę europejską. W ten sposób podjęlibyśmy się spektralnej analizy Europy w duchu hrabiego Hermanna Keyserlinga. Junkier z Pomorza opublikował w 1929 r. książkę, którą zatytułował *Das Spektrum Europas*³. Moim zdaniem takie podejście byłoby w naszym przypadku niezręczne, i to z dwóch powodów.

Z jednej strony trzeba by dokładnie wymierzyć znaczenie chrześcijańskiego elementu w tworzeniu Europy, co byłoby bardzo trudne i co ponadto zachęcałoby do porównywania tego elementu z innymi komponentami kultury europejskiej: z antycznym (jej częścią grecką i rzymską), ale także z komponentem germańskim, słowiańskim, celtyckim, węgierskim itd. Oczywiście każdy domagałby się dla siebie możliwie jak najwięcej miejsca w tym wyliczaniu, ceniąc wysoko swoje zasługi kosztem zasług innych. Z tego wyniknęłaby historiograficzna wojna cywilna, która do niczego dobrego by nie prowadziła.

Z drugiej strony patrząc głębiej, byłoby to tylko przedstawienie tego, co rzeczywiście miało miejsce. Otóż wiadomo, że z konstatacji jakiegoś faktu nie ma się jeszcze prawa wyprowadzania normy, która miałaby wartość dla przyszłości. Z Bytu nie można wyciągnąć żadnej powinności – Istnienia.

Poza tym przeszłość ta była tylko jedną z wielu możliwości, które oczywiście mogły mieć miejsce, ale tak się nie stało. Można by nawet stwierdzić, że to, co się dokonało, rzeczywiście wyparło to, co się nie wydarzyło, a nawet, że zostało to gwałtownie stłamszone. To, co nie miało miejsca, stało się snem, marzeniem. Otóż wiadomo wszystkim, że sny są piękniejsze od rzeczywistości, ponieważ w nich poruszamy się z większą swobodą niż w twardym świecie faktów. Następnie bez trudu możemy sobie wyobrazić, że historia bez chrześcijaństwa byłaby piękniejsza.

¹ G. K. Chesterton, *The Man Who Was Thursday. A Nightmare* [1908], Harmondsworth 1958 (Repr.).

² B. Croce, *Perché non possiamo non dirci cristiani, dans Discorsi di varia filosofia*, 1 [Saggi filosofici, XI], Bari 1945, s. 11–23.

³ H. Keyserling, *Das Spektrum Europas*, Heidelberg 1929.

Tak właśnie uczynił na przykład Nietzsche w długim fragmencie swojego *Antychrysta*⁴.

Ja poprzestaną na tym, co można wykazać przy pomocy nauki historycznej i pokrótce przedstawię wkład chrześcijaństwa w Europie. Czyniąc to, nie będę opisywał tego, co jest chrześcijańskie w Europie, ale to, co chrześcijaństwo uczyniło dla Europy. Przedstawię najpierw wkład chrześcijaństwa jako **religii w ogólności**. Następnie postawię wnikliwsze pytanie: co chrześcijaństwo uczyniło dla Europy, ale tym razem jako religia zupełnie wyjątkowa, a nie w ogólności.

3. Historyczna rola chrześcijaństwa

Chrześcijaństwo jako jedna z religii umożliwiło powstanie wielu narodów w Europie. Połączenie się zromanizowanych mieszkańców Cesarstwa oraz „barbarzyńskich” przybyszów dokonało się poprzez udział w tej jednej wierze. Jednakże prawdopodobne jest, że rolę tę mogła spełnić inna religia.

W rzeczywistości elementem decydującym był fakt, że nowo przybyli przyjęli religię ludów podbitych. Powiedzmy, że to także mogłoby się zdarzyć, np. z religią Mitry, gdyby to ona mogła zwyciężyć, czy z manicheizmem, który nadszedł później. Islam uczynił coś podobnego w regionach, które podbił. Na początku był może nawet religią rycerzy arabskich, którzy podbili Środkowy Wschód. Za panowania dynastii Abbasydów (od 751 r.) wykrystalizował się, by stać się religią większości podbitych ludów, w wyniku czego różnica między zdobywcami a podbitymi stopniowo się zatarła.

A teraz porozmawiajmy o wkładzie chrześcijaństwa (w Europę) jako takiego. Będąc szczególną religią, chrześcijaństwo zapoczątkowało dwa niezwykle ważne dla Europy ruchy.

1. Chrześcijaństwo umożliwiło przede wszystkim rozdział tego, co narodowe, od tego, co religijne. To doprowadziło bezpośrednio do ukonstytuowania się Europy jako politycznego chóru, w którym każdy naród ma swój głos, co oznacza, że konkretnie mówi swoim własnym językiem. Biblia została przetłumaczona na wiele języków, ponieważ przedmiotem objawienia w chrześcijaństwie nie jest „przesłanie”, a tym bardziej „księga święta” podyktowana w określonym języku, lecz przedmiotem objawienia jest osoba. Wobec tego każda kultura otrzymuje tę samą godność. Każdy lud znajduje się w tej samej odległości w stosunku do Boga. W praktyce, to znaczy na poziomie prawnym i politycznym, rozdział ten skonkretyzował się około roku tysięcznego. Chrzest Polski w 966 r. miał miejsce w czasie, kiedy kraj usiłował wymknąć się spod wpływu germańskiego. Ruch ten osiągnął apogeum wówczas, gdy na początku XI w. papież Sylwester II ukoronował królów Węgier i Czech, nie wymagając od nich wstąpienia do Świętego Cesarstwa.

2. Następnie chrześcijaństwo umożliwiło przyswojenie dziedzictwa starożytności, czy dokładniej mówiąc, pewien

styl tego przyswojenia. W odróżnieniu jednak od normalnej drogi przyswojenia sobie jakiejś materii przez spożycie i przetrwanie, Europa przyswoiła sobie dziedzictwo starożytnej myśli w taki sposób, że odmienność tego dziedzictwa została uszanowana, obcy mógł pozostać obcym. Było to możliwe dlatego, że chrześcijaństwo zastosowało w dziedzinie świeckiej kultury ten sam model, który zastosowało w stosunku do Starego Testamentu. To umożliwiło długą serię renesansów, które naznaczyły kulturę europejską⁵.

4. Jaka jest rola chrześcijaństwa?

Przechodzę teraz do drugiego pytania albo raczej do innego wyakcentowania pytania: jaka jest rola chrześcijaństwa? Ważny jest czas teraźniejszy, zatem pytanie brzmi: Co chrześcijaństwo może uczynić dla współczesnej Europy? Do czego służy?

Można by uznać to pytanie za lekceważące, upokarzające. Czy przyszłoby nam do głowy pytanie: Do czego służy sztuka? Do czego służy filozofia? Nie zadaję go jednak w takim znaczeniu. Chrześcijaństwo rozumie siebie samo jako służbę, oczywiście jako służbę swego Pana. Jednakże ten Pan nie zachowywał się jak zwyczajny pan, ponieważ pozwolił się unieżyć, aż do stania się jakby niewolnikiem „w postaci służi” (Flp 2, 7). W naśladowaniu Chrystusa jest oczywiście konieczny ten moment służby oddawanej człowiekowi. Nie oznacza to jednak wcale, że chrześcijanie mieliby pomagać światu w osiągnięciu celu, który świat sobie stawia na podstawie obrazu siebie samego. Tym bardziej nie oznacza to, żeby mieli się dać wodzić za nos jakimkolwiek modom. Służba nie oznacza służalczości. W każdym razie nie pomogłoby to Kościołowi stać się popularnym. Jeszcze gorzej: dla „świata”, który nieustannie jest gotów ulec postawom samobójczym, byłaby to w ostateczności niedźwiedzia przysługa. Chrześcijaństwo rzeczywiście powinno raczej rozmawiać ze „światem” w taki sposób, by mu ukazać sprawy drażliwe, trudne, delikatne, tam, gdzie cios rani.

Przechodzę wobec tego do mojej głównej tezy. Chrześcijaństwo nie rości sobie prawa do dostarczania kulturze nowych treści. Natomiast dostarcza ono nowej perspektywy. Chrześcijańska rewolucja, jeśli można tak powiedzieć, jest rewolucją fenomenologiczną. Polega ona na ukazaniu tego, co dotychczas było niewidoczne. Rozchodzi się nowe światło, ale tym samym jakby nic się nie działo.

Gdy zapalam światło w moim gabinecie, w pewnym sensie nic się nie dzieje: nie pojawia się żaden nowy mebel, żadna nowa książka, na podłodze nie leży żaden dodatkowy papier. Ale w pewnym sensie dzieje się coś o wiele ważniejszego: to właśnie wszystkie te rzeczy stają się nagle widoczne.

⁴ F. W. Nietzsche, *Der Antichrist*, Leipzig 1895, §59; s. 247–249 (Kritische Studienausgabe, 6).

⁵ Zob. mój *Inklusion und Verdauung. Zwei Modelle kultureller Aneignung, w: Hermeneutische Wege. Hans-Georg Gadamer zum Hundertsten*, wyd. G. Figal, J. Grondin, D. J. Schmidt, Tübingen 2000, s. 293–306; dla tego kontekstu zob. także *Europe, la voie romaine*, Paris 1999.

To stwierdzenie, według którego chrześcijaństwo nie przynosi niczego nowego, może się wydawać paradoksalne, a nawet szokujące. Ale przecież w rzeczywistości nie robię nic innego, tylko wyrażam jedną z najdawniejszych myśli przy pomocy nowego obrazu.

Tę starożytną mądrość możemy faktycznie wyczytać u jednego z pierwszych greckich ojców Kościoła, św. Ireneusza z Lyonu. Píše on rzeczywiście w śmiałej formule, że Chrystus nie przyniósł niczego nowego. Dodaje jednak, że odnowił wszystko, przynosząc siebie samego („omnem novitatem attulit semetipsum afferens”⁶).

5. Sztuka

Dla zilustrowania tej tezy pozwolę posłużyć się przykładem, który na pierwszy rzut oka może się wydawać mało znaczący. Chodzi o sztukę, a mówiąc ściślej o sztuki, które właśnie mają za cel uwidacznianie – żeby posłużyć się Schopenhauerem: „sztuki obrazowe”. Chrześcijaństwo sprzyjało rozwojowi sztuk plastycznych. Natomiast nie umożliwiło powstania nowej sztuki. Porównanie z islamem może okazać się tutaj owocne. Islam zakazał przedstawiania istot żywych – na szczęście nie zawsze tego zakazu przestrzegano, wystarczy pomyśleć o perskich miniaturach. Z drugiej strony ten islamski zakaz sprzyjał rozwojowi sztuki, która go równoważyła: mianowicie kaligrafii, a ściślej mówiąc zastosowania kaligrafii w piśmie alfabetycznym. W rzeczywistości także i Chińczycy znają kaligrafię, która ozdabia pismo obrazkowe. Potoczne słowo na określenie tego rodzaju sztuki zachowało ślad jej pochodzenia: arabeska.

Co więcej, chrześcijaństwo umożliwiło powstanie pewnego stylu. Myśl tę zapożyczam od Ericha Auerbacha. Po raz pierwszy ten wielki niemiecki romanista sformułował swoją tezę w 1929 r. w Marburgu, w książce habilitacyjnej poświęconej Dantemu. Potem nadzwyczajnie ją rozwinął w swoim arcydziele *Mimesis*⁷. Jej tematem jest realizm jako fundamentalna cecha literatury europejskiej. Realizm, czyli przedstawienie rzeczywistości, stał się dla nas oczywistością, którą się rozumie samą przez się. Nie możemy sobie w ogóle wyobrazić, żeby poważny pisarz mógł mieć inny cel.

A jednak nie zawsze istniał realizm. W literaturze antycznej panował w istocie ścisły rozdział pomiędzy dwoma poziomami stylu, z których każdy odpowiadał pewnemu poziomowi społecznej rzeczywistości. Styl wzniosły (*sublimis*) był stosowany do opisu losu bohaterów i ludzi szlachetnie urodzonych w eposie i w tragedii. Styl prosty (*remissus*) komedii był dobry do opisu przygód prostego ludu, a nawet światka przestępczego, jak na przykład w *Satyrykach* Petroniusza. Realizm zakłada naruszenie stylów: życie codzienne może być wyrażone przy pomocy stylu wzniosłego,

co prowadziło do zatarcia granicy pomiędzy stylami. Według Auerbacha ta stylistyczna rewolucja byłaby bezpośrednią konsekwencją opisów Męki Chrystusa w ewangeliach. W nich właśnie to, co jest najniższe – kara, męka, która prowadzi do bardzo bolesnej egzekucji – opowiedziana jest w najbardziej wzniosłym stylu.

Nie wybrałem tego przykładu jako dowód estetyzmu. To, co o wiele bardziej chciałem wyrazić, to sposób, w jaki chrześcijaństwo otwiera nam oczy. Ukrzyżowanych było, niestety, pod dostatkiem. Niezwykle rzadkim wyjątkiem byli natomiast ukrzyżowani całkowicie niewinni. Nigdy natomiast nie było ukrzyżowanych zmartwychwstałych.

Interesujące jest także tutaj zwrócenie uwagi na sposób, w jaki działa chrześcijaństwo: nie przez głoszenie kazań, a tym bardziej nie przez robienie reklamy, ale właśnie przez opis, opowiadanie o życiu, działalności i śmierci osoby. I decydujące jest wydarzenie, a nie jego opis, opowiadanie.

6. Moralność

To z kolei prowadzi mnie do szerszego rozważania dotyczącego ludzkiego działania. Chrześcijaństwo nie wprowadza żadnej nowej moralności. Mówiąc jeszcze ściślej: nie wymyśla żadnego nowego przykazania. Wraz z chrześcijaństwem zostaje Dziesięć przykazań Bożych. Z ich treścią spotykamy się zresztą we wcześniejszych epokach i w innych miejscach niż miejsce narodzin religii Izraela. Być może nie są one wyliczone w tak przejrzystej liście jak w Biblii. W każdym razie są one potwierdzone w każdej kulturze: zakazy kazirodstwa, zabójstwa są wszędzie. Nic w tym dziwnego, jeśli się przyjmie, że są one wryte w ludzkim sumieniu. Można w prostszy sposób powiedzieć, że bez tych zasad ludzka społeczność byłaby oczywiście niemożliwa. Problemem nie jest znajomość prawa moralnego. Tym, co jest ważne, jest jego zastosowanie: kogo ma obowiązywać Dekalog? Trzeba mieć oczy, żeby to zobaczyć. Chrześcijaństwo w istocie nie czyni nic innego, jak właśnie otwiera nam oczy. Nie wystarczy wiedzieć, że mam kochać bliźniego. Pytanie skierowane przez uczonego w Prawie do Jezusa jest całkowicie uzasadnione: Kto jest moim bliźnim (Łk 10, 29)? Kto jest człowiekiem? (Kto to jest człowiek?) Kto zasługuje, by traktować go jak człowieka, a kto nie? Dla Żydów z czasów Jezusa samarytanin był zaledwie człowiekiem, Żydzi nie spotykali się z nimi, nie odwiedzali ich, nie rozmawiali z nimi (J 4, 9). Dlatego właśnie Jezus celowo czyni z samarytanina bohatera przypowieści, żeby na to pytanie odpowiedzieć.

W starożytności wielu ludzi uchodziło za podludzi albo za niebędących jeszcze w pełni ludźmi. Nie widziano w nich ludzi. Tak było później w przypadku czarnych w Stanach Zjednoczonych – jak to stwierdza Ralph Ellison w swojej słynnej powieści o znaczącym tytule *Invisible Man*⁸.

⁶ Irénée de Lyon, *Adversus Haereses*, IV, 34, 1, wyd. A. Rousseau i inni, Paris, 1965, s. 846 (Sources Chrétiennes, 100**).

⁷ E. Auerbach, *Dante als Dichter der irdischen Welt*, Berlin 1929 (Dodruk: 1969, 2001); E. Auerbach, *Mimesis. Dargestellte Wirklichkeit in der abendländischen littérature*, Bern 1946, wyd. 10e, Tübingen 2001.

⁸ R. Ellison, *Invisible Man*, New York 1952.

Chrześcijaństwo sprawiło, że zaczęto dostrzegać człowieczeństwo w pewnych kategoriach ludzi. Oto kilka przykładów:

1. Podrzucanie niechcianych noworodków czy takich, które stały się niechciane poprzez jakąś wadę, upośledzenie czy z jakiegoś innego powodu było dla starożytnych czymś nieprzyjemnym, ale w żadnym wypadku przestępstwem, którego należało unikać na wszelkie możliwe sposoby. Praktyka była powszechna. Filozofowie nie znajdowali w tym niczego godnego potępienia. Kiedy Platon opisuje idealne państwo w dialogu *Republika*, przedstawia Sokratesa, który zgadza się z tą praktyką bez żadnych wyrzutów sumienia⁹. Chrześcijaństwo, które w tej sprawie idzie dokładnie śladami judaizmu, występuje przeciwko temu zwyczajowi i stopniowo go eliminuje.

2. Również aborcja była w starożytności praktyką dość powszechną. Oczywiście traktowano ją jako przykrą, jako coś nieobyczajnego, ale nigdy jako zabójstwo. Chrześcijaństwo zakłada, że owoc miłości dwóch istot ludzkich winien zasługiwać również na traktowanie jako człowiek.

3. W starożytności niewolnicy byli traktowani jako ludzie nie w pełni ludzcy. Chrześcijaństwo nie starało się ich wyzwalać – nie wyobrażano sobie ówczesnego społeczeństwa bez niewolników. I tak w państwie zbuntowanych niewolników założonym przez Spartakusa byli również niewolnicy. Chrześcijaństwo natomiast pozbawiło słuszności argumenty za niewolnictwem w imię stworzenia człowieka na obraz Boży¹⁰.

4. W większości przypadków młode dziewczęta były wydawane za mąż przez rodziców. Kościół doprowadził do zapewnienia im wyboru małżonka. Przez wiele wieków musiał walczyć, aby zdobyć dla młodych pełnoletnich ludzi prawo zawierania małżeństwa nawet bez zgody ojca.

Można naprawdę powiedzieć, że chrześcijaństwo zwalczało porzucanie dzieci, aborcję, niewolnictwo, małżeństwa z przymusu itd. Można powiedzieć, że Kościół ich zabraniał, ale prawdziwsze, głębsze będzie stwierdzenie, że chrześcijaństwo ukazało nam dziecko, płód, niewolnika, kobietę jako pełnoprawnych ludzi.

7. Chrześcijański model człowieczeństwa

Aby zobaczyć rzekomych podludzi jako ludzi naprawdę, nie pomoże nam żaden mikroskop. Dysponujemy dzisiaj kontrdoświadczeniem (doświadczeniem kontrolnym).

O wiele lepiej niż w starożytności wiemy, że embrion rozwija się od zapłodnienia do porodu bez przerwy. Otóż to nie wystarczy, aby traktować go jako istotę ludzką. Przed trzydziestu laty można było usłyszeć w kręgach feministycznych – głośnych, ale na szczęście niewielkich – że płód jest tylko wrzodem w ciele kobiety. Praktyka naszych społeczeństw zakłada coś podobnego, bez tych skrajności.

⁹ Platon, *Republika*, IV, 460c, 461c; zob. także *Teajtet* 151c.

¹⁰ Zobacz: Grzegorz z Nyssy, *In Ecclesiastem Homiliae* 4; 664c-668a (*Patrologia Graeca*, 44); zob. także, np. E. von Reppow, *Der Sachsenspiegel*, III, 42, wyd. C. Schott, Zürich 1996, s. 189-191.

Spółczenstwa te tworzą się na wzór prywatnych klubów, w których przyjmowanie nowych członków zależy od tych, którzy już w nich są i roszczą sobie prawo odrzucania niepożądanych kandydatów. Jest w tym, i to smutne, „normalna” praktyka. „Normalna” kultura wyróżnia człowieczeństwo tych, którzy w niej uczestniczą, w stosunku do przypuszczalnie zwierzęcej w gruncie rzeczy natury innych ludów.

W niektórych plemionach nie ma innego słowa na określenie grupy jak właśnie „ludzie”, w konsekwencji czego inni uważani są – domyślnie czy też wyraźnie, bez ogródek – za zwierzęta.

Teologowie mówią o *oculata fides* – o oczach wiary. Każda wiara ma oczy, pozwala widzieć. Nie oznacza to, że wiara ukazywałaby coś innego niż rzeczywistość. Przedmiotem wiary jest nic innego, jak prawda. Chrześcijaństwo widzi najwznioślejszą realizację człowieczeństwa i kulminację obecności Bożej w Chrystusie, i to w Chrystusie ukrzyżowanym. W ciele Jezusa wiszącego na krzyżu, a nawet w Jego martwym ciele, obecność Boga w człowieku osiąga swój szczyt – nie z powodu cierpienia, ale z racji miłości, z jaką to cierpienie zostało przyjęte. Oznacza to, że każde ludzkie życie ma wewnętrzną godność. Nieważne jest, czy jego człowieczeństwo może wyrazić się poprzez czyny, czy tego jeszcze, czy też już nie może.

Mogę teraz, po tym długim omówieniu, na nowo zadać pytanie: co chrześcijaństwo ma do powiedzenia Europie? A więc w pewnym sensie nie ma do powiedzenia nic.

Nie ma do powiedzenia niczego nowego. Niczego, czego by człowiek od zawsze nie wiedział czy nie powinien wiedzieć. Jest tylko jedna rzecz, której chrześcijaństwo może i ma obowiązek nauczyć współczesnych Europejczyków: zobaczyć człowieczeństwo, nawet tam, gdzie inni widzą tylko element biologiczny do selekcjonowania, element ekonomiczny do wykorzystania, polityczny do manipulowania czy cokolwiek by to było innego.

Podsumowanie

Ponieważ zacząłem od sztuki, proszę mi pozwolić zakończyć ten wykład przywołaniem pewnego dzieła sztuki. W bazylice w Vézelay, w Burgundii, czterdzieści kilometrów na wschód od niewielkiej wioski, w której urodził się mój ojciec, znajdujemy w narteksie rzeźbiony tympanon, który przedstawia wydarzenie Pięćdziesiąticy, zstąpienie Ducha Świętego na dwunastu apostołów. Wokół tej sceny nieznanymi rzeźbiarzem przedstawiono misję apostołów do rozmaitych ludów ziemi. Wśród tych ludów jest także wiele takich, które istniały jedynie w wyobraźni geografów starożytności. I tak olbrzym musi się pochylić, żeby pogłaskać głowę konia, jak to robimy, gdy chcemy pogłaskać małego ulubionego pieska; podczas gdy karzeł potrzebuje drabiny, żeby mógł wsiąść na tego samego konia. Widzimy figury jeszcze bardziej zadziwiające: ludzi, których uszy są tak wielkie, że można by je wziąć za tarcze, następnie ludzi, których nosy podobne są do ryjków świń itd.

Dzieło to jest zresztą typowo europejskie, właśnie dlatego, że przypomina o tym, co jest absolutnie pozaeuropejskie. Ja osobiście wyciągam z tego lekcję następującą: Boże spojrzenie na to co ludzkie jest szersze niż samych ludzi. Boża antropologia jest bardziej pomysłowa niż ludzka. Bóg patrzy na człowieka w sposób bardziej pozytywny i bardziej optymistyczny niż człowiek patrzy na samego siebie.

W konsekwencji Bóg ma więcej ambicji dla człowieka niż ma jej człowiek dla siebie samego. Europa będzie istniała tak długo, jak długo jej ambicja, jej poczucie własnej godności będzie się zapalać od światła Bożej ambicji. ■

Doktoraty z nauk o mediach – nowa perspektywa rozwoju uniwersytetu

Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie jako piąta uczelnia w Polsce uzyskała uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora nauk społecznych w dyscyplinie nauk o mediach na Wydziale Nauk Społecznych.

Nasz Uniwersytet dołączył do grona takich uczelni, jak: Uniwersytet Warszawski, Uniwersytet Jagielloński, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie oraz Wyższa Szkoła Zarządzania i Informatyki w Rzeszowie.

Wniosek o przyznanie tych uprawnień został przygotowany i opracowany pod kierownictwem ks. prof. Michała Drożdża w Instytucie Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej na Wydziale Nauk Społecznych UPJPII. Otrzymane uprawnienia są owocem wieloletniej pracy, zaangażowania naukowo-dydaktycznego i budowania prestiżu Instytutu w środowisku medioznawczym w Polsce. W ten sposób Uniwersytet Papieski dołączył do grona uczelni zaangażowanych w kształcenie kadry naukowej w zakresie

nowatorskiej, atrakcyjnej i dynamicznie rozwijającej się dyscypliny nauki o mediach i komunikacji społecznej oraz umacniania tożsamości tej dyscypliny.

Centralna Komisja ds. Stopni i Tytułów wydała tę ważną dla przyszłości uniwersytetu decyzję, doceniając tym samym potencjał badawczy, postępujący rozwój kadry naukowej, modernizację infrastruktury uczelni oraz zaangażowanie dydaktyczne Instytutu Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej, który w ostatniej dekadzie wykształcił ponad tysiąc adeptów dziennikarstwa i komunikacji społecznej. Dla wielu absolwentów decyzja Centralnej Komisji jest szansą dalszego rozwoju naukowego na kolejnym poziomie kształcenia.

Otrzymanie tych uprawnień spowodowało tym samym włączenie naszego uniwersytetu do grona tych uczelni, które decydują o kształcie dynamicznie rozwijającej się dyscypliny, jaką są nauki o mediach. ■

Pracownicy naukowci i naukowo-dydaktyczni UPJPII wyróżnieni w ramach ocen wydziałowych

Nauczyciele akademicki Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, którzy uzyskali najwyższą ocenę w ramach oceny wydziałowej za okres od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2016 r.

[Osoby należące „do 10 proc. pracowników naukowych i naukowo-dydaktycznych z każdego wydziału Uniwersytetu, które w ramach oceny wydziałowej zakończonej w dniu 30 września 2017 r. uzyskały ocenę wyróżniającą” (Zarządzenie nr 92/2017 Rektora Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II, par. 1 punkt 1)]:

Wydział Filozoficzny

Ks. prof. dr hab. Michał Heller

S. dr hab. Tereza Obolevich, prof. UPJPII

Dr hab. Joanna Mysona Byrska, prof. UPJPII

Wydział Historii i Dziedzictwa Kulturowego

Ks. prof. dr hab. Józef Marecki

Ks. prof. dr hab. Andrzej Witko

O. dr hab. Zdzisław Gogola, prof. UPJPII

O. dr hab. Tomasz Gałuszka

Dr hab. Bogusław Krasnowolski, prof. UPJPII

Dr hab. Lucyna Rotter

Wydział Nauk Społecznych

Ks. dr hab. Michał Drożdż, prof. UPJPII

Ks. prof. dr hab. Andrzej Zwoliński

Ks. dr hab. Piotr Kroczek, prof. UPJPII

Ks. prof. dr hab. Wojciech Misztal

Ks. dr hab. Robert Nęcek

Wydział Prawa Kanonicznego

Ks. prof. dr hab. Tomasz Rozkrut

Wydział Teologiczny

Prof. dr hab. Andrzej Napiórkowski OSPPE

Prof. dr hab. Zdzisław Kijas OFMConv

Ks. prof. dr hab. Maciej Ostrowski

Ks. dr hab. Henryk Sławiński, prof. UPJPII

Prof. dr hab. Tomasz Dąbek OSB

Ks. prof. dr hab. Kazimierz Panuś

Wydział Teologiczny Sekcja w Tarnowie

Ks. dr hab. Janusz Królikowski, prof. UPJPII2.

Ks. dr hab. Marek Kluz, prof. UPJPII

Podziękowania i wyrazy uznania na ręce wyróżnionych pracowników uroczystie złożył rektor UPJPII, ks. prof. dr hab. Wojciech Żyzak.
GRATULUJEMY!

Porozumienie pomiędzy UPJPII a Komitetem Organizacyjnym Beatyfikacji Służebnicy Bożej Hanny Chrzanowskiej

tekst: Małgorzata Pabis
zdjęcia: Justyna Kastelik

W czwartek – 1 lutego 2018 r. – o godz. 12.00 w Sali Senackiej Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie zostało podpisane porozumienie pomiędzy UPJPII a Komitetem Organizacyjnym Beatyfikacji Służebnicy Bożej Hanny Chrzanowskiej dotyczące współpracy w zakresie przygotowania i obsługi uroczystości beatyfikacyjnych.

List intencyjny dotyczący współpracy podpisali rektor UPJPII ks. prof. Wojciech Zyzak oraz ks. bp Jan Zając, przewodniczący Komitetu Organizacyjnego Beatyfikacji Hanny Chrzanowskiej, kustosz honorowy Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Krakowie-Łagiewnikach.

Hanna Chrzanowska to postać niezwykła – siostra naszego Boga. W 2016 r. obchodziliśmy rok brata naszego Boga – Brata Alberta i pięknie się składa, że w tym roku w całej Polsce będzie jaśnieć postać Hanny Chrzanowskiej. Jak podkreślają wszyscy starsi księża, ona ich przez lata przygotowywała do posługi ludziom chorym – mówił ks. prof. Wojciech Zyzak. Rektor UPJPII przypomniał, że Hanna Chrzanowska była związana z uczelnią – Była związana z kościołem św. Mikołaja, a kościół ten zawsze był powiązany

z Uniwersytetem. Sama Hanna Chrzanowska studentów, naszych księży, przygotowywała do kompetentnej pracy przy chorych. Bardzo dużo jej zawdzięczamy – zaznaczył.

Ks. bp Jan Zając wyznał, że osobiście poznał Służebnicę Bożą. Podkreślił, że beatyfikacja to akt urzędowy Kościoła i dobrze, że uczelnia włącza się w ukazanie postaci przyszłej błogosławionej Hanny Chrzanowskiej.

Ks. prof. Michał Drożdż przedstawił obszary wsparcia pracy Komitetu Organizacyjnego Beatyfikacji Służebnicy Bożej Hanny Chrzanowskiej. Będzie to promocja, pomoc w zakresie pokazania postaci przyszłej Błogosławionej światu, a także nagrania telewizyjne i radiowe.

UPJPII zorganizuje 12 kwietnia międzynarodowe sympozjum *Życie i dzieło Hanny Chrzanowskiej* z udziałem m.in. osób, które zajmują się pracą socjalną, opieką hospicyjną i paliatywną, duszpasterstwem chorych.

Beatyfikacja Hanny Chrzanowskiej nastąpi 28 kwietnia. Mszy w Bazylice Bożego Miłosierdzia w Łagiewnikach będzie przewodniczył prefekt Kongregacji Spraw Kanonizacyjnych kard. Angelo Amato.

Współpraca obejmować będzie m.in.:

- promocję i obsługę medialną uroczystości przez Instytut Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej Wydziału Nauk Społecznych, koordynowaną przez ks. dr. hab. Michała Drożdża, prof. UPJPII, dyrektora Instytutu
- organizację w dniu 12 kwietnia w auli UPJPII międzynarodowego sympozjum pt. *Życie i dzieło Hanny Chrzanowskiej* przez Instytut Nauk o Rodzinie i Instytut Pracy Socjalnej na Wydziale Nauk Społecznych, koordynowanego przez ks. dr. Mariana Cholewę, dyrektora Instytutu

- przygotowanie muzyki liturgicznej na uroczystości beatyfikacji przez Chór Psalmodia Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II oraz chór Międzyuczelnianego Instytutu Muzyki Kościelnej Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego, koordynowane przez dr. hab. Witolda Zalewskiego, dyrektora Instytutu
- promocję tych wydarzeń na swoich stronach internetowych, portalach społecznościowych oraz w materiałach drukowanych. ■

Spotkanie *MasterClass Leadership with the Pope* w Warszawie – 16 stycznia 2018 r.

opracowała: Marta Mastyló

zdjęcia: Szymon Adamczyk

Okolo 200 liderów biznesu, kultury, organizacji społecznych i przedstawicieli mediów wzięło udział w kolejnej prezentacji programu *Masterclass Leadership with the Pope* w Domu Arcybiskupów w Warszawie. *Masterclass Leadership* to program Fundacji Centrum Twórczości Narodowej oraz watykańskiej instytucji Papieskiej Rady ds. Kultury, skierowany do liderów z całego świata. Dojrzała, jak i najmłodszy liderzy reprezentujący biznes, wspólnoty lokalne, rządy, szkoły, organizacje non-profit mierzą się z wyzwaniami, jakie stawia współczesna cywilizacja i kultura, a czynią to w duchu nauczania papieża Franciszka. To wielka debata, podczas której zastanawiano się, jak zmienić siebie i świat w dobie rozwoju technologii i nauki, nie zapominając przy tym o uniwersalnych wartościach.

Wśród znakomych gości znaleźli się między innymi nuncjusz papieski abp Salvatore Pennacchio, kardynał Kazimierz Nycz, Grażyna Kulczyk, Jerzy Starak, Jacek Szwajcowski z Polskiej Rady Biznesu, Joao Bras Jorge – prezes Zarządu Banku Millennium, prof. Andrzej Koźmiński – wieloletni rektor Akademii im. Leona Koźmińskiego, prof. Andrzej Chochół – rektor Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, Alicja i Tadeusz Bachleda-Curuś, prof. Jerzy Bralczyk, Krzysztof Zanussi, abp Grzegorz Ryś, prof. Krzysztof Meissner i Bogusław Wołoszański. Nie zabrakło również młodych liderów, którzy uczestniczyli w pilotażowej edycji *Masterclass* w Szczawnicy wiosną ubiegłego roku.

Gościem uroczystego spotkania był także rektor Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, ks. prof. dr hab. Wojciech Zyzak.

„Jednym z elementów programu jest wędrujący Papieski Namiot Spotkania, który odwiedzi kilkadziesiąt państw świata z misją zjednoczenia ze sobą ludzi, powołania społeczności, dla których ważne są wartości i myślenie o przyszłości. Inauguracja wędrującego Papieskiego Namiotu Spotkania planowana jest w Rzymie w tym roku z udziałem papieża Franciszka, dojrzałych liderów, a także młodych z organizacji pozarządowych i samorządowych, grup nieformalnych i formalnych, młodych twórców, przedstawicieli rodzin, administracji, prawa, wszystkich grup zawodowych, przedsiębiorców, ludzi świata nauki, kultury i biznesu. Wspólnie z nimi chcemy stworzyć mapę wyzwań współczesnego świata. Nawiązując do słów papieża, chcemy dać młodym ludziom «wędkę», czyli umiejętności.” (ze strony programu – <http://www.popeleadership.org/o-projekcie/>)

„Fundacja przypomina, że według badań przeprowadzonych w 24 państwach, papież Franciszek został uznany za najbardziej autentycznego lidera świata. 74 proc. ankietowanych wybrało głowę Kościoła katolickiego. Stąd pomysł, by to właśnie papież Franciszek był «twarzą» programu, która potrafi zjednoczyć różnych liderów z całego świata. Franciszek był również inspiracją dla pomysłodawców. W jednym ze swoich przemówień do pracowników Kurii Rzymskiej, papież wskazał na 15 bolączek, z którymi zmagają się obecnie przywódcy. Znalazły się wśród nich m.in. arogancja, nietolerancja, krótkowzroczność i małostkowość. Według Franciszka, kiedy te problemy trwają, sama organizacja jest osłabiona.” (Onet Wiadomości, 16 stycznia 2018 r.) ■

Baza danych parafii katolickich na ziemiach wschodnich dawnej Rzeczypospolitej dziełem WHiDK UPJPII

tekst: ks. prof. Jan Szczepaniak

zdjęcia: arch. Pracowni Badań nad Historią i Kulturą Przestrzeni Totalitarnej i Posttotalitarnej

W ramach działań prowadzonych przez Pracownię Badań nad Historią i Kulturą Przestrzeni Totalitarnej i Posttotalitarnej Instytutu Historii na Wydziale Historii i Dziedzictwa Kulturowego Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie pojawiła się w sieci internetowej baza danych parafii katolickich w Rosji w przededniu I wojny światowej (<https://podkowa.mikomi.pl/>).

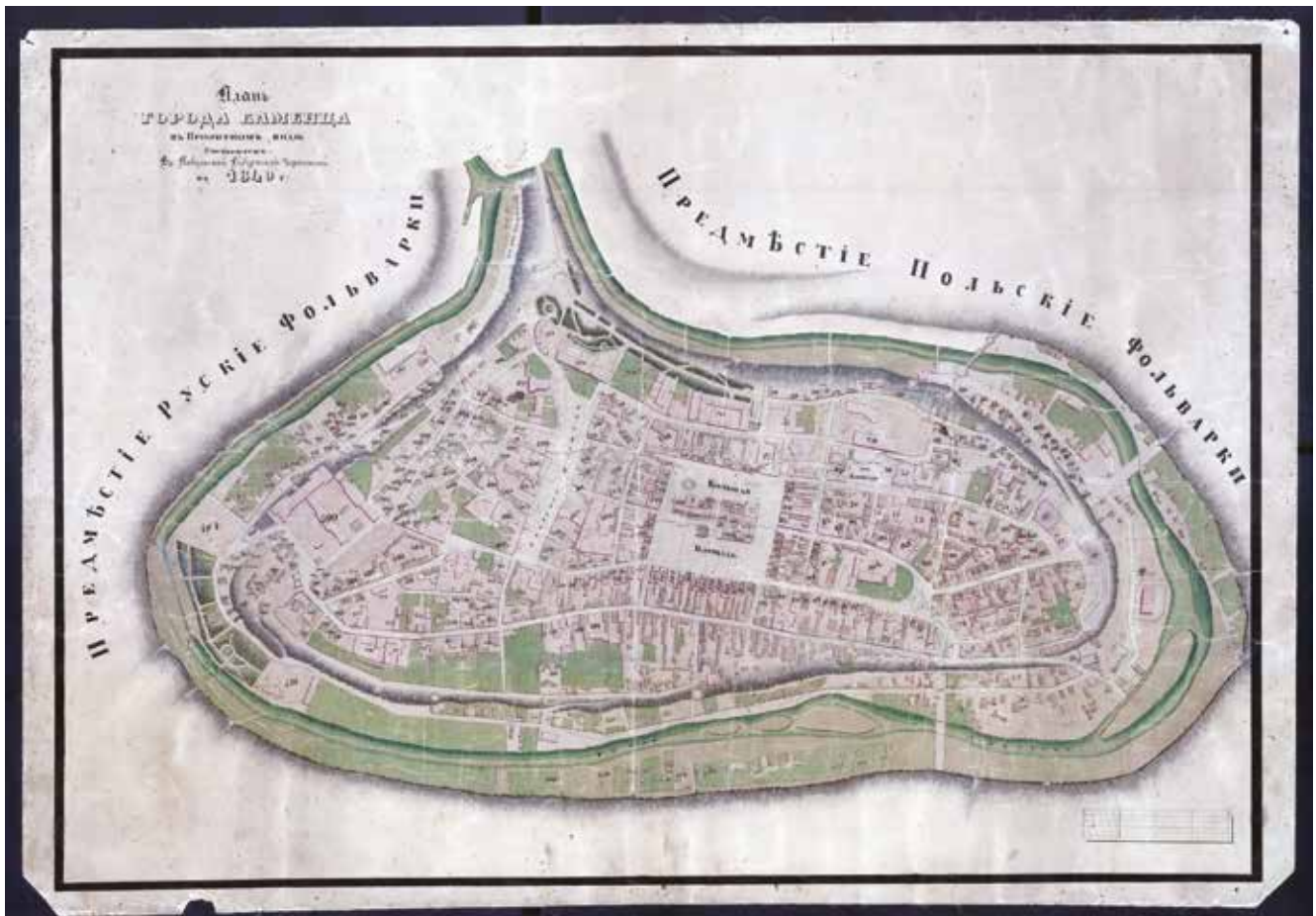
Upublicznienie zebranych informacji otwiera pierwszy etap prac zmierzających do stworzenia bazy danych miejscowości kresowych, w których znajdowały się obiekty sakralne (kościół parafialny, kościoły zakonne, kościoły filialne, kaplice publiczne, kaplice cmentarne, oratoria) z terenu archidiecezji mohylewskiej (ziemie zabrane oraz pozostały obszar europejskiej i azjatyckiej Rosji). Poszczególne rekordy obejmują następujące informacje: (1.) polską nazwę miejscowości, (2.) oboczności polskiej nazwy miejscowości, (3.) obecną nazwę miejscowości w języku urzędowym, (4.) rosyjską nazwę miejscowości, (5–7.) współczesną przynależność do jednostek państwowej administracji, (8–10.) przynależność do państwowych jednostek administracji w 1914 r., (11–14.) przynależność do kościelnych jednostek admini-

stracyjnych w 1914 r. Rozpoczęto również uzupełnianie bazy danych o: (1.) podstawowe informacje o obiektach sakralnych oraz (2.) informacje o zachowanych księgach metrykalnych i (3.) protokołach wizytacyjnych. Dane te będą w następnych miesiącach uzupełniane i weryfikowane na podstawie literatury oraz źródeł rękopiśmiennych.

Już obecnie na stronie można znaleźć podstawowe informacje o parafiach kresowych.

Docelowo informacje o każdej parafii obejmować będą również dane dotyczące duchowieństwa pracującego w poszczególnych parafiach, ilości wiernych, należących do parafii miasteczek i wsi (okręgi parafialne), organizacji i bractw kościelnych. Ponadto zamieszczone będą stare i współczesne zdjęcia, mapy oraz kopie przykładowych (ważnych) materiałów źródłowych.

Prace prowadzone były wraz z Fundacją Badań Europejskich „Sarmacja”, powołaną do pracy nad tym projektem. Pierwszy etap prac można było zakończyć dzięki tegorocznym dotacjom otrzymanym przez Fundację od Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego RP oraz Województwa Małopolskiego.

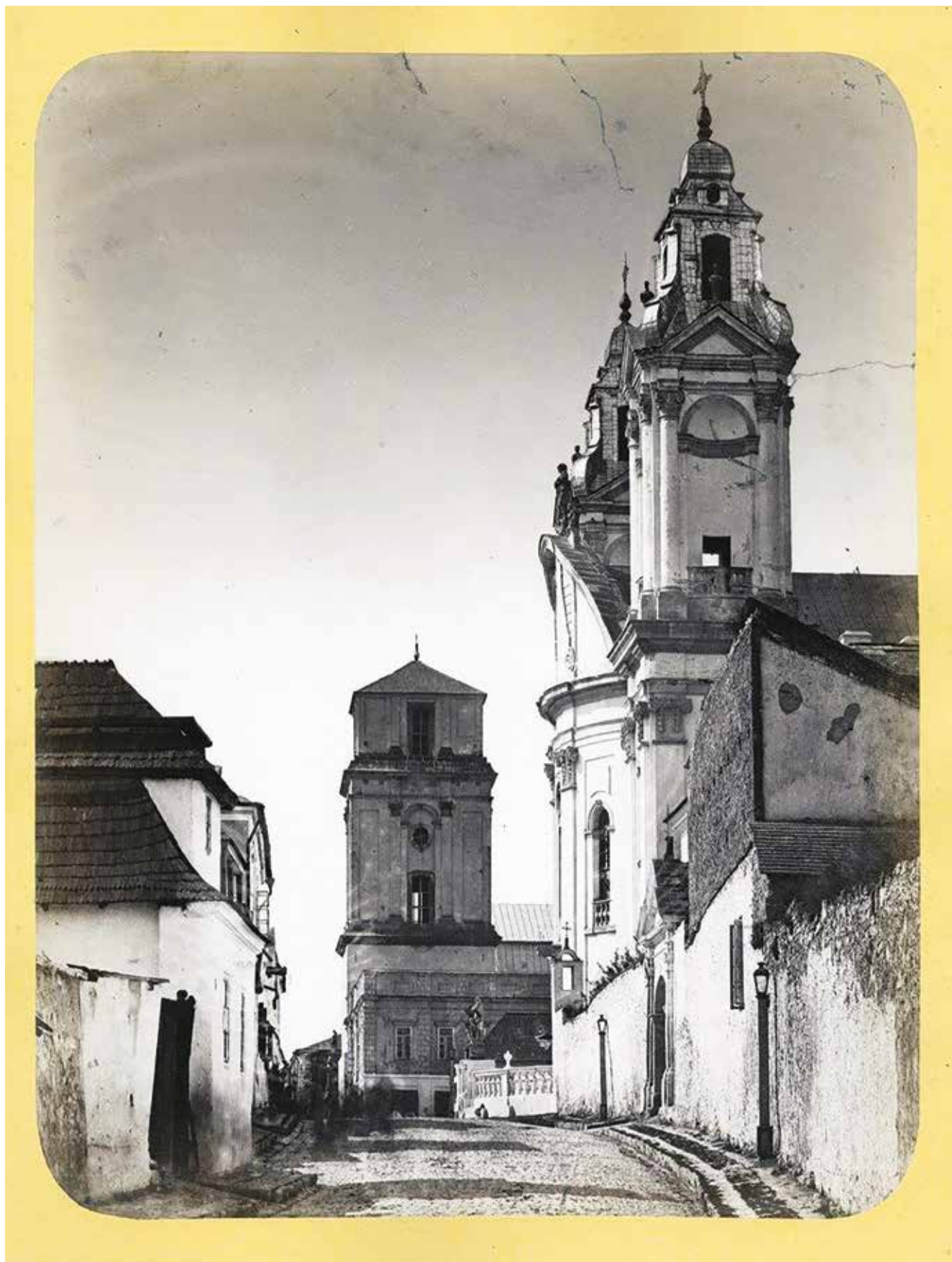
Więcej na temat projektu na stronie internetowej Pracowni:

(<https://historia-pracownia.pl/baza-danych/>;

<http://historia-pracownia.pl/konferencje-i-sesje/niestniejace-i-zapomni...>)

oraz w opisie projektu umieszczonym w opublikowanym katalogu.

<http://historia-pracownia.pl/programy-badawcze-i-granty/podkowa-2017/>

Inwentaryzacja i digitalizacja wybranych archiwaliów Centralnego Ośrodka Duszpasterstwa Polaków za granicą w Rzymie (cz. 2) dziełem UPJPII

tekst: dr Józef Skrabski

zdjęcia: WHiDK

Zakończenie II wojny światowej oznaczało z jednej strony wyzwolenie od okupacji niemieckiej i rosyjskiej, ale jednocześnie pozostanie w orbicie wpływów totalitarnego systemu komunistycznego. Między innymi te okoliczności spowodowały, iż po jej zakończeniu na emigracji pozostało tysiące Polaków. Byli wśród nich Polacy wywiezieni przez Sowiec w roku 1939 ze wschodnich części kraju i osadzeni w głąb Rosji, którzy dzięki porozumieniu Sikorski-Majski dostali się do tworzonej od 1941 Armii Polskiej. Inną grupę tworzyli Polacy wywiezieni na roboty do Niemiec, którzy po wojnie pozostali w amerykańskiej czy brytyjskiej strefie okupacyjnej. Byli wśród nich żołnierze Armii Krajowej wstępującej do II Korpusu oraz byli więźniowie obozów koncentracyjnych. Ich losy ułożyły się różnie, wielu z nich trafiło do krajów na niemal wszystkich kontynentach, choćby do Kanady, Stanów Zjednoczonych, Australii czy Argentyny. Do tego ostatniego trafili Polacy (głównie polsko-włoskie małżeństwa) z dwóch obozów w Forli we Włoszech dzięki interwencji żony prezydenta tego kraju Evity Peron. Anglicy umieszczali Polaków w swoich byłych koloniach w Indiach, Ugandzie i Tanganice. W każdym miejscu osiedlania się Polaków powstawały ośrodki duszpasterskie, a przy nich parafie i kościoły, odgrywające fundamentalną rolę w zachowaniu tożsamości narodowej, języka, kultury.

Opiekę duchową nad polską emigracją objął najpierw Józef Gawlina, biskup połowy wojska polskiego, który

przybył do Włoch z armią generała Władysława Andersa i osiadł przy polskim kościele św. Stanisława, którego został rektorem. Funkcje te pełnił do 1964 r. Jego obowiązki przejął biskup Stanisław Rubin, a następnie Szczepan Wesoły – obecnie arcybiskup, administrator i opiekun ogromnego archiwum powstałego przy kościele Świętego Stanisława – Centralnego Ośrodka Duszpasterstwa Polaków za Granicą. Już od czasów Stanisława Rubina biskup Wesoły wspierał jego pracę w zakresie opieki nad polską emigracją, a od roku 1979 już oficjalnie pełnił funkcję delegata Prymasa Polski dla Duszpasterstwa Emigracji. Jemu przypadła opieka nad bogatym zbiorem materiałów, korespondencji, ulotek, zdjęć, dokumentów. Właśnie ten zespół z okresu od zakończenia II wojny światowej do czasu odzyskania przez Polskę niepodległości, kompletnie niedostępny dotąd badaczom najnowszych dziejów Polski, mamy zamiar w ramach aplikowanego wniosku wstępnie zinwentaryzować, uporządkować wybrane jednostki, odpowiednio zabezpieczyć i zdigitalizować. Rzymski zespół dokumentów jest o tyle istotny, iż dotyczy środowisk polonijnych na całym świecie, pozwoli – mamy nadzieję – w przyszłości na pogłębione studia nad kształtowaniem się ośrodków emigracji polskiej w okresie powojennym, ich rolą w lokalnych społecznościach. Ważną z punktu widzenia historii może być przebogata korespondencja pomiędzy duszpasterzami a czołowymi przedstawicielami polskiej emigracji, choćby

– jak ustalono w czasie wstępnej kwerendy – między Józefem Gawliną a Władysławem Andersem z lat 1948–1958, listy o charakterze poufnym, zawierające wiele istotnych informacji, opisy, refleksje dotyczące funkcjonowania polskiej emigracji oraz sytuacji politycznej Polski i na świecie. Bardzo cenna korespondencja wszystkich trzech duszpasterzy z osobami na całym świecie dotyczy administrowania parafiami polskimi, problemów polskiego duchowieństwa, pomocy materialnej dla emigrantów. Zachowało się również szereg materiałów o polskich księżach (nawet ich życiorysy) i różnych stowarzyszeniach polonijnych, korespondencja z Episkopatem Polski oraz Instytutem Polskiej Akcji Katolickiej. Uporządkowania wymaga w szczególności część złożona luzem, w której przechowywane są, m.in. fotografie z obchodów Milenium w Polsce oraz w ośrodkach polonijnych we Włoszech, Wielkiej Brytanii, a nawet w Afryce i w Azji. W zasobach znajdują się dokumenty, wycinki prasowe, zdjęcia i różnego rodzaju materiały z różnych uroczystości z udziałem Polaków w Rzymie, podczas Roku Świętego, w czasie beatyfikacji Maksymiliana Kolbe, 400-lecia kościoła św. Stanisława etc. Zasób ten dotyczący polskiej emigracji z pewnością zasługuje na inwentaryzację i przynajmniej w części digitalizację.

Celem drugiej części zadania było wykonanie inwentarza dokumentów (uporządkowanie chronologiczno-rzeczowe, nadanie sygnatur, paginacja, skrótowy opis) oraz utrwalenie w wersji elektronicznej jednostek archiwalnych z Centralnego Ośrodka Duszpasterstwa Polaków za granicą. Jest to zespół dokumentów, głównie korespondencji duszpasterza polskiej emigracji z ramienia Episkopatu Polski, który jednocześnie pełnił funkcje rektora Kościoła polskiego, z Polakami i polskimi ośrodkami kultury, nauki, organizacjami polonijnymi, wojskowymi na całym świecie.

W drugim etapie prac udało się zdigitalizować znaczną część dokumentów zebranych przez kancelarię arcybiskupa Józefa Gawliny z ponad 900 osobami lub organizacjami w Polsce, Stanach Zjednoczonych, Palestynie, Szwajcarii, Szwecji i Urugwaju). Wyodrębniono 921 jednostek (sygn. CODE III-1318-sygn. CODE III-2239) i wykonano 10 000 fotografii. Inwentaryzacja i digitalizacja finansowana była ze środków własnych Fundacji im. Świętej Królowej Jadwigi dla Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie i Kościoła polskiego w Rzymie w wysokości 15 proc. oraz środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w wysokości 85 proc. ■

E-learning na UPJPII

tekst: Bogusława Frontczak

zdjęcia: Justyna Kosoń

27 października 2017 r. odbyło się pierwsze w tym roku zebranie zespołu pełnomocników rektora ds. nauczania na odległość. Zespół zebrał się w nieco zmienionym składzie, a wraz ze zmianami w zespole pojawiły się

nowe pomysły. Obecnie w skład zespołu wchodzi przedstawiciele każdego wydziału i Międzywydziałowego Studium Języków Obcych:

- ks. prof. dr hab. Józef Stala, prorektor ds. potencjału naukowego i współpracy międzynarodowej;
- ks. dr hab. Tadeusz Pabjan (przewodniczący zespołu, Wydział Teologiczny – Sekcja w Tarnowie);
- dr hab. Krzysztof Gurba (Wydział Nauk Społecznych);
- ks. dr hab. Andrzej Wójcik (Wydział Prawa Kanonicznego);
- dr Anna Wajda (Wydział Teologiczny);
- dr Józef Wroński (Wydział Historii i Dziedzictwa Kulturowego);
- dr Robert Piechowicz (Wydział Filozoficzny);
- mgr Marek Grzelak (Międzywydziałowe Studium Języków Obcych);
- mgr inż. Dorota Górka (Biblioteka UPJPII);
- mgr Bogusława Frontczak (delegat UPJPII ds. kontaktów z ACK Cyfronet).

Zespół dyskutował między innymi na temat platformy e-learningowej, z której mogą korzystać pracownicy i studenci naszej uczelni. Platforma Moodle, na której możemy pracować, od kilku lat administrowana jest przez Akademickie Centrum Komputerowe Cyfronet. Ze strony uczelni za kontakty z administratorem odpowiedzialna jest w tym roku Bogusława Frontczak. Warto zwrócić uwagę, że od września możemy korzystać z najnowszej wersji Moodle'a (3.3) wraz

z jego nowymi funkcjonalnościami. Wszystkich naszych pracowników, chętnych do pracy na tej platformie, zapraszamy w tym roku na szkolenia. Przeznaczone one będą zarówno dla osób, dla których będzie to pierwszy kontakt z e-learningiem i platformą, jak i dla tych, którzy chcieliby lepiej wykorzystać możliwości popularnego Moodle'a. Informacje o terminach szkoleń udostępnić będziemy na bieżąco.

Z godnych uwag nowości: na platformie zainstalowana została też aplikacja do prowadzenia wirtualnych spotkań i konferencji (webinarów) – Big Blue Button. Jako zespół mamy nadzieję, że w tym roku uda się zaproponować także pracownikom uczelni warsztaty z tego typu zajęć (mgr Marek Grzelak z MSJO UPJPII). Podobne plany dotyczą tworzenia MOOC-ów (massive open online course), od których specjalistę mamy w zespole – dr. hab. Krzysztofa Gurbę.

Uczelnia podejmie również próby aplikowania do międzynarodowych organizacji skupiających jednostki naukowe, w których nauczanie na odległość stanowi ważny element rozwoju.

Warto przekonać się do pracy metodą e-learningu, bo z wielu jej zalet należy koniecznie wymienić: indywidualny tryb pracy – elastyczne zarządzanie miejscem i czasem pracy, możliwość szybkiej aktualizacji przekazywanej wiedzy na platformie, możliwość zindywidualizowania programów kształcenia.

Pełnomocnicy wydziałowi oraz pisząca te słowa zachęcają do kontaktu oraz służą pomocą techniczną, jak i metodyczną, wszystkim, którzy chcieliby wzbogacić swój warsztat pracy o e-learning. ■

Spotkanie opłatkowe pracowników UPJPII

zdjęcia: Krzysztof Mleczko

Boże Narodzenie to czas wspólnego świętowania i przeżywania tajemnicy Wcielenia Syna Bożego. Tradycyjnie więc pracownicy naukowcy, administracji i biblioteki licznie zgromadzili się na spotkaniu opłatkowym w środę 20 grudnia 2017 r. przy ul. Bernardyńskiej 3, by podzielić się dobrym słowem i radością płynącą z narodzin Chrystusa. Swoją obecnością zaszczycił naszą wspólnotę akademicką Jego Eminencja abp Marek Jędraszewski – Wielki Kanclerz naszej uczelni.

W trosce o współczesną młodzież

tekst: CNBiWM

zdjęcia: Tomasz Książ

12 lutego 2018 r. na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie odbyło się spotkanie prorektora UPJPII, ks. prof. dr. hab. Józefa Stali z prof. dr. hab. Kazimierzem Wiatrem, senatorem RP. UPJPII współpracuje z Akademickim Centrum Komputerowym CYFRONET AGH, którego dyrektorem naczelnym jest prof. K. Wiatr, jednak tym razem rozmowa dotyczyła innych zagadnień. Ponieważ prof. K. Wiatr jest także przewodniczącym senackiej Komisji Nauki, Edukacji i Sportu, przewodniczącym Senackiego Zespołu ds. Wychowania Młodego Pokolenia oraz przewodniczącym Parlamentarnego Zespołu ds. Harcerstwa w Polsce i Poza Granicami Kraju obaj Profesorowie podejmowali zagadnienie mądrego i odpowiedzialnego przygotowania młodzieży do funkcjonowania w zmieniającej się rzeczywistości społecznej, kulturowej, gospodarczej, politycznej, edukacyjnej i religijnej. W trosce o współczesną młodzież przygotowują międzynarodowe seminarium naukowe, które odbędzie się w kwietniu 2018 r. w senacie RP, a które będzie poświęcone współczesnej młodzieży, zagrożeniom i wyzwaniom, przed którymi stoi, a jednocześnie szansom i możliwościom wynikającym ze zmian edukacyjnych i technologicznych. Jednocześnie

Professorowie omawiali trwające przygotowania do ustalenia składu senackiego zespołu ekspertów ds. młodzieży.

W ramach senackiej Komisji Nauki, Edukacji i Sportu podejmowane są zróżnicowane działania, między innymi: organizacja i rozwój badań naukowych, system kształcenia i wychowania, system doskonalenia zawodowego nauczycieli i kadry naukowej, sprawy dzieci i młodzieży, poradnictwo zawodowe dla młodzieży oraz przygotowanie absolwentów szkół średnich i wyższych do zatrudnienia, kultura fizyczna i sport, organizacja instytucji naukowych i oświatowych, współpraca naukowa z zagranicą.

Senacki Zespół ds. Wychowania Młodego Pokolenia powstał w celu podejmowania działań na rzecz dobrego wychowania dzieci i młodzieży. Zadaniem Zespołu jest inicjowanie dyskusji na temat ważnych spraw młodego pokolenia, organizowanie konferencji i seminariów poświęconych tematyce wychowywania dzieci i młodzieży.

Zespół ds. Harcerstwa w Polsce i Poza Granicami Kraju powstał w celu podejmowania działań na rzecz dobrego wychowania dzieci i młodzieży, prowadzonego w ramach organizacji harcerskich w Polsce oraz wspierania harcerstwa poza Polską. ■

W trosce o jakość kształcenia

tekst: CNBiWM

zdjęcia: Marta Mastyo

5 lutego 2018 r. dr hab. Bożena Stawoska-Jundziłł, prof. UP, przewodnicząca Zespołu nauk humanistycznych Polskiej Komisji Akredytacyjnej (PKA) oraz Pełnomocnik Rektora Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie ds. Jakości Kształcenia, na zaproszenie prorektora, ks. prof. dr. hab. Józefa Stali, odwiedziła Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie. Podjęto rozmowy na temat doskonalenia jakości kształcenia, w tym jakości kształcenia nauczycieli i aktualnych kwestii związanych z reformą szkolnictwa wyższego.

Dlatego warto przypomnieć, czym jest instytucja, którą reprezentuje prof. Stawoska. PKA obejmuje prawie stu członków, którzy są powołani przez ministra nauki i szkolnictwa wyższego. Kandydaci (przynajmniej ze stopniem naukowym doktora) są zgłaszani przez senaty uczelni, Konferencję Rektorów Akademickich Szkół Polskich, Konferencję Zawodowych Szkół Polskich, Parlament Studentów Rzeczypospolitej Polskiej (przewodniczący PSRP jest członkiem PKA z mocy prawa), ogólnokrajowe stowarzyszenia naukowe, a także organizacje pracodawców. Organami Komisji są: Przewodniczący, Sekretarz oraz Prezydium. W V kadencji PKA do Władz Polskiej Komisji Akredytacyjnej należą: prof. dr hab. Krzysztof Diks (przewodniczący), prof. dr hab. Łukasz Sułkowski (wiceprzewod-

niczący), dr hab. Maria Próchnicka (sekretarz). W skład Komisji wchodzi 8 Zespołów (1. Nauk humanistycznych; 2. Nauk społecznych w zakresie nauk ekonomicznych; 3. Nauk społecznych w zakresie nauk społecznych i prawnych; 4. Nauk ścisłych; 5. Nauk przyrodniczych oraz rolniczych, leśnych i weterynaryjnych; 6. Nauk technicznych; 7. Nauk medycznych i nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej; 8. Sztuki). Każda komisja współpracuje z zespołami ekspertów zewnętrznych (m.in. członkowie PKA poprzednich kadencji). Prezydium PKA tworzą Przewodniczący, Sekretarz, Przewodniczący Parlamentu Studentów Rzeczypospolitej Polskiej, dwóch przedstawicieli organizacji pracodawców oraz ośmiu przewodniczących zespołów obszarowych. Nadto w ramach PKA działają Zespół odwoławczy, Pracodawców i Zespół ds. Etyki oraz Przewodniczący Parlamentu Studentów RP. Od grudnia 2016 r. działa również Zespół ds. wypracowania wzorców projakościowych kształcenia nauczycieli na kierunkach pedagogicznych i kierunkach z prowadzoną specjalnością nauczycielską.

Prof. Bożena Stawoska jest równocześnie pracownikiem naukowym Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie, który powołano 11 maja 1946 r. Najpierw przygotowywał nauczycieli szkół podstawowych, a od roku akademickiego

1949/1950 rozpoczął także kształcenie nauczycieli szkół średnich i prowadził działalność w nowej strukturze organizacyjnej opartej na wydziałach. Wówczas zostały powołane instytucje i stanowiska akademickie: senat, rady wydziałów, rektora, prorektorów i dziekanów. W 1954 r. uczelnia uzyskała status szkoły wyższej. W 1959 r. uczelnia otrzymała prawa nadawania stopnia naukowego doktora, a w 1967 r. prawo do przeprowadzania postępowań habilitacyjnych. 1 października 1999 r. uczelnia otrzymała nazwę Akademia Pedagogiczna im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, a 20 listopada 2008 r. nadano jej nazwę Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji

Narodowej w Krakowie. Godność doktora honoris causa Uniwersytetu Pedagogicznego otrzymali między innymi: bp prof. dr hab. Tadeusz Pieronek, kard. dr Stanisław Dziwisz, ks. prof. dr hab. Józef Tischner.

Uniwersytet Pedagogiczny aktywnie włączył się w debatę środowiskową na temat doskonalenia jakości kształcenia nauczycieli oraz odbudowę prestiżu zawodu nauczyciela, współuczestnicząc z PKA w organizacji konferencji O nową jakość kształcenia nauczycieli (15–16 maja 2017 r.) oraz w organizacji Forum Jakości, które również było poświęcone w całości kształceniu nauczycieli (16–17 listopada 2017 r.). ■

UPJPII będzie współpracował z Małopolskim Oddziałem PFRON – umowa podpisana 14.12.2017

tekst: WNS

zdjęcia: Justyna Kastelik

Na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie została podpisana umowa ramowa o współpracy pomiędzy Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych z siedzibą w Warszawie, reprezentowanym przez Martę Mordarską – pełnomocnika Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych a Uniwersytetem Papieskim Jana Pawła II w Krakowie, reprezentowanym przez JM Rektora ks. prof. dr. hab. Wojciecha Zyzaka.

Przedmiotem umowy jest współpraca partnerska w zakresie działalności dydaktycznej, a w szczególności w zakresie praktyk i staży zawodowych dla studentów Uniwersytetu

Papieskiego oraz działalności rozwojowej, naukowej, badawczej i realizacji wspólnych projektów. Podjęta współpraca na styku nauki i praktyki daje pewność skutecznego połączenia wiedzy i praktyki jej stosowania oraz zapewnia podejmowanie społecznie wartościowych przedsięwzięć, szczególnie dla kierunków studiów o profilu praktycznym.

Umowa została podpisana w obecności kanclerza UPJPII ks. Andrzeja Lichosyta oraz dr. hab. Małgorzaty Dudy, prof. UPJPII, osoby upoważnionej do podejmowania działań służących realizacji zawartej umowy ze strony Uniwersytetu. ■

Umowa o współpracy pomiędzy UPJPII a Uniwersytetem Preszowskim w słowackim Preszowie

tekst: WNS

W dniu 23 stycznia 2018 r. na Uniwersytecie Preszowskim w Preszowie (Słowacja) uroczystie podpisana została umowa o współpracy pomiędzy Wydziałem Teologii Greckokatolickiej, reprezentowanym przez dziekana Mons. prof. ThDr. Petra Šturáka, PhD a Wydziałem Nauk Społecznych UPJPII, reprezentowanym przez dziekana ks. dr. hab. Antoniego Świerczka.

Umowa obejmuje m.in. współpracę na polu poszukiwań naukowych, dzielenie się doświadczeniami o charakterze

edukacyjnym, naukowym i badawczym (w tym realizacja wspólnych projektów międzynarodowych), a także wspólne wymiany pracowników, doktorantów i studentów.

W uroczystości podpisania wzięli również udział, z ramienia Uniwersytetu Preszowskiego – prof. ThDr. Marek Petro, PhD (prodziekan ds. nauki i rozwoju) oraz doc. ThDr. Peter Tirpák, PhD, natomiast Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie reprezentowali – dr hab. Małgorzata Duda, prof. UPJPII oraz ks. dr. hab. Leon Szot, prof. UPJPII. ■

Pracownicy Instytutu Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej UPJPII szkolili młodzież – teraz władze WNS podpisały porozumienie o współpracy

tekst: Klaudia Cymanow-Sosin
zdjęcia: IDiKS

27 września 2017 r. przedstawiciele Instytutu Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej UPJPII w Krakowie z ks. dr. hab. Michałem Drożdżem, dyrektorem IDIKS UPJPII na czele oraz goście z Katolickiego Centrum Edukacji Młodzieży KANA z dr Agnieszką Rzepką, członkiem zarządu KCEM KANA i dr. Grzegorzem Sudołem, dyrektorem KCEM KANA, a także reprezentantem Wydziału Duszpasterstwa Młodzieży Diecezji Tarnowskiej, ks. Marcinem Baranem, dyrektorem WDM w Tarnowie byli gośczeni w siedzibie Wydziału Nauk Społecznych przez ks. dr. hab. Antoniego Świerczka, dziekana WNS UPJPII.

Pomysłodawca projektu, ks. dr. hab. Michał Drożdż wraz z pracownikami IDIKS UPJPII – red. mgr Bernadettą Cich (koordynatorką i autorką koncepcji oraz organizatorką warsztatów medialnych w zakresie form video) oraz dr Klaudią Cymanow-Sosin, która odpowiadała za cykl szkoleń mło-

dzieży pod kątem form pisanych i multimedialnych z wykorzystaniem nowych mediów – zwrócił uwagę, że owocem tej pracy jest realizacja projektu medialnego o nazwie „Młodzieżowa Agencja Medialna SYNAJ.tv”, a także daleko siężna współpraca wymienionych instytucji i samych młodych ludzi z naszym uniwersytetem. Pierwsze ślady takiej aktywności widoczne są już dziś, bowiem spośród młodzieży szkolącej się pod okiem naszych pracowników, wywodzą się także rozpoczynający właśnie intelektualną przygodę z uniwersytetem studenci I roku naszej Alma Mater.

Podpisane porozumienie partnerskie wpisuje się w światowy nurt integracji nauki i szkolnictwa wyższego z instytucjami zewnętrznymi i udziałem w działaniach projektowych we współpracy z partnerami funkcjonującymi na rynku krajowym i zagranicznym. ■

Umowa patronacka ze szkołą nr 164 im. bł. Franciszki Siedliskiej

tekst: s. Katarzyna Jakubiec

zdjęcie: Marta Mastyło

23 listopada 2017 r. z inicjatywy WHiDK UPJPII podpisana została umowa patronacka ze szkołą nr 164 im. bł. Franciszki Siedliskiej. Szkoła Podstawowa nr 164 im. bł. Franciszki Siedliskiej w Krakowie jest instytucją prowadzoną przez Siostry Nazaretanki. W duchu wartości chrześcijańskich, zgodnie z charyzmatem ukierunkowanym na rodzinę siostry starają się wychowywać małego człowieka,

włączając w ten proces wszystkich, którzy tworzą środowisko szkolne, a szczególnie rodziców. Czynią to nie tylko poprzez naukę, ale ucząc także korzystania z dóbr kultury, dziedzictwa narodowego, uczestnictwa w życiu Kościoła oraz uwrażliwiania na potrzeby innych.

(www.szkolanazaret.pl) ■

Wywiad z ks. dr. hab. Michałem Drożdżem, prof. UPJPII, dyrektorem Instytutu Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej UPJPII, przewodniczącym Naczelnego Sądu Dziennikarskiego przy Stowarzyszeniu Dziennikarzy Polskich

rozmawiała: Agata Wróblewska

zdjęcia: Agata Jedynak

Pamięta książd początki swojego zainteresowania dziennikarstwem?

Pamiętam. Wiązą się one z moimi zagranicznymi studiami doktoranckimi, kiedy zainteresowałem się technologią komunikowania. Studiowałem pewne zagadnienia studium komunikacji społecznej w Innsbrucku i w Zurychu, a potem dopiero zająłem się dziennikarstwem, a mówiąc precyzyjniej – organizacją dziennikarstwa. Na moje decyzje miał wpływ ks. abp Józef Życiński, który był człowiekiem mediów i bardzo mocno stawiał na rozwój mediów kościelnych w diecezji tarnowskiej, a także w Polsce – był założycielem Katolickiej Agencji Informacyjnej. Moja wiedza, doświadczenie związane z technologią komunikowania zostały wykorzystane, gdy zakładaliśmy Radio Dobra Nowina, które potem przekształciło się w Radio Plus, a dzisiaj jest to RDN Małopolska. Wtedy zaczęła się moja pasja organizacji radia i dziennikarstwa radiowego. Przez dziesięć lat zbierałem doświadczenia jako praktyk, ale też jako człowiek zajmujący się teorią mediów. Tworząc Instytut Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej, przy współpracy ze śp. ks. prof. Andrzejem Baczyńskim, a także dr. hab. Krzysztofem Gurbą, miałem duże doświadczenie dziennikarskie i organizacyjne w zakresie zarządzania instytucją medialną i programem, a także praktykę dziennikarską w realizacji audycji radiowych – bo przede wszystkim z takiego rodzaju dziennikarstwa wyszedłem. Od lat towarzyszę młodym ludziom, pomagam im rozwijać pasje, zajmując się organizacją studiów dziennikarskich na naszym uniwersytecie, tworząc kolejne kierunki, specjalności, infrastrukturę – aż do dnia dzisiejszego.

Dziennikarstwo i komunikacja społeczna to kierunek cieszący się ogromną popularnością wśród kandydatów na studia. Jakie wymogi stawiane są dzisiaj przyszłym dziennikarzom? Jak mógłby książd zdefiniować, co to jest dobre dziennikarstwo?

W określeniu „dobre dziennikarstwo” mamy połączenie kategorii wartościującej „dobre” z kategorią zawodową „dziennikarstwo”. To połączenie wskazuje, że nie ma profesjonalizmu dziennikarskiego bez wymiaru etycznego. Naszych studentów uczymy tego, że profesjonalny dziennikarz to ten, który przestrzega podstawowych standardów etycznych, zapisanych w różnych kodeksach etycznych polskich i zagranicznych. Nie tylko dziennikarze odpowiadają za poziom i jakość mediów. Często struktury właścicielskie, zarządzające decydują o ostatecznym kształcie tytułów prasowych, okładek, newsów, pasków

w telewizjach. Na Uniwersytecie Papieskim idziemy za myślą naszego patrona św. Jana Pawła II, który był także człowiekiem mediów i, jak nikt w świecie, przekazał w swoim nauczaniu naukę Kościoła dotyczącą etyki mediów. Nasi absolwenci, kończąc studia dziennikarstwa i komunikacji społecznej, są bardzo dobrze przygotowani do pracy; łączą wiedzę etyczną ze swoim idealizmem, który pozwala widzieć wyraźne granice pomiędzy tym, co jest czarne, a co białe, co jest prawdą, a co tylko fake newsem. Możemy mieć satysfakcję, że nasi absolwenci odchodzą przygotowani pod względem profesjonalizmu i etyczności działań. Reprezentują pogląd (myślę, że studenci mogą to potwierdzić), że w każdym zawodzie profesjonalizm to suma kompetencji warsztatowych i standardów etycznych działań – w przypadku dziennikarstwa to głównie kryterium prawdziwości, obiektywizmu i szacunku do drugiego człowieka.

Rozmawiamy tuż po ostatnich obronach magisterskich. Jakie ma ksiądz odczucia, wypuszczając w świat swoich podopiecznych?

Mówiąc tak na świeżo po egzaminach magisterskich, za każdym razem wyzwalają się w nas wszystkich emocje związane z pożegnaniem, bo kończą się studia. Kiedy absolwenci II stopnia kończą studia magisterskie, otrzymują

dyplom i stają w drzwiach, pytając: Czy to już wszystko?, odpowiadamy: Tak, niestety tutaj już wszystko. Skończył się pięcioletni etap i zostaje nostalgia, smutek, można powiedzieć syndrom opuszczonego gniazda. Ale cieszą nas wtedy słowa, które słyszymy: Będzie nam brakować uczelni. My także możemy odpowiedzieć: Będzie nam Pani (Pana) brakować tutaj, bo te lata studiów w dobrej atmosferze domu, kiedy czujemy się odpowiedzialni za naszych studentów, sprzyjają nawiązywaniu ciepłych, serdecznych relacji.

Jaka jest rada księdza dla studentów pierwszego roku?

Życzę im, żeby się poczuli jak u siebie, żeby tę uczelnię postraktowali jak swój nowy dom uniwersytecki. To duże słowo, ale tego właśnie życzę: żeby w pełni mogli rozwinąć skrzydła swoich pasji, marzeń, talentów, by opuszczając za pięć lat mury uczelni, mieli przygotowanie warsztatowe, które pozwoli im znaleźć dobrą pracę i jednocześnie taki fundament wartości, by byli dobrymi ludźmi.

Bardzo dziękuję za rozmowę. ■

Wywiad z ks. dr. hab. Romanem Bogaczem, prof. UPJPII, prodziekanem Wydziału Teologicznego

rozmawiała: Agata Wróblewska
zdjęcia: Agata Jedynak

Mógłby ksiądz przybliżyć kolejne etapy swej drogi naukowej?

Pewnego razu przyjechałem do Krakowa z mojej pierwszej parafii, czyli z Żywca, wędrowałem przez Rynek Główny w Krakowie i spotkałem mojego mistrza, ks. prof. Tomasza Jelonka, który mi oświadczył: „Wiesz, podałem cię jako kandydata na studia. Co ty na to?”. Odpowiedziałem, że nie jestem tym zachwycony, ale jeśli ks. kardynał (wtedy Franciszek Macharski) podejmie taką decyzję, to ja nie powiem nie. I tak się zaczęła moja droga naukowa. Najpierw pracowałem w dziekanacie przez trzy lata, a kiedy obroniłem licencjat i przygotowywałem doktorat, zacząłem pracować jako wykładowca. W 1996 r. obroniłem doktorat i pracowałem nie tylko na uczelni, ale także w Instytucie Jana Pawła II, który wtedy mieścił się przy Kanoniczej 18.

Równocześnie przygotowywałem habilitację, która miała miejsce w 2007 r.

Jakimi dziedzinami ksiądz się zajmuje?

Zajmuję się Pismem Świętym, teologią biblijną, archeologią biblijną – to są dziedziny, które najbardziej kocham. Prowadzę też egzegezę ksiąg biblijnych, przede wszystkim zajmuję się Listem do Hebrajczyków.

Obecnie pełni ksiądz funkcję prodziekana ds. studiów magisterskich dla świeckich na Wydziale Teologicznym. Na co zwraca ksiądz główną uwagę w pracy ze studentami?

Przede wszystkim staram się być dla studentów, aby nie bali się przychodzić do dziekanatu. Zawsze proszę studentów o prawdę, nawet tę najtrudniejszą, bo wtedy mogę im pomóc, jeśli natomiast zaczynają kombinować, kręcić, wszystko to bardzo szybko wychodzi na jaw i obraca się przeciwko nim. Dlatego właśnie staram się, aby studenci przychodzili bez lęku i przedstawiali swoje sprawy tak, jak naprawdę wyglądają, mówili szczerze, dlaczego nie zdążyli w terminie zdać egzaminów czy złożyć pracy – bo są różne losy, różne sytuacje życiowe. Staram się zawsze okazać zrozumienie i odpowiedzieć najkorzystniejsze dla nich rozwiązanie.

Jak można ocenić zainteresowanie teologią wśród świeckich?

Teologia interesuje ludzi starszych, dojrzałych życiowo, natomiast widzimy dość znaczny spadek, jeśli chodzi o powołania czy zainteresowanie teologią ludzi w młodszych wiekach. Trzeba powiedzieć, że warto u nas studiować, ponieważ prawie wszyscy studenci mają później zapewnioną pracę.

Wydział Teologiczny ma ciekawą propozycję studiów związanych z turystyką?

Mamy kierunek turystyka religijna – są to jak na razie studia I stopnia licencjackie. Z początku cieszyły się ogromnym zainteresowaniem, obecnie demografia sprawia, że jest mniej studentów i na tym kierunku, gdzie staramy się przygotować ludzi do obsługi turystyki religijnej i pielgrzymów. Zapotrzebowanie na rynku jest wciąż bardzo duże, myślę że o wiele większe niż ludzi przygotowanych do pełnienia tej funkcji. Chcielibyśmy także uruchomić studia podyplomowe: turystyka religijna w Krakowie, bo jest tu tyle pięknych miejsc wartych zobaczenia. Większość z nich ma charakter sakralny, dlatego też chcemy, aby osoby przybywające do Krakowa były oprowadzane jak najlepiej. Planujemy przygotować przewodników i pilotów, którzy potrafiliby pięknie nasze miasto przedstawić i w najbardziej odpowiedni sposób ukazać wszystkie świątynie i zabytki sztuki sakralnej. W Krakowie znajduje się Centrum Bożego Miłosierdzia, stąd wyszedł św. Jan Paweł II i ma tu swoje Centrum, tak więc wiele przemawia za tym, aby uruchamiać studia związane z obsługą ruchu turystycznego i pielgrzymkowego – oby znaleźli się chętni.

Wiem, że ma ksiądz duże doświadczenie w oprowadzaniu grup pielgrzymkowych.

Owszem, staram się służyć i w tej dziedzinie pielgrzymom, przede wszystkim prowadzę grupy do Ziemi Świętej, również wiele razy byłem w Egipcie, kiedy jeszcze można było tam jeździć, a także w Turcji, Jordanii, Grecji i na

Cyprze – we wszystkich krajach biblijnych. To łączy się z moją pasją, czyli moimi studiami nad Pismem Świętym. Nawiedzając te kraje, gromadzę bogaty materiał fotograficzny, który potem mogę wykorzystać w ramach wykładów.

Ma ksiądz jakieś szczególne wspomnienie związane z naszą uczelnią?

Wiele jest takich wydarzeń, do których wracam pamięcią. Jednym z nich jest spotkanie pracowników naszej uczelni

z Ojcem św. Janem Pawłem II. Tak się złożyło, że miało ono miejsce na Kanoniczej 18, czyli w miejscu, gdzie pracowałem i gdzie mieszkałem – stąd było to wyjątkowe wydarzenie w całym moim życiu. Ojciec św. poświęcił budynek, gdzie mieszkałem przez siedem lat... Ważnym wspomnieniem jest też spotkanie z kard. J. Ratzingerem, podczas którego nasi studenci mogli zadawać pytania, zrobić wspólne zdjęcie z przyszłym Ojcem św. Benedyktem XVI.

Dziękuję za rozmowę. ■

Wspólnota akademicka Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie pożegnała ks. dr. Kazimierza Kaczmarczyka. Zasnął w Panu w wieku 64 lat

Ks. dr Kazimierz Kaczmarczyk ur. 27 lutego 1953 r. w Świdnicy. Był pracownikiem naszej uczelni od 1986 r.

W latach 1974–80 studiował w krakowskim seminarium duchownym. Pracę magisterską przygotował z teologii moralnej pod kierunkiem ks. bp. Stanisława Smoleńskiego. W 1982 r. obronił licencjat kanoniczny, pracę licencjacką przygotowywał pod kierunkiem ks. bp. Stanisława Smoleńskiego.

Kontynuował pracę w zakresie teologii moralnej i w 1989 r. obronił doktorat *Ksiądz Władysław Wicher, teolog, moralista polski (1888–1969). Działalność naukowo-pedagogiczna*. Promotorem doktoratu był ks. prof. Jan Kowalski.

Był asystentem, adiunktem na Wydziale Teologii w Katedrze Teologii Moralnej Ogólnej Papieskiej Akademii Teologicznej. Pełnił funkcję sekretarza Wydziału Teologicznego PAT i jednocześnie funkcję sekretarza Rady tego Wydziału.

Na początku lat 90. odbył stypendium naukowe w Centre International de Formation Chretienne w Genewie.

Pełnił także funkcję kierownika Sekcji Naukowej Polskiego Towarzystwa Teologicznego w Krakowie. Był m.in. inicjatorem i organizatorem sympozjum *Grzechy Kościoła przeszłości*.

Kilkakrotnie wyjeżdżał do Francji (Tuluza), gdzie prowadził badania na-

ukowe, przygotowując się do napisania pracy habilitacyjnej.

Prowadząc zajęcia ze studentami w zakresie teologii moralnej, prowadził przy tym badania nad problemem kary śmierci. Zajmował się też problematyką zagrożeń dla właściwych wyborów moralnych dzieci i młodzieży, jakie niosą z sobą środki społecznego przekazu – reklama i internet.

W latach 1993–1999 był dyrektorem Domu Księży Studentów.

Pozostając wykładowcą, w 2000 r. objął funkcję kierownika rektoratu PAT, został także sekretarzem Senatu. Pełnił obowiązki do 2010 r., kiedy to stan zdrowia zmusił go do przejścia na rentę chorobową. Dłuższy czas przebywał w Domu Księży Chorych im. św. Franciszka z Asyżu.

Życzliwy, ciepły, niezwykle komunikatywny. Wszyscy, którzy go znali mówią – „swój człowiek”, „taki bez przerostów”. Wielką jego pasją, gdy dolegliwości chorobowe nie pozwala-

ły kontynuować dawnych zadań, była praca w ogródku, „bo nic tak nie cieszy jak plony ziemi, o które samemu się zadba” – zwykł mówić.

Swoich dawnych przyjaciół z pracy szczególnie rozczulał, przynosząc zrobione przez siebie przetwory – konfitury, kompoty, ogórki, a także owoce z sadu, a tych, którzy mieli ku temu dogodny warunki, obdarowywał sadzonkami, np. pysznych malin.

Gdy coś ważnego działo się w życiu kolegów z uczelni, której poświęcił tyle lat, np. I Komunia dziecka tej czy innej koleżanki z pracy, wiadomo było, że przewalczy dolegliwości... i przyjedzie..., i choć na chwilę będzie.

Dziękujemy dobremu Bogu za posługę akademicką i kapłańską śp. Księdza Kazimierza. Pamiętajmy i łączmy się w modlitwie, prosząc, aby Miłosierny Pan obdarzył go wieczną szczęśliwością.

Ks. Kazimierz Kaczmarczyk został pochowany w Rajbrocie (gmina Lipnica Murowana).

Zmarł ks. prof. dr hab. Jan Kowalski (1930–2018)

Z głębokim żalem UPJPII pożegnał ks. prof. dr. hab. Jana Kowalskiego – wieloletniego wykładowcę teologii

moralnej na Wydziale Teologicznym, który odszedł do Pana 14 lutego 2018 r.

Śp. Ksiądz profesor spoczął na cmentarzu parafialnym w Gołczy k. Miechowa.

Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie

Granice prawa do sakramentów. Między kodeksem prawa kanonicznego z 1917 roku a kodeksem z 1983 roku

– symposium Wydziału Prawa Kanonicznego UPJPII w Krakowie – 16 Listopada 2017 r.

tekst: s. Ozeasza Pozimska CSCJ

zdjęcia: Justyna Kastelik

Wauli Instytutu Teologicznego Księża Misjonarzy w Krakowie, dnia 16 listopada 2017 r., odbyło się tradycyjne listopadowe symposium naukowe zorganizowane przez Wydział Prawa Kanonicznego Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie. Temat, który był rozważany to *Granice prawa do sakramentów. Między Kodeksem prawa kanonicznego z 1917 roku a kodeksem z 1983 roku* i był on integralnie związany ze stuleciem promulgacji Kodeksu pio-benedyktyńskiego w 1917 r.

Symposium rozpoczął ks. prof. dr hab. Tomasz Rozkrut, dziekan WPK UPJPII w Krakowie. Wprowadził zgromadzonych w tematykę tego spotkania naukowego, m.in. cytując obecnego na tym symposium prof. dr hab. Wacława Uruszczaka z Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, który tydzień wcześniej, podczas swojego wystąpienia na międzynarodowej konferencji naukowej zorganizowanej przez Wydział Prawa Kanonicznego Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, powiedział: „Odpowiednie warunki społeczno-polityczne to przesłanka ogólna kodyfikacji, obok której występują także przesłanki szczególne związane ze stopniem rozwoju nauki prawa oraz poziomem prawnym kultury prawnej społeczeństwa. [...] Z pewnością kodyfikacja wymaga wysokich umiejętności formułowania ogólnych pojęć prawnych i ustalenia między nimi wzajemnych zależności koniecznych do konstruowania instytucji prawnych. [...] Kodyfikacja, czyli tworzenie kodeksów prawa, wymaga świątłych prawników, a w zasadzie udziału w niej profesorów prawa jako głównych projektodawców. Kodyfikacja wymaga odpowiedniego poziomu kultury prawnej społeczeństwa”. Ks. prof. dr hab. Tomasz Rozkrut przywitał gości oraz uczestników symposium, w szczególności Jego Ekscelencję Arcybiskupa prof. Marka Jędraszewskiego, Wielkiego Kanclerza UPJPII, który po raz pierwszy przybył na symposium naukowe kanonistów krakowskich. Wyraził także nadzieję oraz prośbę, by Jego Ekscelencja kontynuował tradycję swoich poprzedników i przybywał na coroczne sympozja organizowane przez Wydział Prawa Kanonicznego UPJPII w Krakowie.

Z kolei abp prof. Marek Jędraszewski wygłosił okolicznościowe słowo, między innymi zwracając w swoim krótkim przemówieniu uwagę na kontekst, w jakim powstawało nowe prawo Kościoła. W szczególności wskazał, że Kodeks prawa kanonicznego z roku 1983 wyrasta z doktryny Soboru Watykańskiego II. Podkreślił także, że podjęty temat, dotyczący granic dostępu do sakramentów, jest bardzo aktualny

i ciekawy. Granice muszą być zawsze, a trzeba troszczyć się o to, by prawo wyrastało z eklezjologii i było przeniknięte wielką troską duszpasterską. Następnie Ksiądz Arcybiskup dokonał oficjalnego otwarcia symposium.

W dalszej kolejności słowo wprowadzające wygłosił ks. prof. dr hab. Wojciech Misztal, prorektor UPJPII w Krakowie. W swoim wystąpieniu zwrócił uwagę, że sakrament jest czymś najcenniejszym, wielkim darem Boga, wyrazem Jego miłości i zaufania. To dzięki sakramentom Kościół żyje, dlatego trzeba się o ten dar troszczyć. Jednym z wymiarów tej troski jest podjęta refleksja akademicka i umiejętne wychodzenie ku ludziom, by potrafili przystąpić do sakramentu. Wyraził pragnienie, by rozpoczęte obrady stały się owocne.

Przewodniczącym pierwszej sesji był ks. dr hab. Szymon Drzyżdżyk, prof. UPJPII, natomiast pierwszym prelegentem ks. dr hab. Piotr Ryguła, prof. UKSW w Warszawie. Temat jego referatu brzmiał: *Kryteria dopuszczania dzieci do pierwszej komunii świętej*. Autor referatu ukazał, w jaki sposób w przestrzeni historii Kościoła kształtowana była regulacja prawa w zakresie dopuszczania dzieci do pierwszej komunii św. Prelegent ten wykazał się obszerną wiedzą na temat tychże kryteriów w ujęciu historycznym. Odwołał się m.in. do Soboru Laterańskiego IV, a także nauczania św. Tomasza z Akwinu, jezuita Franciszka Suáreza oraz Piusa X. Ponadto odnosząc się do poszczególnych kanonów Kodeksu prawa kanonicznego z 1983 r., w sposób szczególny zanalizował kanony 912–914, które aktualnie regulują omawianą przez niego problematykę.

Drugą prelegentką była dr Aleksandra Brzemia-Bonarek, a tytuł jej referatu to *Czy do przyjęcia sakramentu bierzmowania konieczne jest używanie rozumu?* W opracowaniu tego zagadnienia zwróciła uwagę na różne praktyki i duże rozbieżności w przedmiocie wieku dopuszczania osób do sakramentu bierzmowania. Autorka referatu skupiła się na omówieniu tematu doprowadzenia osób z niepełnosprawnością intelektualną do sakramentu bierzmowania. Poruszony został aspekt właściwej katechizacji takich osób, a także została dostrzeżona pewna analogia pomiędzy możliwością wczesnego przystąpienia dzieci do pierwszej komunii św. oraz przystąpienia do sakramentu bierzmowania przez osoby z niepełnosprawnością intelektualną. Została zwrócona także uwaga na fakt powstania w Kościele, już w latach 70. XX w., dokumentów dotyczących katechetyki specjalnej odnośnie doprowadzenia osób z niepełnosprawnością do

sakramentów. W roku 1978 został opublikowany list kard. Johna Wrighta o konieczności opracowania prawa dotyczącego dopuszczania niepełnosprawnych do sakramentu bierzmowania. W latach osiemdziesiątych XX w. pojawił się termin „teologia niepełnosprawności”, co miało związek z ogłoszeniem przez Jana Pawła II roku 1981 – Rokiem Osób Niepełnosprawnych. Od tego czasu zauważyć można wysyp publikacji w tym temacie.

Ostatni prelegent pierwszej części symposium – ks. dr hab. Lucjan Świto, prof. UWM z Olsztyna – przedstawił w wygłoszonym przez siebie referacie temat *Od amencji do borderline. Dopuszczenie do małżeństwa osób z zaburzeniami natury psychicznej?* Autor referatu, wychodząc od prawa do zawarcia małżeństwa, jako jednego z najbardziej podstawowych praw człowieka, starał się odpowiedzieć na pytanie, czy owo *ius connubi* ma jakieś granice? Jeśli tak, to jakie są to granice? Stwierdził, że wiążą się one z pewnością z kondycją psychiczną człowieka. Należy jednak dobrze te granice rozumieć. Wskazał na to, że niewątpliwie związane są one z rozwojem medycyny. Autor omówił zawarte w tytule referatu dwa przeciwległe bieguny, jakimi są amencja i syndrom borderline, ukazując najbardziej charakterystyczne cechy tych zaburzeń. Następnie odniósł się do kan. 1095 nr 1, 2, 3 KPK z 1983 r., tłumacząc, że istnienie anomalii psychicznej niekoniecznie niesie z sobą niezdolność konsensualną. Wyrażona zgoda małżeńska musi być mierzona bardzo konkretnie, w każdym przypadku indywidualnie,

na ile dane zaburzenie wpływa na niezdolność do zawarcia małżeństwa. Autor referatu zaproponował, by zostawić to indywidualnemu osądowi proboszcza. Dopóki istnieje wątpliwość, czy ktoś jest zdolny do zawarcia małżeństwa, należy zezwolić takiej osobie na przystąpienie do tego sakramentu.

Następnym punktem symposium była dyskusja, w której wzięli udział zarówno prelegenci, jak i uczestnicy symposium. Dotknięto rozróżnienia pomiędzy pojęciami bycia „przygotowanym” i „dysponowanym” do przyjęcia sakramentu, a także zwrócono uwagę na troskę o prawdziwość znaków czynionych w sakramentach oraz na to, by nie mieszać dwóch porządków: psychologicznego i prawnego. Prowadzący tę sesję przypomniał, iż kanoniści kierują się w tej materii specyficznymi dla siebie kryteriami i normami.

Druga sesja rozpoczęła się po przerwie, a poprowadził ją ks. prof. dr hab. Józef Krukowski – prezes Stowarzyszenia Kanonistów Polskich. Pierwszym z prelegentów był ks. dr Jan Słowiński z Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu z referatem *Kandydaci do święceń ze skłonnościami homoseksualnymi*. Autor referatu zwrócił uwagę na rozróżnienie pomiędzy kryzysem powołań, a kryzysem osób powołanych. Następnie poruszył problem nowych wyzwań stojących przed osobami odpowiedzialnymi za dopuszczenie do święceń. Wyjaśniając pojęcie homoseksualizmu, zwrócił uwagę, że u źródła tej nieprawidłowości leży często problem zaburzonych więzi rodzinnych. Pierwszy oficjalny dokument dotyczący homoseksualizmu, w kontekście formacji

seminaryjnej, powstał w roku 1990. Kolejnym dokumentem, z roku 2005, była instrukcja na temat rozeznawania dotychczasowego przyjmowania kandydatów do seminarium z tendencjami homoseksualnymi. Natomiast najnowszym dokumentem z tej tematyki jest dokument Stolicy Apostolskiej pochodzący z roku 2016. Prelegent w swoim wystąpieniu odróżnił także głęboko zakorzenione tendencje homoseksualne od skłonności homoseksualnych. Odpowiedzialni za przyjmowanie kandydatów do seminarium muszą wykazać się ogromną ostrożnością przy przyjmowaniu osób ze skłonnościami homoseksualnymi. Podczas formacji seminaryjnej należy zwrócić uwagę na ewolucję zachowań kandydata. Wskazana jest równoczesna terapia duchowa i psychologiczna, jeszcze przed przyjęciem do seminarium. Zdarność kandydatów w dużej mierze zależy od przebytego procesu formacji, rozumianego jako pewnego rodzaju dojrzewanie. Na jakość kapłaństwa wpływa dobrze ukształtowana i dojrzała osobowość oraz umiejętność tworzenia dojrzałych relacji międzyosobowych. W przypadku osób homoseksualnych mamy do czynienia ze skupianiem się na samym sobie i na osobach sobie podobnych. Przełożeni seminaryjni zobowiązani są do zdiagnozowania kandydata. Wymaga to podjęcia współpracy kandydata z przełożonymi, a także wzajemnego zaufania. Dopuścić do święceń można jedynie tych, którzy posiadają wymagane przymioty. Wskazane jest

poddanie kandydata badaniu psychologicznemu, by zorientować się, co do ewentualnych zaburzeń i wykluczyć tych, u których stwierdzono skłonności homoseksualne.

Ostatnim prelegentem przedstawianego sympozjum był ks. dr hab. Ambroży Skorupa, prof. KUL z Lublina. Zaprezentował on referat *Sakrament namaszczenia chorych – dla jakich chorych?* Prelegent ten w świetle kan. 483 KPK z 1983 r. wszedł w omówienie sakramentu chorych. Odniósł się również do Kodeksu prawa kanonicznego z roku 1917, gdzie określano ten sakrament jako ostatnie namaszczenie, miał on być bowiem udzielany w ostatnich chwilach życia, w momentach bezpośredniego zagrożenia życia. Dzisiejsze prawodawstwo wyraźnie wskazuje na współczesne motywy udzielenia tegoż sakramentu, jest to: niebezpieczeństwo śmierci, choroba, starość. Choć w kan. 1004 aktualnie obowiązującego Kodeksu nie ma mowy o bliskości śmierci, a jedynie o jej niebezpieczeństwie, to jednak należy tekst ten interpretować w kontekście tradycji Kościoła. Zagrożenie życia i niebezpieczeństwo śmierci jest warunkiem udzielenia tego sakramentu.

Ostatnim punktem sympozjum była dyskusja, po której ks. prof. dr hab. Tomasz Rozkrut dokonał podsumowania sympozjum, wskazując, że ciągle stoją przed nami nowe problemy i wyzwania, nad którymi warto wspólnie się pochylać oraz dyskutować. ■

International Summer School and Conference “Beyond Secular Faith” w Granadzie

tekst: Artur Mrowczyński-Van Allen Collaborator Professor IFES International Summer School and Conference
“Beyond Secular Faith” Academic Board

zdjęcia: Secretariado de Medios de Comunicación Social – Arzobispado de Granada

Granada jest jednym z tych miejsc na świecie, które z całą pewnością posiadają wyjątkową siłę przyciągania. Siła ta jednak bierze się nie tylko z kilku tysięcy lat niezwykle bogatej historii, ale również z nadzwyczaj dynamicznego i bogatego życia kulturalnego i akademickiego. Ten bardzo specyficzny i wielobarwny krajobraz historii i kultury jest nadzwyczaj korzystny dla narodzin wyjątkowych wydarzeń, a International Summer School & Conference “Beyond Secular Faith” z pewnością do takich należy. Ta Szkoła Letnia jest owocem spotkania arcybiskupa Granady Javiera Martinez z polskimi młodymi intelektualistami katolickimi w 2012 r., które było efektem publikacji polskiego przekładu eseju metropolity Granady *Más allá de la razón secular (Przewyciężyć rozum sekularny)*. Ten również i polski rodowód Szkoły Letniej jest co roku bardzo widoczny dzięki uczestniczącym w niej profesorom i studentom znanym z Wisły. Nie przypadkowym więc i specjalną dla nas wagą jest fakt, że zeszłoroczna, piąta już, edycja tego wydarzenia została zorganizowana wspólnie przez Wydział Filozoficzny Uniwersytetu Papieskiego Jan Pawła II w Krakowie wraz z Instituto de Filosofía “Edith Stein”

i Centro Internacional Para el Estudio de Oriente Cristiano w Granadzie, przy współpracy między innymi Center of Theology and Philosophy The University of Nottingham (UK), Centre for Thought of John Paul II (Polska), The Ecclesial University Project (USA), Saint Joseph’s College (USA).

Co roku Rada Akademicka Szkoły Letniej wybiera temat, który nada kierunek prac w czasie kolejnego spotkania. “Politics as Theology” – tytuł naszej piątej dorocznej Międzynarodowej Letniej Szkoły i Konferencji “Beyond Secular Faith”, która odbyła się od 25 czerwca do 01 lipca 2017 r., był zaproszeniem do debaty nad pytaniem, czy wiara wyzwolona z conceptualnych ograniczeń i ideologicznych założeń narzuconych przez świecką kulturę – wiara skłonna radykalnie na Chrystusie – może dać odpowiedzi na wyzwania, przed jakimi staje współczesna praktyka polityczna. Ta Szkoła Letnia była więc poświęcona badaniu kwestii politycznych wyrażanych w filozofii i literaturze, a zwłaszcza sposobów, w jaki każda teologia ma charakter polityczny i każda polityka teologiczna. Kierunki i punkty odniesienia dla tak postawionej kwestii dali zaproszeni pro-

fesorowie w Keynote Lectures y Master Seminars, między innymi ks. prof. dr hab. Jarosław Jagiełło (*Christianity and Democracy. The Relation between Truth and Freedom*) czy prof. John Milbank (*What is Political Theology?*). W ciągu pierwszych czterech dni miał miejsce cykl seminariów: prof. Alison Milbank – *The Theopolitical Vision of Chesterton and Tolkien and its Contemporary Relevance*, prof. Robert Woźniak – *Self, Politics and Theology: Beyond Ego-Centric Reason*, prof. Rocco Buttiglione i dr Michał Łuczewski – *Conversion and Coercion. The Political Theology of John Paul II*, dr Aaron Riches i prof. David Widdicombe – *Politics and the Epistle to the Romans*. Ostatnie dwa dni poświęcone były konferencji, w czasie której uczestnicy mogli przedstawić swoje referaty będące wynikiem prac związanych z tematem Szkoły. Co roku rośnie liczba zapisów i uczestników z kilkunastu już różnych krajów świata, co sprawia,

że udział w International Summer School & Conference “Beyond Secular Faith” w Granadzie jest możliwy jedynie po pomyślnym przejściu etapu aplikacji. Również w przyszłym wydaniu Szkoły współorganizatorem jest Wydział Filozoficzny UPJPII, a wybranym tematem spotkania jest “Economy of Desire”. Plan seminariów i konferencji wraz z listą zaproszonych profesorów i prelegentów zostanie ogłoszona razem z Call for Applications w ciągu najbliższych tygodni. Serdecznie zapraszamy do Granady! ■

<http://www.institutoifes.es/index.php/es/noticias-es/ultimas-noticias/1464-5th-annual-international-summer-school-and-conference-2017>

<http://theologyphilosophycentre.co.uk/wp-content/uploads/2017/09/iFES-Prospectus-2017-Dossier-Summer-School-updated-1.pdf>

Ogólnopolska konferencja naukowa: *Nauki o rodzinie w służbie polskiej rodziny* oraz Walne Zebranie Polskiego Stowarzyszenia Familiologicznego,

UPJPII w Krakowie, 27 listopada 2017 r.

tekst: ks. Józef Stala

zdjęcia: Tomasz Książ

27 listopada 2017 r. na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie przy ul. Bernardyńskiej 3 odbyła się ogólnopolska konferencja naukowa *Nauki o rodzinie w służbie polskiej rodziny* zorganizowana przez Uniwersytet Papieski Jana Pawła II, przy współpracy Polskiego Stowa-

rzyszenia Familiologicznego. Konferencja odbyła się pod patronatem Elżbiety Rafalskiej, Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Konferencja poprzedziła walne zebranie Polskiego Stowarzyszenia Familiologicznego. Okolicznościowy list przysłał bp Jan Wątroba, biskup rzeszowski,

przewodniczący Rady ds. Rodziny Konferencji Episkopatu Polski: „Wyrażam wdzięczność za zaproszenie na konferencję Polskiego Stowarzyszenia Familiologicznego organizowaną w Krakowie na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II. Sprawy rodziny, nad którymi z troską pochylacie się, były bliskie św. Janowi Pawłowi II. W wielu dokumentach i przemówieniach z taką miłością mówił On o rodzinie, która dla każdego człowieka jest tą pierwszą i najważniejszą instytucją życia społecznego. Obrady i dyskusje są w tym miejscu, które jest szczególnie związane z postacią naszego Wielkiego Rodaka. Niech duchowa obecność św. Jana Pawła II będzie dla wszystkich Uczestników konferencji natchnieniem do odkrywania piękna rodziny polskiej [...]. Wszystkim prelegentom i uczestnikom konferencji życzę owocnego spotkania”.

Prof. dr hab. Wojciech Świątkiewicz, członek Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów, w referacie Stan i sytuacja polskiej rodziny podkreślił zachodzące zmiany w ujęciu małżeństwa i rodziny, zwłaszcza dokonującą się w wielu krajach Unii Europejskiej redefinicję małżeństwa i rodziny. Wskazał, iż coraz więcej krajów Unii Europejskiej uznaje za małżeństwo związki tej samej płci i traktuje od strony prawnej związki kohabitacyjne tak samo jak małżeństwa. Zmieniają się także nastawienia wobec przyszłej roli matki i ojca. Prowadzone badania przez CBOS w ostatnich latach wskazują, iż coraz więcej Polaków ceni sobie trwałe relacje, ale status związku ma dla nich coraz mniejsze znaczenie. Wskazane przemiany wpływają na poważne problemy demograficzne, co wymaga konstruowania nowej polityki prorodzinnej.

Kontynuacją wypowiedzi prof. Świątkiewicza było wystąpienie dr. hab. Mieczysława Guzewicza z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, który przypomniał, iż Ministerstwo opiera swoje działania o podstawowe wartości, takie jak: podmiotowość, godność, wolność i wartości. Dlatego Ministerstwo podjęło różnorodne działania służące umocnieniu pozycji małżeństwa i rodziny. Zwrócił uwagę na podstawowe programy realizowane przez obecny Rząd i Ministerstwo: program *Rodzina 500+* jako systemowe wsparcie polskich rodzin, program *Za życiem* służący wsparciu kobiet wychowujących dzieci z niepełnosprawnością. Z kolei *Maluch+* to resortowy program umacniający rozwój instytucji opieki nad dzieckiem do 3. roku życia. Rodziny wielodzietne są wspierane przez kartę dużej rodziny. Wsparciu mniej zamożnych rodzin służy program *Mieszkanie+*. Inny program *Senior+* służy zwiększeniu aktywnego uczestnictwa seniorów w życiu społecznym. Uznając, iż procesy demograficzne wymagają długotrwałych i ciągłych rozwiązań, Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej podjęło narodową debatę o rodzinie i aktualnie proponuje powołanie Społecznej Rady ds. Rodziny, tzw. Konwencji Warszawskiej, oraz przygotowanie Raportu o sytuacji polskiej rodziny.

Dr Bożena Bassa z Wydziału Studiów nad Rodziną UKSW przypomniała działania abp. Kazimierza Majdańskiego na rzecz utworzenia dyscypliny nauki o rodzinie. Od momentu

powołania Instytutu Studiów nad Rodziną abp Majdański uważał, iż niezbędne są interdyscyplinarne studia nad rodziną, dlatego potrzebne jest powołanie nowej dyscypliny nauk o rodzinie. Abp Majdański pozostawał w stałym i bliskim kontakcie z papieżem Janem Pawłem II. Niestety mimo wielu podejmowanych rozmów i inicjatyw początkowe starania były odrzucane przez Centralną Komisję ds. Stopni i Tytułów. Dopiero powołano ją w Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 8 sierpnia 2011 r. w sprawie obszarów wiedzy, dziedzin nauki i sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych.

Ks. prof. dr hab. Józef Stala, członek Uniwersyteckiej Komisji Nauki i prorektor UPJPII, w referacie *Stymulowanie doskonałości naukowej* przedstawił uniwersytet w kontekście oceny parametrycznej, czyli działalności wydziałów, a w tym rozwoju kadry, sukcesu aplikowanych wniosków grantowych, współpracy międzyuczelnianej i międzynarodowej, podpisanych porozumień i umów bilateralnych. W sposób szczególny zwrócił uwagę na jakość pracy zajmującej się naukami o rodzinie, poddawanej refleksji w publikacjach w periodykach jakościowo dobrych, w Polsce i za granicą, także na monografie naukowe, autorskie czy wieloautorskie. Prelegent wskazał na ocenę periodyków oraz na mającą powstać listę wydawnictw – podkreślił ciekawą i ważną propozycję przewodniczącej PSF Elżbiety Osewskiej: możliwość zaprezentowania publikacji z nauk o rodzinie podczas zebrania PSF. Czymś ważnym jest również aplikowanie projektów i grantów oraz współpraca środowiska naukowego z innymi środowiskami, gremiami, KEP, duszpasterstwem rodzin. Autor zakończył zachętą do integracji środowiska co do publikacji, konferencji, projektów, aby środowisko nauk o rodzinie było mocne merytorycznie, kompetentne.

Podczas wystąpienia *Aktualne wyzwania związane z naukami o rodzinie* dr hab. Elżbieta Osewska, prof. PWSZ, poruszyła kwestie dotyczące nauk o rodzinie, zwróciła uwagę m.in. na potrzebę dopracowania specjalności, które ułatwią absolwentom nauk o rodzinie odnalezienie się na rynku pracy. W obecnej sytuacji cywilizacyjnej rodziny potrzebują profesjonalnej pomocy w pogłębieniu więzi małżeńskiej oraz realizacji swoich funkcji, dlatego mediator i asystent rodziny to potrzebne zawody. Wskazała także na trwającą debatę nad kształceniem przyszłych nauczycieli, w tym nauczycieli przedmiotu wychowanie do życia w rodzinie. Kształcenie winno trwać pięć lat (jednolite studia magisterskie lub studia 3+2), by nauczyciel uzyskał tytuł zawodowy magistra. Ważne, by przyszli nauczyciele kształcili się w jednostkach wykazujących się nie tylko dorobkiem naukowym, ale i ceniących doświadczenie praktyczne. Trzeba więc zadbać o wysoką jakość praktyk, aby studenci mogli nabywać umiejętności niezbędne w realizacji przyszłej pracy zawodowej. Należy podjąć działania wspierające wypracowanie jasnej, spójnej i długofalowej polityki rodzinnej, która poprawi sytuację polskiej rodziny kadrowej, nie tylko w aspekcie materialnym, ale także w kwestii umacniania mentalności prorodzinnej młodych Polaków.

Konferencja spotkała się z pozytywnym przyjęciem uczestników, głównie członków Polskiego Stowarzyszenia Familiologicznego, którzy mieli możliwość zadania pytań zwłaszcza przedstawicielowi CK i MRPiPS.

Bezpośrednio po konferencji odbyło się Walne Zebranie Polskiego Stowarzyszenia Familiologicznego, podczas którego członkowie PSF zaprezentowali najnowsze publikacje dotyczące nauk o rodzinie wydane w poszczególnych jednostkach. Dr Katarzyna Kutek-Składek zaprezentowała stronę internetową stowarzyszenia, prosząc o przesłanie uwag do końca grudnia 2017 r. Uzgodniono, że prócz podstawowych danych o stowarzyszeniu strona będzie dawała możliwość zamieszczania informacji o planowanych konferencjach, publikacjach, inicjatywach, co ułatwi współpracę. Obecni uczestnicy przedstawili planowane konferencje naukowe (m.in. UPJPII, wiosna 2018: *Mocna rodzina fundamentem zdrowego społeczeństwa*). Prezes Stowarzyszenia Elżbieta Osewska podkreśliła potrzebę współpracy z instytucjami krajowymi i zagranicznymi podejmującymi działania

na rzecz małżeństwa i rodziny (bp J. Wątroba – Rada ds. Rodziny KEP; Elżbieta Rafalska, Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej). Potwierdzono, że spotkania PSF najlepiej łączyć z konferencjami naukowymi lub z innymi ważnymi wydarzeniami. Prezes zachęcała do publikacji artykułów w periodykach: „The Person and the Challenges” i „Family Forum” oraz w innych naukowych czasopismach. Wskazywała na potrzebę wsparcia doktorantów nauk o rodzinie w ich rozwoju naukowym poprzez stwarzanie możliwości publikacji, wyjazdu lub wystąpienia podczas konferencji. Wspomniała również, że polscy studenci zdobywają stopnie naukowe poza granicami Polski, m.in. dr Agnieszka Ukleja, doktorat w KULeuven z zakresu teologii rodziny. Podczas Walnego Zgromadzenia przyjęto 11 nowych członków.

Na zakończenie prof. Osewska podziękowała za wszystkie dotychczasowe sugestie, rady, uwagi dotyczące PSF i zachęcała do dalszej współpracy. ■

Wyjątkowość Kościoła katolickiego

tekst i zdjęcia: Marta Mastyło

Czym, a właściwie kim jest Kościół? Kiedy Kościół naprawdę jest sobą, a kiedy jego oblicze jest zniekształcone? Jaka jest jego istota? Dlaczego chrześcijaństwo jest tak przekonane o swojej wyjątkowości? Co wpływa na to, że słowo „Kościół” wywołuje tyle zróżnicowanych skojarzeń, a jego rozumienie nie jest jednoznaczne w zależności od środowiska, a nawet wśród osób gorliwie się do niego przyznających? Wreszcie na czym polega odmienność Kościoła katolickiego względem innych Kościołów chrześcijańskich? Pytania się mnożą, więc tej problematyce poświęcono ogólnopolską konferencję *Wyjątkowość Kościoła katolickiego*, zorganizowaną przez Katedrę Eklezjologii Instytutu Teologii Fundamentalnej, Ekumenii i Dialogu Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie we współpracy z Komitetem Nauk Teologicznych PAN.

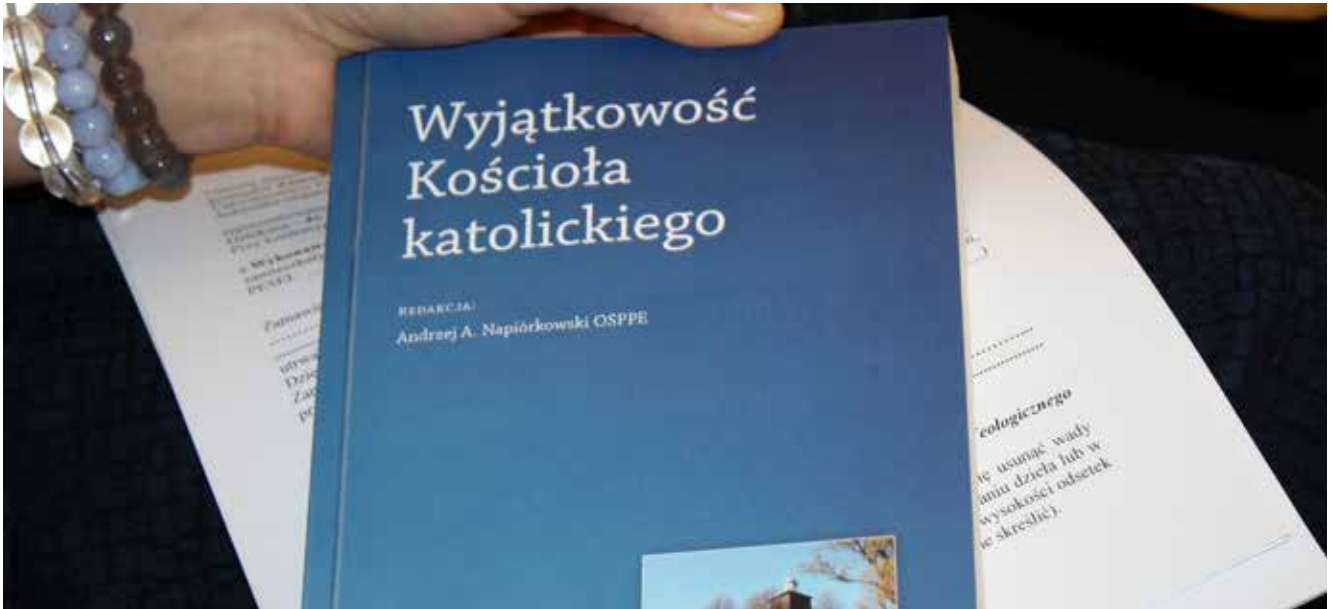
Obok o. prof. Andrzeja Napiórkowskiego gości witał ks. prof. Arkadiusz Baron, dziekan Wydziału Teologicznego UPJPII, powtarzając za Benedyktem XVI, że obecnie nie przeżywamy kryzysu Kościoła, ale kryzys idei Boga oraz że Kościół jest naszą współczesnością z Chrystusem. Gdy mowa jest o hipokryzji, pedofilii, nepotyzmie, jakby zapomina się, że Chrystus absorbuje wszelkie dobro i tworzy Kościół w niebie, który rośnie w swoim pięknie i swojej czystości – mówił.

Wspólnota Kościoła wyrasta ze wspólnego korzenia, jakim jest osoba Jezusa Chrystusa, to wspólnota ludzi wierzących w Chrystusa i skupionych wokół Niego. Kościół powstawał z Jego imienia. Bóg stworzył wszystko i wszystko uporządkował. Tworzy też pośrednika, jakim jest Logos-Słowo Boże – mówił ks. prof. dr hab. Stanisław Sojka z Wydziału Teologicznego, Sekcja w Tarnowie, dzieląc się refleksją nad akcentowaniem chrystologicznego charak-

teru Kościoła przez greckich ojców Kościoła: św. Justyna Męczennika, Klemensa Aleksandryjskiego i Orygenesusa.

Chrześcijaństwo słusznie podnosi roszczenie do swojej wyjątkowości, gdyż charakteryzuje się objawieniem nadprzyrodzonym; nie jest ludzkim wymysłem – mówił ks. prof. Andrzej Napiórkowski, OSPPE – Patrząc z perspektywy eklezjologii, z pozycji Kościoła katolickiego, pytamy się: co mu daje podstawę do wysuwania takiego prawa do wyjątkowości? Kościół katolicki jest w pełni jedynym i prawdziwym Kościołem ze względu na to, że jest w nim ważne sprawowane misterium Eucharystii i pieczętowanie chroniona nieprzerwana sukcesja apostołska. Kościół katolicki różni się od innych wyznań chrześcijańskich swoim rozumieniem sakramentalności [...] Potwierdzeniem wiarygodności Kościoła katolickiego jest także osoba Najświętszej Maryi Panny.

O Kościele jako współuczestnictwie z Bogiem według eklezjologii Ratzingera/Benedykta XVI mówił ks. prof. Jerzy Szymik z WT UŚ w Katowicach. O specyfice relacji i więzi podarowanej Kościołowi przez Boga i wspólnocie będącej ludem Trójcy mówił dr Marek Kita (UPJPII), rozważając Kościół nie jako instytucję, ale sposób istnienia, sposób bycia. Oryginalność Balthasarowskiego ujęcia Kościoła nakreślił ks. dr Paweł Pielka (UPJPII), a o kontemplacji Trójcy Świętej i o tym, dlaczego z tak bliskim katolikom Kościołem prawosławnym jakże trudno osiągnąć jedność eucharystyczną, mówił dr Krzysztof Leśniewski, prof. KUL. Nie sposób wymienić wszystkich, których prelekcje i ożywioną dyskusję podsumował dr Marek Chojnacki OCist z UPJPII, dziękując za piękne wprowadzenie w pozytywne myślenie, a nie tylko rozliczanie przeszłości. ■

Rabin w Krakowie – konferencja naukowa z dr. Markiem Kinzerem

tekst: Seweryn Osowski

zdjęcia: Adam Dylus

Jaka jest relacja Kościoła do Izraela? Jak rozumieć dziś prawdziwy Izrael? Jaką rolę do odegrania mają Żydzi wierzący w Jezusa? – na te pytania starano się znaleźć odpowiedź podczas spotkania z wierzącym w Jezusa rabinem dr. Markiem Kinzerem – przedstawicielem ruchu Żydów Mesjańskich.

Konferencja pt. *Odkrywając tajemnicę Kościoła. Dialog chrześcijańsko-mesjański* odbyła się 6 grudnia w klasztorze oo. Franciszkanów. Głównymi prowadzącymi byli ks. prof. dr hab. Łukasz Kamykowski, dyrektor Instytutu Teologii Fundamentalnej, Ekumenii i Dialogu UPJPII w Krakowie oraz dr Mark S. Kinzer, rabin żydowskiej kongregacji mesjańskiej, teolog i biblista.

W przemowie otwierającej spotkanie ks. prof. Łukasz Kamykowski wskazał na ewolucję spojrzenia Kościoła na rzeczywistość ludu Izraela. Przedstawił ukształtowaną już w starożytności „teologię zastępstwa” mówiącą o tym, że: dawny Izrael umarł, odrzucając propozycję zbawienia daną mu przez Boga w osobie i misji Jezusa z Nazaretu, potępiając Go i skazując na śmierć i nie dając potem posłuchu Jego apostołom. Znakiem tego odrzucenia jest zburzenie przez Rzymian świątyni jerozolimskiej i wypędzenie Żydów z ich ziemi. Nowy Izrael – Kościół – zastąpił dawny Izrael. Owocem tego typu przekonań było odejście od przesłania św. Pawła mówiącego o pojednanym w Chrystusie – nowym Adamie, reprezentującym dwa rodzaje ludzi (Żydów oraz „Greków”, czyli nie-Żydów), będącym znakiem świadczącym o wiarygodności przesłania Kościoła. Odcięcie się Kościoła od „synagogi” oraz „synagogi” od Kościoła po zniszczeniu świątyni przez Rzymian, przyczyniło się do marginalizacji Kościoła z „obrzezania” (wspólnot o dominacji nawróconych Żydów) przez ujednoczenie obrzędów i zwyczajów wszystkich wiernych. W ślad za tym coraz częściej rozumiano Kościół jako społeczność złożoną z nawróconych ludzi (a potem: ludów), bez odniesienia do szczególnego miejsca Izraela i Żydów w dziejach zbawienia.

Nowe nauczanie Kościoła o Żydach i judaizmie

Dla odnowy nauczania Kościoła o Żydach i judaizmie ogromne znaczenie miał Sobór Watykański II oraz pontyfikat św. Jana Pawła II – jego osobiste zaangażowanie w relacje katolicko-żydowskie. Natomiast odbudowa relacji wymaga przezwyciężenia trudnych doświadczeń historii. Przy całej dobrej woli inicjatorów intelektualnego otwarcia na wzajemne relacje przezwyciężenie wielu wieków stereotypowego,

negatywnego myślenia o sobie nawzajem nie było (i nie jest) łatwe – mówił ks. prof. Kamykowski.

Ważność relacji chrześcijańsko-żydowskich podkreśliło nauczanie Soboru Watykańskiego II, a w szczególności deklaracja *Nostra Aetate*, zawierająca paragraf stwierdzający istnienie więzi (*vinculum*) między „ludem (populus) Nowego Testamentu” a „plemieniem (*stirps*) Abrahama”. Zgłębiając tajemnicę Kościoła, święty Sobór obecny pamięta o więzi, którą lud Nowego Testamentu zespolony jest duchowo z plemieniem Abrahama.

W tym kontekście ks. prof. Kamykowski przypomniał o wadze dialogu chrześcijańsko-żydowskiego, w którym nie można traktować Żydów i ich religii jako rzeczywistości wobec nas zewnętrznej.

Spojrzenie Rabina

W drugiej części spotkania dr Mark Kinzer wskazał na istnienie w Kościele potrzeby odpowiedzi na wiele pytań odnośnie do narodu żydowskiego. Czy Kościół rozumie tajemnicę Izraela? W jaki sposób ustosunkowuje się do osób o żydowskich korzeniach wierzących w Jezusa? Czy przyjmuje ich jako Żydów? Pytania mają swoje źródło przede wszystkim w żydowskiej tożsamości Jezusa, apostołów, Maryi oraz w Piśmie Świętym napisanym przez żydowskich autorów. Dr Mark Kinzer tłumaczył, że przez całą swą historię Kościół zmagał się z różnymi kwestiami odnośnie do narodu żydowskiego. Przez większość czasu podejście Kościoła miało charakter obronny i negatywny. Swoją tożsamość Kościół budował na próbie odebrania Żydom ich własnej tożsamości. Takie podejście, mimo wszystko, pokazywało ważność Ludu Izraela, a Kościół musiał się do niego ustosunkować.

Po Shoah i Soborze Watykańskim II zmieniła się refleksja teologiczna na ten temat – mówił dr Mark Kinzer. Dzięki deklaracji *Nostra Aetate* żydowska religia stała się czymś nie tyle zewnętrznym dla Kościoła, ale w pewien sposób czymś wewnętrznym. Dlatego żydowska wiara nie powinna być ignorowana. Dr Mark Kinzer wskazał na kardynała Jeana-Marie Lustigera, który w swoich rozważaniach poszedł jeszcze dalej, pisząc w jednej ze swoich książek, że tajemnica Izraela jest czymś centralnym dla wiary chrześcijańskiej. Z tego stwierdzenia wynika, że judaizm jest czymś wewnętrznym dla Kościoła, a to oznacza, że jest on w samym sercu tego, czym jest wiara chrześcijańska. Rabin zaważył, że katolicka teologia i doktryna nie przyjęła jeszcze w pełni

tego stwierdzenia, ale możemy tego oczekiwać w przyszłości. Jest to kluczowy temat, który z uwagi na swoją wagę będzie wymagał dekad pracy, aby został należycie przyjęty. To musi się wydarzyć, jeśli Nostra Aetate ma być wzięte na poważnie, tak samo jak nauczanie papieża Jana Pawła II – podkreślił dr Mark Kinzer.

Zgłębiając własną tajemnicę

Odnosząc się do tez zawartych w swojej najnowszej książce rabin wskazał na dwa główne wątki. W pierwszym mówi o tym, jaka jest relacja tożsamości Jezusa z Izraelem. Argumentuje za tym, że Jezus jest wcieleniem Ludu Izraela. Jest to coś, co składa się na Jego bycie Mesjaszem. Król nosi w sobie tożsamość swojego narodu.

Kiedy Jezus powstaje z martwych, to nie zastępuje Izraela, lecz wchodzi ze swoim Ludem w relację, która nie może ulec naruszeniu. Ta relacja nie zależy już od pozytywnej odpowiedzi Jego Ludu, bo od teraz On należy do nich, a oni do Niego. Będzie z Nimi szedł przez ich historię i Ci, którzy Jego szukają, muszą również spojrzeć na nich – mówił dr Mark Kinzer.

W drugim wątku ukazuje szczególną rolę, którą mają do odegrania Żydzi wierzący w Jezusa. Jeśli Jezus sam w sobie reprezentuje Izrael pośród Kościoła, to wierzący w Jezusa Żydzi również reprezentują Izrael pośród Kościoła. Dzieje się to ze względu na związanie Jezusa z Jego Ludem. Dlatego jest On obecny w Kościele, tak samo jak Jego Lud. I w taki sam sposób dotyczy to Jego żydowskich uczniów. Kościół

nie może więc uciec od poważnej refleksji nad znaczeniem Izraela.

W tym miejscu rabin postawił również ważne pytanie: czy Izrael może uciec od podjęcia poważnej refleksji nad Kościołem? Sytuacja po stronie żydowskiej jest inna niż po stronie chrześcijańskiej. Żydowska tradycja nie ma w sobie tego samego wewnętrznego napięcia, które przynaglałoby do tego. Źródła biblijne nie przynaglają Żydów do refleksji nad chrześcijaństwem. Teksty rabiniczne również nie skłaniają ich do takiej refleksji.

W jaki sposób Żydzi mają poradzić sobie z żydowskimi uczniami Jezusa? Tak długo, jak będą traktować Kościół jako zagrożenie dla siebie, tak samo będą traktować jako zagrożenie Żydów wierzących w Jezusa. Natomiast jeśli zobaczą Kościół w innym świetle, to tak samo zmieni się ich podejście do żydowskich wierzących w Chrystusa Jezusa. Wtedy Żydzi zobaczą, że pośród nich i w ich sercu znajduje się Kościół. Tak samo jak Kościół wpierv rozpoznał, że Izrael żyje w jego sercu. Moja książka jest skromną próbą pokazania tego – zakończył dr Mark Kinzer.

Konferencji naukowej towarzyszyła promocja książki dr. Marka Kinzera *Zgłębiając własną tajemnicę. Kościół w żydowskiej myśli mesjańskiej* wydanej przez wydawnictwo franciszkanów Bratni Zew. Spotkanie poprowadził dr Andrzej Zajac OFMConv. Konferencja została zorganizowana przez Instytut Teologii Fundamentalnej, Ekumenii i Dialogu, Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie, wydawnictwo franciszkanów Bratni Zew, WSD Franciszkanów w Krakowie, Klasztor Franciszkanów w Krakowie oraz Fundację Szkoła Sług Ducha. ■

Mowa nienawiści – etyczne ramy komunikowania i podmiotowa odpowiedzialność wobec walczących słów – wystąpienie na posiedzeniu Komisji Medioznawczej Polskiej Akademii Umiejętności

tekst: dr Klaudia Cymanow – Sosin

Podczas ostatniego spotkania Komisji Medioznawczej Polskiej Akademii Umiejętności, która miała miejsce 16 stycznia 2018 r. przy ul. Sławkowskiej w Krakowie, referat wygłosiła dr Klaudia Cymanow-Sosin, z-ca dyrektora Instytutu Dziennikarstwa Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie.

Wystąpienie dotyczyło istotnego społecznie i naukowo tematu mowy nienawiści oraz nawiązywało do postulatów prof. Jadwigi Puzyniny, przewodniczącej Rady Etyki Słowa, która pisała: „Uważamy zgodnie, że język jest częścią kultury. Z jednej strony jest uwarunkowany przez kulturę, z drugiej ją warunkuje. To sprzężenie polega na tym, że jeśli w społeczeństwie upowszechnia się brak szacunku dla ludzi, źle ich traktowanie, wpływa to na język, a jednocześnie

używanie języka obraźliwego, języka pogardy, nienawiści, agresji – wpływa na postawy etyczne”.

Celem wykładu dr Klaudii Cymanow-Sosin, a także wywołanej tym referatem dyskusji było ukazanie złożoności mowy nienawiści, jako tzw. pojęcia uwikłanego, zarówno z perspektywy filozofii języka, jak i sfery praxis, tj. jego użycia. Jest to zjawisko znane w przestrzeni komunikacyjnej, ale z pewnością jego nowe oblicze urzeczywistniło się wraz z pojawieniem się Sieci i możliwości interakcji w mediach, która cechuje przestrzeń wirtualną. Określenie ram komunikowania i ich etycznego aspektu jako wyznacznika normatywnego w procesie komunikacji zapośredniczonej medialnie ma – wobec dominacji przestrzeni Internetu – duże znaczenie teoretyczno-naukowe, ale przede wszystkim swoje

praktyczne implikacje. Dzieje się tak dlatego, że z jednej strony „język nienawiści w mediach ma charakter relacjonowania faktów i odzwierciedlania rzeczywistości społecznej i kulturowej”¹, ale także „realizuje inne cele, np. perswazyjnego i manipulacyjnego kreowania pożądanej rzeczywistości wpisanego w funkcjonalność komercyjną i perswazyjną mediów”².

Rozważając kwestię etyki słowa, badaczka przypomniała, iż naukowy namysł i wywołana debata nad tą problematyką to zjawiska wśród filozofów języka i filologów nie nowe,

częściej do jej zakorzeniania się w rzeczywistości i mogą stanowić podłoże (i narzędzie) manipulacji przy użyciu negatywnych, szkodliwych społecznie wartości, od wulgarności, przez wyeksponowanie i banalizowanie zła, aż po destrukcję wartości w imię medialnej atrakcyjności.

Reakcją na to zjawisko, jak sugerowali wybitni badacze zebrani tego dnia na posiedzeniu komisji PAU, powinna być wspólnota komunikacyjna i – jak stwierdził ks. Michał Drożdż, dyrektor IDIKS UPJPII – powinność odpowiedzialności.

ale namysł nad etyką słowa jest także zjawiskiem powracającym – szczególnie w obliczu uaktywniających się zjawisk, jak np. mowy nienawiści (ang. hate speech). Z perspektywy aksjologii komunikowania i mediów można powiedzieć, iż mowa nienawiści staje się zjawiskiem autotelicznym. Takie swoiste etykietowanie w mediach jest wykorzystywane zarówno do opisywania i oczyszczania sfery publicznej, jak i – niestety – do tworzenia i powiększania obszarów wrogości w mediach, a tym samym promocji postaw nienawiści w sferze kulturowej i komunikacji społecznej (np. jako narzędzie podsycania do nienawiści).

Autorka referatu wspomniała, iż dziś dysponujemy zapleczem naukowym – mnogością publikacji na tematy etyki słowa, inicjatywami naukowymi (m.in. cykl odbywających się regularnie od kilkunastu lat konferencji „Etyka Mediów” w UPJPII), a także instytucjonalnym (np. Stowarzyszenia Etyki Słowa).

Próbując określić etyczne ramy mowy nienawiści należy podkreślić, że medialne konstrukty przyczyniają się coraz

Media tworzą ludzi. I to właśnie na nich spoczywa odpowiedzialność za jakość języka. Ta granica między wolnością (tu szczególnie wolnością słowa), a odpowiedzialnością rozgrywa się w bardzo wrażliwym obszarze sumienia. W przeciwnym razie język ufundowany na bazie pogardy, czy wręcz mowa nienawiści będzie poszerzać swoje kręgi w kierunku całych opowieści, które można określić mianem narracji nienawiści.

Medioznawcom pozostaje zaś ważne zadanie odkrywania i promowania dialogu w komunikacji, wartości w językowym obcowaniu z sobą, kultury w życiu osobistym i publicznym – ujawnianym w przestrzeni medialnej, dojrzałości w przyjmowaniu odmiennych poglądów, poszukiwania konsensusu w negocjacjach, w miejsce walki i wreszcie – przypomnienia o aksjologicznym wymiarze dyskursu etycznego, w którym – jak podkreślał prof. Jerzy Bartmiński, wypowiadając się na temat kulturowego kanonu wartości, najwyższe jest godność, a dopiero po niej wolność słowa.

*W cyklu spotkań w ramach komisji omówione zostały już pojęcia: postprawdy, fake news, mowy nienawiści oraz demokracji obywatelskiej. ■

¹ M. Drożdż, *Język nienawiści w dyskursie medialnym*, w: „Acta Universitatis Lodzensis, Folia Litteraria Polonica”, 1(31) 2016, s. 21.

² Tamże.

POLSKA AKADEMIA UMIEJĘTNOŚCI
KOMISJA MEDIOZNAWCZA

ZAPRASZAMY NA POSIEDZENIE NAUKOWE

Dr Klaudia Cymanow-Sosin (UPJPII)

Etyczne ramy mowy nienawiści
– podmiotowa odpowiedzialność
wobec walczących słów

16 stycznia 2018 r. o godz. 13:15

w Małej Auli gmachu PAU
przy ul. Sławkowskiej 17 w Krakowie

POLSKA AKADEMIA UMIEJĘTNOŚCI

Kraków, ul. Sławkowska 17, tel.: (48) 12 424-02-00, e-mail: office@pau.krakow.pl

www.pau.krakow.pl

facebook.com/PolskaAkademiaUmiejtnosci

Man for the Media or the Media for Man? – międzynarodowa konferencja naukowa w Instytucie Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej

tekst: Katarzyna Drąg

zdjęcia: IDiKS

7 grudnia 2017 r. w Instytucie Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej odbyła się międzynarodowa konferencja, której głównym celem była próba odpowiedzi na tytułowe pytanie: *Man for the Media or the Media for Man? Człowiek dla mediów, czy media dla człowieka?*

Podczas konferencji w prelekcjach oraz dyskusjach (w których udział wzięli referenci, pracownicy IDiKS, studenci oraz goście) podjęto ważne zagadnienia związane z relacją człowieka do świata mediów.

Ks. prof. Michał Drożdż, przewodniczący konferencji, zarówno w słowie wstępnym, jak i swoim referacie pt. *Klauzula sumienia w etyce dziennikarskiej* zwrócił uwagę na kwestię odpowiedzialności za działania pracowników mediów. Tej samej problematyce poświęcone było wystąpienie prof. Fernandy Bonacho (z Escola Superior de Comunicação Social Instituto Politécnico w Lizbonie) pt. *The responsibility of the journalistic discourse in contemporary media*. Prof. Maria Joao Centeno również z Lizbony przybliżyła modne i nadużywane współcześnie pojęcie „fake newsa” w referacie pt. *Fake news – the role of the social media*. Dr Klaudia Cymanow-Sosin w wystąpieniu *Reklama jako odpowiedź na współczesne dylematy człowieka medialnego* zaprezentowała i omówiła reklamy dotyczące granicznych sytuacji życia ludzkiego. *O komunikowaniu dużych wydarzeń w Kościele, na przykładzie Światowych Dni Młodzieży*, mówiła podczas

konferencji dr Paulina Guzik, a mgr Bernadeta Cich zwróciła uwagę na kontekst etyczny materiałów wizualnych. Ks. dr Sławomir Soczyński SDS podjął temat *Autonomia mediów i ich instrumentalny charakter*, opisując zasady działania systemów medialnych. W szeroki wachlarz zagadnień podjętych podczas międzynarodowej konferencji *Man for the Media or the Media for Man?* wpisały się także dwa referaty ujmujące problematykę konferencyjną z perspektywy historycznej. Prof. Maria Inacia Rezola w referacie pt. *The media role in the history perspective of XX century* przywołała kilka ważnych przykładów z historii portugalskich mediów w ubiegłym stuleciu, a dr Katarzyna Drąg nawiązała do początków zinstytucjonalizowanej edukacji dziennikarzy w okresie międzywojennym, mówiąc o wizji dziennikarstwa jako służbie społecznej.

Tytuł grudniowej konferencji sprowokował wieloaspektowe spojrzenie na relację człowieka i mediów. Wielość perspektyw, które przyjęli referenci, świadczy o wielkiej wadze i aktualności tytułowego pytania. Osoba, jej miejsce, rola i godność w zmediatyzowanym świecie, to zagadnienie, nad którym ze szczególną troską pochylają się pracownicy IDiKS UPJPII, zapraszając do szerokiej refleksji badaczy z kraju i zagranicy. Konferencja *Man for the Media or the Media for Man?* była do tego doskonałą okazją. ■

2. Colloquium z Teologii Mediów IDiKS „Być głosem Słowa” – myśl i film ks. prof. Andrzeja Baczyńskiego

tekst: Dorota Narewska

zdjęcia: kadry z filmu Joanny Adamik i Katarzyny Katarzyńskiej

W grudniu 2017 r. minęły dwa lata od śmierci ks. prof. Andrzeja Marka Baczyńskiego (1957–2015), medjoznawcy, założyciela Katedry Teologii Mediów Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie oraz jednego z twórców redakcji programów katolickich Telewizji Kraków.

Z tej to okazji przy ul. Franciszkańskiej 1, w ulubionej wykładowej sali 111 Księdza Profesora, odbyło się 23 stycznia 2018 r. drugie Colloquium z Teologii Mediów im. ks. prof. Andrzeja Baczyńskiego pt. *Być głosem Słowa* poświęcone naukowej refleksji nad *Black Mirror* (Czarne lustro) Charliego Brookera.

Organizatorem Colloquium był Instytut Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie – reprezentowany przez: dyrektora ks. prof. Michała Drożdża, jego zastępców dr Katarzynę Drąg i dr Klaudię Cymanow-Sosin, TVP 3 – reprezentowaną przez Marka Szczepanka, sekretarza Programu TVP 3 Kraków, przy współpracy Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich – reprezentowanego przez dr. hab. Krzysztofa Gurbę, członka Naczelnego Sądu Dziennikarskiego SDP, i Katolickiego Stowarzyszenia Dziennikarzy w Krakowie

–reprezentowanego przez prezes Ewę Skwarczyńską. Patronat medialny objęli: Telewizja JP2, Radio Bonus, „Vita Academica”, Akademickie Centrum Medialne, portal: franciszkańska3.pl

Przybyła na Colloquium i wieczór filmowy rodzina śp. Księdza Profesora z nutą nostalgii mogła przypomnieć sobie jego pełną nadziei obecność w jej życiu, a koleżanki i koledzy z uniwersytetu i krakowskiej telewizji – wieloletnią obecność w świecie nauki i mediów za przyczyną dwóch filmowych obrazów współautorstwa ks. Andrzeja Baczyńskiego.

Dzięki bowiem życzliwości TVP 3 Kraków, uczestnicy tego Colloquium mogli obejrzeć biograficzny film o kard. Stefanie Adamie Sapieżu – *Księżę* (2001), do którego wprowadził widzów red. Tadeusz Szyma, współautor filmu zrealizowanego z udziałem św. Jana Pawła II, oraz drugi dokument TVP 3 Kraków z 2012 r. z cyklu „Wiara i życie” autorstwa Joanny Adamik i Katarzyny Katarzyńskiej, którego kulisy powstania objaśnił z kolei Marek Szczepanek. Kamera zarejestrowała niepublikowany dotąd wykład ks. prof. Andrzeja Baczyńskiego pt. *Kult Matki Bożej Ludźmierskiej w kulturze*

medialnej, w ramach sesji, jaka miała miejsce w powiecie nowotarskim, ukazując pełne entuzjazmu czy prelegenta cytującego myśl Jana Pawła II, że media mogą zanieść „pełne nadziei słowa zbawienia milionom ludzi”.

Prowadzący Colloquium dr Michał Legan OSPPE opisał założyciela Katedry Teologii Mediów, po którym przejął kierownictwo, jako człowieka, który „umiał szukać Pana Boga na ekranie, umiał szukać człowieka na ekranie, miał niezwykle osobistą wrażliwość na ludzi i niezwykle osobistą wrażliwość na Kościół”.

Ks. prof. Michał Drożdż, wspominając sylwetkę swojego Przyjaciela, powiedział, że „Pan Bóg obdarował go talentem pięknego, dobrego i mocnego słowa. Było to narzędzie służące przekazowi pięknych wartości, czy to poprzez obraz filmowy, czy służbę kapłańską, która pozwoliła mu głosić Słowo, które stało się Ciałem”.

Z kolei prodziekan Wydziału Nauk Społecznych, dr hab. Krzysztof Gurba, zapamiętał ostatnie spotkanie z umiarkującym Księdzem Baczyńskim, który tak bardzo chciał doświadczyć starości (sic!), ale nie było mu to dane, gdyż zmarł w kwiecie męskiego wieku. Jego życie wypełniło się na wzór Jana Pawła II, który w swoim testamencie zapisał, iż pragnie, by nie tylko życie, ale również jego śmierć była pożyteczna dla ludzi.

Katedra Teologii Mediów z inicjatywy o. dr. M. Legana powołała po śmierci Założyciela nową instytucję, jaką jest Colloquium z Teologii Mediów in memoriam Księdzu Profesorowi Baczyńskiemu. Pierwsze poświęcone było analizie orędzi Benedykta XVI na Światowe Dni Środków Społecznego Przekazu. Trzecie Colloquium będzie refleksją nad medialnym przesłaniem papieża Franciszka wygłoszoną podczas V Ogólnej Konferencji Episkopatów Ameryki Łacińskiej i Karaibów w *Aparecida* pt. *Jesteśmy uczniami i misjonarzami Jezusa Chrystusa, aby nasze narody miały w Nim życie*.

Przyjrzyjmy się zatem drugiemu Colloquium, w którym udział naukowców z Instytutu Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej polegał na interpretacji angielskiej produkcji telewizyjnej science fiction stworzonej przez Brookera, czyli analizie historii społeczno-obyczajowych osadzonych w różnej perspektywie czasowej. Każdy odcinek serialu to odbicie cywilizacji oraz zapowiedź konsekwencji, które mogą doprowadzić do jej upadku, jeśli nic się nie zmieni. W serialu został poruszony między innymi problem przekraczania barier obyczajowych w imię sztuki, zgubnego wpływu nowych technologii na życie osobiste, czy podporządkowania życia regułom telewizji i portali społecznościowych, gdzie nic już nie jest prawdziwe. Wszystkie odcinki dostępne są bezpłatnie w serwisie CDA.

Wynikami badań podzielono się właśnie 23 stycznia 2018 r. podczas promocji publikacji. Spośród dwunastu odcinków *Black Mirror* zaproponowanych do analizy przez kierownika Katedry i zarazem redaktora serii Colloquium z Teologii Mediów im. ks. prof. Andrzeja Baczyńskiego, zostało zaprezentowanych kilka: pierwszy odcinek pierwszej serii serialu *Black Mirror* pt. *The National Anthem*

(*Hymn państwowy*) omówiła dr Dorota Narewska; drugi odcinek pierwszej serii pt. *Fifteen Million Merits* (*Piętnaście milionów*) przedstawił o. dr Michał Legan; pierwszy odcinek drugiej serii serialu pt. *Be Right Back* (*Zaraz wracam*) zaanonsował dr hab. Krzysztof Gurba; trzeci odcinek drugiej serii pt. *The Waldo Moment* (*Waldo*) zanalizował mgr Dawid Kaczmarczyk; piąty odcinek trzeciej serii pt. *Man Against Fire* (*Ludzie przeciwko ogniovi*) omówiła mgr Barbara Pajchert; czwarty odcinek trzeciej serii serialu pt. *San Junipero* (fikcyjne miasteczko San Junipero) został opracowany przez dwie autorki dr Katarzynę Drąg i mgr Kamilę Rączy; odcinek specjalny serialu *Black Mirror* pt. *White Christmas* (*Białe święta*) omówił ks. dr Dariusz Raś.

Konkluzja? Lęk angielskiego scenarzysty przed „czarnymi lustrami”, tzn. ciemnymi ekranami telewizorów, komórek, tabletów i innych medialnych gadżetów, którym – jak sam przyznaje – ulega w sposób narkotyczny, jest wynikiem jego niewiary, takiego spojrzenia na rzeczywistość, jakby Boga nie było. To brak na szczęście usuwalny. Dręczący Brookera stan psychiczny byłby dobrze zrozumiany przez np. Grzegorza XVI (pp. 1831–1846), który widział w wynalazkach technicznych dzieło szatana. Następcy tego papieża odkryli jednak zamysł Boży w przekazie wiary poprzez media i docenili nowoczesne wynalazki techniczne, które angażują ducha ludzkiego. To recepta na uzdrowienie mrocznych myśli angielskiego reżysera.

W artykule wprowadzającym do publikacji absolwentka UPJPII w Krakowie Ewelina Słomka pisze, że Brooker szczydzi się wręcz brakiem wiary: „najlepszą rzeczą w byciu kwakrem był brak Boga w jego życiu”. Nie licząc się z Nim, autor mrocznych scenariuszy z mediami w tle nie dostrzega zatem, jak cudowne są techniczne wynalazki, o czym świadczą chociażby tytuły kościelnych dokumentów, przed i soborowych, tj. *Miranda prorsus* czy *Inter mirifica*.

Prymat techniki nad etyką obecny jest niestety we wszystkich odcinkach Czarnej lustra. Brooker dzieli się zatem z widzami swoją obsesją, składa samokrytykę jako uzależniony konsument medialnych produktów, których używa – sam to przyznaje – jak narkotyku. Jest bowiem aktywnym użytkownikiem Twittera, kilka razy dziennie komentuje bieżące informacje ze świata, obejrzone filmy lub programy telewizyjne, nowe wynalazki, odkrycia i technologiczne badania. Ma ponadmilionowych obserwatorów, z którymi żegna się słowami: „Go away” (odejź!), jakby chciał powiedzieć nie tyle: „Odejź od ekranu”, co „Idź do diabła!”, a może żegna się z „czarnym lustrem” słowami: „Idź precz, szatanie”? Lęka się, że dostanie obłądu od rozmów z robotem (aplikacja Siri).

Trudno się nie zgodzić z jego diagnozą, że współczesne pokolenie oddaje hołd „czarnym lustram”, czyli nowym bóstwom – prostokątom: telefonom, tabletom..., ulegając owczemu pędowi konsumowania coraz to nowych produktów.

Czy jednak to wynalazki są winne, że osiągnięcia ludzkiej cywilizacji stają się źródłem cierpienia? To właśnie Brooker usiłuje udowodnić w każdym serialowym odcinku z udziałem zmieniających się odtwórców wymyślonych

ról. Obwinia technikę, usprawiedliwiając korzystającego z niej człowieka, gdy tymczasem jest dokładnie odwrotnie: technika jest neutralna, a nawet dobra, gdyż wszystko, co z Bożego natchnienia uczynione – jest dobre. To użytkownik mediów odpowiada za sposób korzystania z technicznych wynalazków. Jeśli czyni to niewłaściwie, grzech leży u jego wrót i czyha w cyberspace (por. Rdz 4, 1–16), generując cierpienie. Serial zatem dotyka normy moralnej, z którą Brooker sobie nie radzi, i wydaje się, że sugeruje przesuwanie granicy w kierunku profanum.

Aby nie lękać się wynalazków technicznych i nowych technologii, musiałyby uwierzyć, że media są znakiem czasu i darem Bożej opatrności oraz że są celowe, służą bowiem – jak wynika z Magisterium Kościoła – do budowania świata bardziej ludzkiego, zjednoczenia ludzi między sobą, ale i z Bogiem. A nauczanie św. Jana Pawła II, Wielkiego Patrona Uniwersytetu Papieskiego, zawarte chociażby w ostatnim liście z 2005 r. pt. *Szybki rozwój*, wychodzi naprzeciw lękom Brookera, uzdrawiając wezwaniem: „Nie lękajcie się nowych technologii!”

Co zatem poradziłby współzałożyciel Instytutu Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej, śp. Ksiądz Profesor młodszemu o czternaście lat angielskiemu reżyserowi i scenarzyście, twórcy serialu propagującym w swojej filmowej antologii dystopię, czyli czarną wizję przyszłości wywiezionej z wirtualnej rzeczywistości? Można bez cienia wątpliwości powiedzieć, że za Janem Pawłem II zaapelowałby – „Więcej nadziei! Nie lękaj się nowych technologii!”

Pewność takiej odpowiedzi wynika chociażby z tytułu książki pt. *Nie lękajcie się. Jan Paweł II i media*, wydanej w 2011 r., której ks. prof. Baczyński był współautorem wraz z dyrektorem Instytutu Dziennikarstwa i Komunikacji

Społecznej, ks. prof. Michałem Drożdżem, drugim jego założycielem. ■

Periodyki UPJPII i baza Scopus oraz DOAJ

tekst: Bogusława Lizoń-Kopka

zdjęcia: Tomasz Kniaź

W dniu 1 grudnia 2017 r. w auli budynku UPJPII przy ul. Bernardyńskiej 3 odbyło się spotkanie informacyjne pt. *Scopus dla redakcji: wymagania i porady oraz DOAJ – praktyczne uwagi dotyczące formularza aplikacyjnego*. W spotkaniu wzięli udział członkowie Komisji wydawniczej oraz osoby z redakcji periodyków wydawanych w ramach Wydawnictwa Naukowego UPJPII, pracownicy Wydawnictwa oraz Biblioteki Głównej UPJPII.

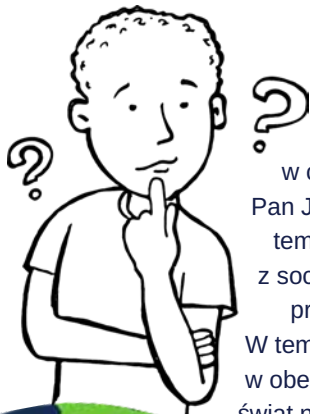
W pierwszej części wystąpiła dr inż. Katarzyna Gaca Customer Consultant for Central-Eastern Europe, przedstawiciel wydawnictwa Elsevier. Prelegentka objaśniła kluczowe zagadnienia dotyczące wymogów koniecznych w procesie aplikowania tytułu czasopisma do bazy Scopus. Uczestnicy mogli zapoznać się z samą bazą, poznali proces oceny czasopisma, dowiedzieli się, co należy robić, aby raz przyjęte czasopismo utrzymało się już w bazie. Należy przypomnieć, iż baza Scopus jest największą bazą abstraktów oraz cytacji recenzowanej literatury, takiej jak czasopisma naukowe, książki, patenty oraz materiały pokonferencyjne. Źródła, które są indeksowane w bazie Scopus, są poddawane wnikliwej analizie pod kątem jakości. Niezależna rada ekspertów, Content Selection & Advisory Board (CSAB), czuwa nad ich przestrzeganiem, dzięki czemu w bazie Scopus

znajdują się wyłącznie rzetelne informacje. W związku z tym podjęcie współpracy ze Scopus wydaje się być kluczowym działaniem redaktorów.

W kolejnej części spotkania mgr Bogusława Lizoń-Kopka z Biblioteki Głównej UPJPII wskazała na problemy w formularzu aplikacyjnym do DOAJ – zostały wyszczególnione pytania, które w procesie ewentualnego zgłaszania periodyku mogłyby przysporzyć trudności w interpretacji. DOAJ ma w sobie potencjał umożliwiający badanie kondycji współczesnej nauki w poszczególnych państwach i dyscyplinach, ponieważ w założeniu może objąć wszystkie otwarte czasopisma naukowe na świecie. Czym jest DOAJ? Jest to baza danych stworzona przez Lund University zawierająca spis międzynarodowych, recenzowanych czasopism naukowych, do których dostęp jest darmowy. Otwartość oraz umiędzynarodowienie to atrybuty, które pomogą wypromować czasopismo, a tym samym autora, podnosząc jego widoczność i z dużym prawdopodobieństwem cytawalność jego publikacji.

Sądząc po reakcji uczestników, spotkanie można zaliczyć do udanych i pozostaje wyrazić nadzieję, iż przekazane treści zachęciły redakcje periodyków UPJPII do podjęcia współpracy ze Scopus i DOAJ. ■

opracowanie: Bogusława Lizoń-Kopka

Dlaczego mnie nie widać? Czyli gdzie publikuje Pan Jan.

Pan Jan napisał wartościową pracę naukową. Praca została wydana w czasopiśmie o zasięgu lokalnym. Krąży w świecie naukowym, żyje własnym życiem. Pan Jan jest pewien, że umysły wielu zainteresowanych, zdolnych młodych i starszych chłoną temat niczym przysłowiowa gąbka. W pewnym momencie przyszło Panu Janowi zmierzyć z socjometrią i niestety jakież było jego rozczarowanie, kiedy z żalem zauważył, iż jego ciężka praca nie została doceniona bo dotarła zaledwie do kilku osób? W czym tkwi problem? W tematyce? Pan Jan zaczął zastanawiać się, szukać i już wiedział gdzie zrobił błąd. Odkrył, iż w obecnym świecie rządzi Internet a inicjatywa Open Access czyli otwarty dostęp, zdominowała świat naukowców. Co zatem powinien zrobić Pan Jan? Otóż to - zacząć publikować swoje prace na łamach periodyków o zasięgu międzynarodowym: CEEOL, CEJSH, DOAJ, SCOPUS, Web of Science, ERIH PLUS. To alfabet humanisty.

CEEOL (Central and East European Online Library) - jest jedyną w swoim rodzaju biblioteką czasopism elektronicznych. Jest to baza obejmująca 1780 tytułów z nauk społecznych, humanistycznych oraz dokumentów elektronicznych dot. zagadnień związanych z Europą Środkową, Wschodnią i Południowo-Wschodnią. Wszystkie artykuły są dostępne w wersji pełnotekstowej w formacie PDF. Pan Jan publikuje w czasopiśmie, które są indeksowane w tej bazie.

CEJSH (The Central European Journal of Social Sciences and Humanities) - jest elektroniczną, ogólnie dostępną (open access) bazą danych publikującą angielskie streszczenia artykułów, rozpraw oraz pozycji przeglądowych, które ukazują się, głównie w językach narodowych, w czasopiśmie poświęconych naukom społecznym i humanistycznym, wydawanych w Europie Środkowej.

Obecnie baza zawiera streszczenia z ponad 320 czasopism. Najważniejszym celem CEJSH jest upowszechnianie publikacji naukowych, które ze względu na barierę językową są niedostatecznie znane w środowisku naukowym.

Niemalże wszystkie periodyki, w których publikuje Pan Jan są widoczne w CEJSu.

DOAJ (Directory of Open Access Journal) - baza oferuje dostęp do zagranicznych czasopism pełnotekstowych naukowych i popularnonaukowych z różnych dziedzin. Zakres tematyczny obejmuje większość dyscyplin akademickich - biologia, chemia, fizyka, matematyka, technika, nauki o Ziemi, językoznawstwo, literaturoznawstwo, sztuka, historia, socjologia, nauki polityczne, psychologia, filozofia, religia, edukacja, zarządzanie i in. Lista czasopism z każdym dniem zmienia się o nowe tytuły. Redakcja czasopism, w których publikuje Pan Jan, dołożyła starań aby ich tytuły stały się częścią kolekcji czasopism w DOAJ.

SCOPUS - baza abstraktowa i cytowań indeksująca ponad 22 000 tytułów czasopism naukowych ponad 5000 międzynarodowych wydawców, a także materiały konferencyjne i serie wydawnicze. Obecnie w bazie znajduje się 47 mln rekordów, w tym 26 mln rekordów od 1996 roku, 21 mln rekordów sprzed 1996 roku, przy czym najstarsze rekordy pochodzą z 1823 roku. Scopus zawiera także 435 mln źródeł internetowych oraz informacje o 23 mln patentów. Zakres tematyczny bazy: nauki przyrodnicze, nauki medyczne, fizyka i dziedziny pokrewne, nauki społeczne i humanistyczne. Publikacje Pana Jana w Scopus są widoczne dla wszystkich zainteresowanych; Pan Jan jest często cytowany i co za tym idzie – stał się autorytetem w swojej dziedzinie na arenie międzynarodowej.

WoS (Web of Science) - Baza danych tworzona przez Thomson Reuters. Indeksuje kilkanaście tys. czasopism, monografie oraz materiały konferencyjne. Baza oprócz standardowych informacji bibliograficznych zawiera także bibliografie załącznikowe, które składają się na ponad miliard cytowań. Służy do wyszukiwania informacji na temat cytowań, generowania różnego rodzaju wskaźników bibliometrycznych oraz do wyszukiwania literatury na dany temat.

ERIH PLUS jest to indeks czasopism naukowych z 15 dyscyplin humanistycznych: antropologii, archeologii, historii sztuki i architektury, filologii klasycznej, gender studies, historii, historii i filozofii nauki, lingwistyki, literatury, muzykologii i muzyki, studiów orientalistycznych i afrykanistycznych, edukacji, filozofii, psychologii, religioznawstwa i teologii.

Naukowcu! Bądź jak Pan Jan - PUBLIKUJ W BAZACH – NIECH CIĘ ZOBACZĄ!

Konfederacja targowicka (1792–1793) w świetle stereotypów społecznych i dyskusji naukowych – wykład gościnny dr. Vadzima Anipiarkou z Narodowej Akademii Nauk Białorusi w Mińsku na Wydziale Historii i Dziedzictwa Kulturowego UPJPII

tekst: Paweł Krokosz
zdjęcia: Paweł Krokosz

Dlaczego pod koniec XVIII w. doszło do upadku I Rzeczypospolitej? Czy zadecydowały o tym czynniki wewnętrzne czy zewnętrzne? Kto okazał się zdrajcą, a kto, nie oszczędzając własnego życia, walczył o zachowanie bytu ojczyzny? Czy możliwe było wzmocnienie państwa, aby oparło się imperialnym zakusom sąsiadów? Na te i na wiele innych pytań związanych z przyczynami, które doprowadziły do rozbiórów Polski, wielokrotnie próbowano odpowiedzieć w minionych dziesięcioleciach. Rozważania nad tą kwestią nie ograniczały się jedynie do środowisk akademickich, ale obecne były niemal we wszystkich kręgach społecznych. Nad utratą własnej niepodległości zastanawiali się przede wszystkim Polacy, a także cudzoziemcy zafascynowani dziejami I Rzeczypospolitej. Ta bardzo złożona problematyka wywoływała ożywione dyskusje naukowe i wpływała na kształtowanie się stereotypów społecznych. Nie sposób było rozpatrywać całości zagadnienia bez odniesienia się do sprawy konfederacji targowickiej. Spisek zawiązany przez polskich magnatów pod patronatem carowej Katarzyny II 27 kwietnia 1792 r. w Sankt Petersburgu, a ogłoszony pod fałszywą datą i miejscem – 14 maja w Targowicy – stał się tematem kolejnego wykładu gościnnego zorganizowanego na Wydziale Historii i Dziedzictwa Kulturowego UPJPII.

14 czerwca 2017 r. studenci, doktoranci oraz wykładowcy wysłuchali wykładu wygłoszonego przez dra Vadzima Anipiarkou z Instytutu Historii Narodowej Akademii Nauk Białorusi w Mińsku pt. *Konfederacja targowicka (1792–1793) w świetle stereotypów społecznych i dyskusji naukowych*. Goszczący na kwerendzie naukowej w Polsce dr Vadzim Anipiarkou (stypendysta Muzeum Historii Polski) swoje spotkanie ze społecznością akademicką naszej uczelni rozpoczął nietypowo, albowiem zwrócił się do wybranych przez siebie osób znajdujących się na sali z bezpośrednimi pytaniami: czym była konfederacja targowicka? Dlaczego do niej doszło? Dlaczego konfederację targowicką traktuje się jako zdradę? Pytania prelegenta stanowiły wstęp do zasadniczej treści wykładu, podczas którego białoruski historyk krótko scharakteryzował historiografię konfederacji targowickiej oraz skupił się na problemie oceny zdrady, jakiej dopuścili się targowiczanie. Dr Vadzim Anipiarkou zauważył, iż bliższe spojrzenie na konfederację pozwoli dostrzec konkretne osoby, które do niej przystąpiły, lecz w swoich motywach nie zawsze kierowały się zdradą państwa – wśród nich było

wielu przyszłych uczestników powstania kościuszkowskiego z 1794 r. Ważnym czynnikiem decydującym o podpisaniu aktu konfederacji przez przedstawicieli szlachty była postawa samego króla Stanisława Augusta Poniatowskiego – jak zauważył dr Vadzim Anipiarkou działali oni najczęściej według uproszczonego schematu: „jeśli król to zrobił, to wszyscy musimy to zrobić”. Poruszona przez zaproszonego gościa tematyka sprawiła, że tuż po zakończeniu wykładu wśród zgromadzonych nastąpiła ożywiona „dyskusja historyczna”, do której włączył się biorący udział w spotkaniu dziekan Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego ks. prof. dr hab. Jacek Urban. ■

Biblia i filozofia

tekst: ks. dr Miłosz Hołda

zdjęcia: Justyna Kastelik

6 grudnia 2017 r., pod hasłem „Biblia i Filozofia”, odbyło się pierwsze w bieżącym roku akademickim Seminarium Wydziału Filozoficznego. Gośćmi spotkania, a zarazem uczestnikami dyskusji poświęconej tytułowemu zagadnieniu, byli: abp prof. dr hab. Marek Jędraszewski, metropolita krakowski, Wielki Kanclerz UPJPII, prof. dr hab. Tadeusz Gadacz z Wydziału Humanistycznego AGH w Krakowie, ks. prof. dr hab. Henryk Witczyk z Instytutu Nauk Biblijnych KUL, członek Papieskiej Komisji Biblijnej, oraz prof. dr hab. Jan Andrzej Kłoczowski OP z Wydziału Filozoficznego UPJPII. Dyskusję prowadził ks. dr Miłosz Hołda.

W czasie dyskusji zastanawiano się, które z idei, metafor, obrazów biblijnych wywarły największy wpływ na filozofię i w którym jej obszarze wpływ ten jest najwyraźniej widoczny oraz które z nich czekają jeszcze na odkrycie i mogą się okazać dla filozofii cenne. Pytano o to, jak bronić prawa filozofii do sięgania po idee, metafory i obrazy biblijne oraz w jaki sposób używać ich w filozoficznym dyskursie, by nie narazić się na zarzut nieuprawnionego przekraczania granic metodologicznych. Rozważano także zagadnienie „poziomów racjonalności”, wskazując na specyficzne ujęcie tego problemu wyłaniające się z biblijnego Objawienia.

Uczestnicy dyskusji byli zgodni co do tego, że człowiek poszukujący prawdy i sensu życia na drodze filozofowania ma pełne prawo sięgać do tekstów biblijnych, które „dają do myślenia”. Biblia nie tylko wywarła ogromny wpływ na kształtowanie się myśli filozoficznej, lecz nadal ma wiele do powiedzenia tym, którzy nie chcą godzić się na arbitralne ograniczanie zakresu dopuszczalnych źródeł myślowych inspiracji. Dowodem na to, że relacje między Biblią i filozofią stanowią aktualne i ważne zagadnienie były dopowiedzenia i pytania formułowane przez licznie zgromadzonych pracowników i studentów Wydziału Filozoficznego UPJPII oraz innych wydziałów naszego uniwersytetu.

Podsumowując dyskusję ks. dr hab. Jarosław Jagiełło, prof. UPJPII, dziekan Wydziału Filozoficznego, wyraził wdzięczność wobec gości i uczestników spotkania oraz radość z tego, że tak znakomite grono uczonych zgodziło się przyjąć zaproszenie do dyskusji. Zapowiedział także, iż ze względu na znaczenie tego zagadnienia, relacjom pomiędzy Biblią i filozofią poświęcony będzie cykl spotkań w ramach Seminarium Wydziału Filozoficznego. ■

Seminarium Fundacji Konrada Adenauera dla studentów UPJPII

Projekt Europa: Zaangażowanie młodych w europejskie społeczeństwo obywatelskie

tekst: Barbara Żmuda-Frydrychowska

Uniwersytet to nie tylko siedzenie w sali wykładowej, to także okazja do rozwijania swoich umiejętności i zainteresowań poza obowiązkowymi wykładami. Cenną wiedzę zdobywamy nie tylko podczas zajęć, ale również poprzez zaangażowanie się w dodatkową działalność na rzecz uniwersytetu; takie aktywności stanowią wspaniałą okazję do poznawania nowych ludzi i zdobywania wartościowych umiejętności praktycznych. Jednym z takich rozwijających wydarzeń było seminarium, zorganizowane przez Fundację Konrada Adenauera, dla studentów i doktorantów naszego uniwersytetu.

W wydarzeniu mogły wziąć udział osoby zaangażowane w koordynowanie projektów Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie we współpracy z Fundacją oraz studenci, którzy chcieliby rozpocząć taką działalność. Podczas trzydniowego seminarium, trwającego od 9 do 11 czerwca, uczestnicy mogli poznać sposób działania Fundacji oraz wziąć udział w warsztatach, wykładach oraz dyskusjach dotyczących możliwości realizowania projektów młodych naukowców w Unii Europejskiej.

Pierwszego dnia studenci uczestniczyli w dyskusji zatytułowanej: *Dlaczego warto się angażować dla dobra publicznego*. W rozmowie głos zabrali Adam Kądziera z Forum Młodych Nowoczesnej, Tomasz Klemt z Polskiej Rady Organizacji Młodzieżowych, Ewelina Piech z Forum Młodych Dyplomatów oraz Adrian Zmarzły, doradca prawny w Poradni Obywatelskiej Klubu Jagiellońskiego. Moderatorem dyskusji była Agnieszka Prokocka, przedstawicielka Konrad-Adenauer-Stiftung.

Następnego dnia grupa z UPJPII udała się na wykład Radosława Sikorskiego zatytułowany *Is closer integration the only way to save the European Union?* Wykład został zorganizowany przez Europejską Akademię Dyplomacji w ramach Akademii Młodych Dyplomatów (projekt Fundacji Konrada Adenauera). Po południu, w siedzibie fundacji, odbyły się warsztaty *Od pomysłu do sukcesu – Skuteczna realizacja projektów*, którym przewodniczyli Marcin Kaczmarczyk

oraz Hanna Dmochowska. Na koniec dnia seminarzyści wraz z pracownikami fundacji wzięli udział w integracyjnej kolacji z gościem specjalnym, dziennikarzem i publicystą Markiem Zającem, który opowiedział o chrześcijaństwie w praktyce społecznej i życiu zawodowym.

W niedzielę uczestnicy warsztatów zostali zaangażowani w dyskusję z politologiem i ekspertem ds. instytucji unijnych dr Filipem Skawińskim na temat możliwości aplikowania przez młodych o staże w strukturach Unii Europejskiej. Można było poznać nie tylko same możliwości pracy dla Unii Europejskiej, ale również dowiedzieć się, w jaki sposób o nie aplikować, jak przygotować wnioski oraz własne CV na potrzeby takich przedsięwzięć.

Ostatnim punktem w programie seminarium było spotkanie dotyczące organizowanej w październiku kolejnej edycji konferencji *Rola Kościoła Katolickiego w procesie integracji europejskiej*. Podczas spotkania, przeprowadzono warsztaty, w czasie których uczestnicy poznali, krok po kroku, schemat organizowania tego typu wydarzeń, mieli również okazję sprawdzenia swoich umiejętności organizacyjnych podczas ćwiczeń w grupach. Spotkanie studenckiego zespołu organizacyjnego okazało się bardzo owocne, omówiono oczekiwania dotyczące nadchodzącego wydarzenia, a studenci mieli okazję do zaproponowania prelegentów, których chcieliby posłuchać podczas konferencji. Spotkanie dodało energii młodemu zespołowi organizacyjnemu i pozwoliło na rozplanowanie prac na kolejne miesiące.

Studenci, którzy wzięli udział w seminarium, mieli okazję nauczyć się wielu ciekawych rzeczy związanych z pracą w strukturach Unii Europejskiej, wziąć udział w interesujących dyskusjach oraz nabyć wiele praktycznych umiejętności dotyczących organizacji konferencji oraz realizacji projektów społecznych. Wrażenia wszystkich uczestników były bardzo pozytywne. Prócz zdobycia wielu nowych doświadczeń wyjazd ten okazał się świetną okazją do integracji studentów i doktorantów UPJPII, dał też możliwość zwiedzenia Warszawy. ■

Uniwersytet Papieski
Jana Pawła II
w Krakowie

Studia w

Krakowa

rekrutacja.upjp2.edu.pl

Goście z Portugalii z wizytą na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie

tekst: Katarzyna Drąg

zdjęcia: CNBiWM

W pierwszym tygodniu grudnia 2017 r. Instytut Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej gościł trzy wykładowczynie z Escola Superior de Comunicação Social Instituto Politécnico w Lizbonie. Prof. Maria João Centeno, prof. Maria Inácia Rezola oraz prof. Fernanda Bonacho przybyły na Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie w ramach programu *Erasmus+*.

Pobyć gości z Lizbony okazał się czasem bardzo owocnym na płaszczyźnie naukowej i dydaktycznej. Wszystkie panie odbyły wykłady i ćwiczenia ze studentami dziennikarstwa i komunikacji społecznej. Zajęcia te cieszyły się zainteresowaniem studentów i przyniosły satysfakcję gościom. Podczas spotkań roboczych z dyrekcją Instytutu Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej oraz pracownikami Centrum Naukowo-Badawczego i Współpracy Międzynarodowej była okazja do porównywania systemów szkolnictwa wyższego w Portugalii i Polsce, do dzielenia się doświadczeniami badawczymi i organizacyjnymi oraz do planowania dalszej współpracy. A wspólny udział w między-

narodowej konferencji *Men for the Media or the Media for Man?* dał szansę na naukowe dyskusje i wymianę myśli. Nie zabrakło też czasu na zwiedzanie Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II oraz na spacer po Krakowie.

Wizyta gości z Lizbony zbiegła się w czasie z rocznym spotkaniem świątecznym, które organizowane jest przez Centrum Naukowo-Badawcze i Współpracy Międzynarodowej dla studentów zagranicznych studiujących na UPJPII w ramach programu *Erasmus+*. Spotkanie zjednoczyło zagranicznych studentów i pracowników korzystających z *Erasmus+*, a dla portugalskiej delegacji była to doskonała i miła okazja do zapoznania się z polskimi zwyczajami świątecznymi oraz do rozmów z żakami z różnych stron Europy.

Liczymy na dalszą twórczą współpracę pomiędzy Escola Superior de Comunicação Social Instituto Politécnico w Lizbonie oraz Uniwersytetem Papieskim Jana Pawła II w Krakowie.

Goście z Lizbony podzielili się swoimi wspomnieniami z pobytu w Krakowie:

"My Erasmus+ experience in the Faculty of Sciences, Institute of Journalism and Social Communication has been an outstanding experience not only due to the opportunity to contact with the rich and diverse Polish culture but also due to the warm welcome we have received from all the universi-

"My experience in the Pontifical University of John Paul II in Krakow has been very rewarding. The interaction with those students I gave lectures to in the Institute of Journalism and

"The experience in Krakow in the Faculty of Sciences, Institute of Journalism and Social Communication, with Erasmus+ has been incredible. I have been part of a visiting group of three professors from the Portuguese Escola Superior de Comunicação Social (ECS/IPL), in Lisbon, and all the Pontifical University of John Paul II staff was fantastic in welcoming and planning our stay. During the exchange program, the academic staff was extremely supportive, kind and hospitable and the lectures I gave during my stay were an exciting and ple-

ty staff and the students who attended my classes. I have to admit that there is no doubt that Kapuściński was right when he said that a journey, after all, neither begins in the instant we set out, nor ends when we have reached our door step once again. It starts much earlier and is really never over, becau-

Social Communication, the collaboration with colleague professors at the conference 'Man for the media or the media for man' and the professional planning of the university staff, namely

asant experience due to the enthusiasm of students, who were willing and communicative. In the meantime, we had the opportunity to participate in the conference 'Man for the media or the media for man', which triggered an interesting exchange of ideas with other Faculty professors and that has been truly challenging. It was a wonderful experience and I got really impressed with the working efficiency of the Erasmus+ office personnel, for example, who had also organized a Polish Christmas Party for Erasmus+ students to which we were kindly invi-

se the film of memory continues running on inside of us long after we have come to a physical standstill. Indeed, there exists something like a contagion of travel, and the disease is essentially incurable". Maria João Centeno

the Erasmus+ office personnel, helped shaping a very fulfilling week in what exchanging of ideas and knowledge are concerned". Maria Inácia Rezola

ted and where we had a delightful time. I enjoyed the city experience very much as well and I was amazed with the city life and cultural activity of Polish people, despite the cold weather. All things considered, the only thing I can say is that, twenty-six years after I myself was an Erasmus+ student in England, the Erasmus exchange program undoubtedly enhances our knowledge but more importantly is an unforgettable experience since it changes us forever, for the better, I may say". Fernanda Bonacho ■

Studenci z Rotterdamu na UPJPII

tekst i zdjęcia: Tomasz Kniaź

17 stycznia 2018 r. naszą uczelnię odwiedziła grupa 24 studentów i 2 pracowników roterdańskiego Uniwersytetu Nauk Stosowanych (Rotterdam University of Applied Sciences). Przyszli adepci sztuki dziennikarskiej wraz ze swoimi mentorami z Wydziału Komunikacji, Mediów i Technologii Informatycznych zostali oficjalnie przywitani przez władze UPJPII w osobie prorektora ds. potencjału naukowego i współpracy międzynarodowej – ks. prof. dr. hab. Józefa Stali, który przedstawił gościom Uczelnię i zachęcił do przyjazdu na studia na UPJPII. Pracownicy CNBiWM (Urszula Kubiczek, Tomasz Kniaź), zajmujący się wsparciem studentów w ramach programu Erasmus+, zaprezentowali gościom z Holandii kalendarium roku akademickiego

ze wskazaniem na liczne atrakcje, znajdujące się w bogatym programie kulturalno-edukacyjnym. Przedstawiciele Wydziału Nauk Społecznych – dr Maria Łuszczynska i dr Katarzyna Drąg – przedstawiły ofertę dydaktyczną, strukturę oraz ogólny profil swojej jednostki. O zainteresowaniu przyjazdem na naszą uczelnię gości z Rotterdamu świadczył fakt, że zadali dużo pytań na temat m.in. specyfiki studiowania na UPJPII oraz oferowanych u nas kursów. Po tak owocnym spotkaniu pozostaje nam teraz tylko czekać do kolejnego roku akademickiego na przyjazd grupy studentów komunikacji społecznej z Rotterdamu. Niektórzy już nawet przymierzali uniwersyteckie koszulki. ■

Bom dia! Catholic University of Portugal – relacja z Portugalii

tekst: Paulina Miśkowiec

Opinię o moim pobycie w Portugalii piszę, będąc jeszcze w tym fantastycznym miejscu. Bardzo trudno było mi zabrać się do sporządzenia tego opisu, gdyż czyniąc to, powoli uświadamiam sobie, że koniec się zbliża.

Pierwsza myśl, jaka przychodzi mi do głowy po tych miesiącach spędzonych tutaj, to: dlaczego nie wykorzystałam szansy, aby przyjechać tu dwukrotnie? Była przecież taka możliwość!

Przyjazd tutaj był rewelacyjną decyzją. Pięć miesięcy pobytu w jakimś miejscu, to wystarczająco dużo czasu, aby poczuć się jak w domu. Tak, śmiało mogę powiedzieć, że teraz czuję się tutaj niemal jak w domu. I będę bardzo, bardzo tęsknić. Ten wyjazd w ramach programu *Erasmus+*, nie był moim pierwszym, dłuższym wyjazdem za granicę. Wiedziałam, że będzie to niesamowita przygoda, ale nie spodziewałam się, że będzie mi tutaj aż tak dobrze. Bałam się bardzo, że sobie nie poradzę. Że niewystarczająco dobrze potrafię mówić po angielsku, że kursy będą trudnym wyzwaniem, że niełatwo będzie ze względu na różnice kulturowe, że będę tęsknić za domem.

Ale o tym wszystkim zapomniałam już w pierwszym tygodniu. Mieszanka wspaniałych ludzi z całej Europy po-

woduje, że w krótkim czasie dowiadujesz się o świecie tyle, ile nie dowiedziałeś się przez ostatni rok spędzony w Polsce. Ludzie są niesamowicie otwarci na nowe znajomości – w końcu każdy z nas przyleciał tutaj sam i nikt nie chce tego czasu spędzić w pojedynkę.

I to właśnie o to chodzi w *Erasmusie* – o ludzi! A ludzie, których dane mi było poznać w Lizbonie są wspaniali. Każdy z inną historią, wychowany w innej kulturze, z innym życiowym celem i innym powodem, dla którego uciekł do tego pięknego kraju, na samym końcu Europy.

Dla mnie Lizbona to miasto pełne słońca, wąskich uliczek, pięknej muzyki Fado, kwiatów i palm. To miejsce, w którym każdy dom różni się od innego, większość przyozdobiona jest ceramicznymi płytkami, do każdego prowadzą piękne, kolorowe drzwi. Na każdym kroku dostrzegasz estetyczne graffiti rozweselające ściany domów. Te kolory tworzą właśnie to miejsce tak wyjątkowym. To tutaj właśnie jadłam najlepszą rybę w swoim życiu, piłam pyszne wino (które jest tu bardzo dobrej jakości, a w dodatku niesamowicie tanie!). Jeszcze pod koniec listopada, który nam w Polsce kojarzy się z szarugą i chłodem, tu spałam przy otwartym oknie, a na miasto wychodziłam w krótkich spodenkach. Udało

mi się spędzić pięć dni na wyspie Sao Miguel, największej z pięciu wysp wulkanicznych należących do Portugalii, położonych prawie na samym środku Oceanu Atlantyckiego! Zobaczyłam widoki, które niejednokrotnie zapierały mi dech w piersiach. W Lizbonie spędziłam Sylwestra, wkraczając w nowy rok z ogromnym bagażem pięknych wspomnień, motywacją do działania i inspiracją do dalszych podróży!

A jaka jest moja druga myśl, która przychodzi mi do głowy po tych miesiącach spędzonych tutaj? Mianowicie: Paulina, zaraz po powrocie, składaj papiery i jedź na praktyki, póki tylko jeszcze możesz! To będzie na pewno kolejna, cudowna przygoda, która wiele Cię nauczy! ■

Być w ojczyźnie Vasco da Gamy

tekst: Agnieszka Szczepańska, Ewelina Uryć

Open Staff Week w Portugalii okazał się dla nas niesamowitym doświadczeniem. Wraz z koleżanką Agnieszką Szczepańską postanowiłyśmy stawić czoła przygodzie, wyjeżdżając w październiku na Open Staff Week do Polytechnic Institute of Leiria w ramach programu Erasmus+ 2017/2018.

Leiria, w której nie traciłyśmy ani minuty, to malownicze stare miasto. Zachęca do odkrywania uroczych wąskich uliczek oraz przyjemnych kawiarni, gdzie można napić się najlepszej kawy na świecie w towarzystwie słodkości takich jak pastel de nata.

Polytechnic Institute of Leiria jest publiczną szkołą wyższą. Obecnie skupia pięć wydziałów zlokalizowanych w miastach: Leiria (Szkoła Edukacji i Nauk Społecznych Szkoły Technologii oraz Zarządzanie i Szkoła Zdrowia), Caldas da Rainha (Szkoła Sztuki i Projektowania) i Peniche (Szkoła Turystyki i Technologii Morskiej).

Program Open Staff Week był zaplanowany od „A do Z”, zarówno pod względem odkrywania fascynujących miejsc, jak i uczestniczenia w niezwykle interesujących wykładach, takich jak:

1. *Ocena jakości instytucji szkolnictwa wyższego. Internacjonalizacja – analiza przypadku* autorstwa profesora Carlosa Afonso.
2. *Marketing międzynarodowy* autorstwa profesor Anny Lisboa.
3. *Dlaczego warto dbać o dane użytkownika: Ogólne rozporządzenie UE w sprawie ochrony danych* autorstwa Claudio Esperanca.
4. *Narzędzia komunikacji dla współczesnej ery* autorstwa Sandro Costa.

Słoneczna Portugalia sprzyjała nam w odkrywaniu urokliwych, a niekiedy tajemniczych zakątków takich jak Klasztor w Batalha (Mosteiro de Santa Maria da Vitória), gdzie miała miejsce zwycięska walka o niepodległość Portugalii – bitwa pod Aljubarrota. Co ciekawe, budowa tego gotyckiego, misternie zdobionego klasztoru, z elementami typowego dla Portugalii stylu manuelińskiego, trwała prawie 200 lat. Klasztor w Batalha znajduje się na Liście Światowego Dziedzictwa UNESCO.

Dla nas jednak magicznym punktem programu okazała się wizyta w małym mieście Nazaré, położonym przy wspaniałej plaży nad rozległą zatoką otoczoną stromymi skałami. Jest jednym z nielicznych miejsc, gdzie jeszcze można zobaczyć

rybaków w tradycyjnych strojach. Natomiast ich żony sprzedają tu suszone owoce oraz ryby suszone na słońcu.

Czas spędzony z organizatorami oraz uczestnikami Open Staff Week okazał się bardzo owocny. Pozwolił nam nie tylko wymienić się doświadczeniami, poznać specyfikę innych uczelni, ale również podszlifować umiejętności językowe i komunikacyjne. Leiria to bardzo otwarta i nowoczesna uczelnia, z którą w ramach wyjazdu nawiązano współpracę oraz podpisano umowę. Mamy nadzieję, że tak optymistyczne posumowanie wyjazdu zachęci naszych studentów do poszerzania nowych horyzontów, zdobywania doświadczeń, wiedzy i odkrywania nowych lądów. ■

Wizyta w Centrum Językowym Uniwersytetu w Bonn

tekst i zdjęcia: Maria Banach, Marta Krzanowska

Kolejny raz Erasmusowy szlak zaprowadził nas do Niemiec, tym razem do Bonn, dawnej stolicy Niemiec Zachodnich. Gościliśmy w Centrum Językowym tamtejszego uniwersytetu w dniach 26.06 do 30.06.2017 r. Program pobytu został bardzo skrupulatnie i interesująco ułożony przez stronę niemiecką. Wśród wielu aktywności znalazły się w pierwszej kolejności zarówno oficjalne spotkania z kierownictwem Centrum oraz zespołem pracowników, jak i mniej oficjalne, w podobnym gronie, w „kularach” włoskiej restauracji. Ponadto odbyliśmy kilka spotkań w mniejszym gronie dotyczących poszczególnych aktywności Centrum Językowego – z zespołami zajmującymi się następującymi dziedzinami: systemem oceniania i egzaminowania Uni-CERT, przygotowaniem kursów języka specjalistycznego, nauczaniem autonomicznym oraz wyborem konkretnych podręczników. Wśród tych licznych spotkań szczególnie zainteresowało nas spotkanie dotyczące programu eTandem. Inicjatywa ta polega na zastosowaniu mediów digitalnych (e-mail, wideokonferencje, chat) we współpracy studentów na uniwersytetach znajdujących się w różnych krajach. Dzięki temu studenci mają do dyspozycji szerszą ofertę językową (np. kontakt z rodzimymi użytkownikami języka) oraz nawiązują kontakty międzynarodowe. Program eTandem skierowany jest obecnie do studentów uczących się języka angielskiego, niemieckiego i francuskiego. Cieszy się na tamtejszym uniwersytecie ogromnym zainteresowaniem.

Ponadto, jako obserwatorzy, wzięliśmy też udział w zajęciach z języka angielskiego oraz niemieckiego (w grupach na różnych poziomach zaawansowania). Zajęcia prowadzone są bardzo podobnie, jak na naszej uczelni, czasami nawet

okazywało się, że korzystamy z tych samych podręczników. W przypadku lektoratu języka niemieckiego zauważyliśmy taką prawidłowość, że studenci mają większą łatwość mówienia, co z pewnością wynika z faktu, że są również na co

dzień „zanurzeni” w środowisku niemieckojęzycznym. Na podkreślenie zasługuje także fakt, że każdy student, oprócz zajęć z lektorem, musi równolegle zaliczyć kurs na platformie e-learningowej, który jest uzupełnieniem kursu podstawowego.

Plan wyjazdu zakładał również ogląd zajęć z języków starożytnych, ze względu na to, iż na naszej uczelni na wielu kierunkach takie zajęcia są prowadzone przez pracowników MSJO. My również z tego właśnie względu miałyśmy okazję do hospitacji zajęć z języka łacińskiego. Porównanie sposobu prowadzenia zajęć (strony czysto dydaktycznej) i zasobów wykorzystywanych tekstów (czyli strony merytorycznej) doprowadziło do zasadniczego wniosku, że stosujemy bardzo podobne metody, wykorzystując niemal te same teksty. Mogłyśmy przyjrzeć się np. metodzie gramatyczno-translacyjnej przy przekładzie tekstów ze zbioru *Acta marthyrum*. Po raz kolejny nasze zainteresowanie wzbudził sposób pronuncjacji wyrazów łacińskich stosowany w nauczaniu języków klasycznych w Niemczech, zakładający odczyt każdego „c” jako „k” (np. Caesar czytany jako Kajzar/ Kaizer).

Na długo pozostaną w pamięci zajęcia z niemieckiego języka migowego kierowane np. do studentów kierunków nauczycielskich. Niezwykle zainteresowanie ze strony studentów, ich aktywny udział w zajęciach, odgrywanie scen wziętych z życia i jednocześnie nasz aktywny udział w tych zajęciach dostarczyły bieżących, namacalnych efektów i stanowiły dla wszystkich stron rodzaj nauki i jednocześnie zabawy. Podkreślić należy, że zajęcia prowadzone były przez Kawai Severin, lektorkę głuchoniemą, więc tym bardziej były wymagające i wiarygodne dla studentów (wszystkie wyjaśnienia przekazywane były również z użyciem języka migowego).

Do dominującego powyższego programu o charakterze hospitacyjno-dydaktycznym mogłyśmy dołączyć w międzyczasie również elementy czynnego udziału w życiu kulturalnym Bonn. Wybrałyśmy dokładny ogląd budynku samego Universität Bonn, który sam w sobie stanowi wartość historyczno-muzealną, a także wizytę w Muzeum Sztuki (Akademisches Kunstmuseum der Universität Bonn). Muzeum w znakomitej części prezentuje rzeźbę antyczną (głównie grecką i rzymską), ale w kopiach najbardziej znanych rzeźb wykonanych przez studentów Historii Sztuki Uniwersytetu w Bonn. Do tego dochodzi zbiór autentycznych naczyń i przedmiotów z kręgu świata antycznego (np. znakomita kolekcja greckich waz czerwonofigurowych i czarnofigurowych). Spacer po starówce Bonn, widok zażytkowej katedry i starego, ale w dalszym ciągu funkcjonującego ratusza, pozostałości starych wież i murów miasta, promenady nad Renem i wyjątkowo czarujące kawiarenki pozostawiły tylko dobre i jedyne w swoim rodzaju wspomnienia z miasta Beethovena (a jakże! dom Ludwika van Beethovena też kilkakrotnie oglądałyśmy!).

Wyjazd dał nam po pierwsze możliwość wymiany doświadczeń związanych z kierowaniem pracą studium językowego (zakres administracyjny i dydaktyczny), ale z drugiej strony dostarczył okazji do kontaktu z szalenie ciekawymi, oddanymi swojej pracy ludźmi, przekonanymi o celowości nauki języków i ich przydatności do wszechstronnego indywidualnego rozwoju. Nie można nie wspomnieć wyjątkowej gościnności Sióstr Miłosierdzia, u których mieszkaliśmy, i które z przysłowiową matczyną troskliwością nas przyjęły i ujęły swoją życzliwością, wspominając swoją wizytę w czasie Światowych Dni Młodzieży w Krakowie. Szczerze zachęcamy do wyjazdów w ramach programu Erasmus+. Bonn (i nie tylko) czeka na studentów i pracowników UPJPII. ■

Sweden is an exciting and progressive place to study environmental issues and policies.

A Semester, or even year at the Newman Institute might be just the thing for you if you are interested in studying in a beautiful setting within a country at the forefront of sustainable thinking.

The Newman Institute is located in the heart of Uppsala!

We strive to bring our students first-hand experiences. So, our courses include visits to relevant industries, companies, and organizations in Uppsala and Stockholm.

Additionally, we provide overnight excursions outside of the classroom relating to nature, sustainability, and the environment, given the unique climate of Sweden.

Study Abroad in Uppsala, Sweden!

For more inspiration visit:
www.newman.se/eng

The Sustainability Profile Erasmus+

Contact:
General Inquiries
semester.sweden@newman.se
Director, Office for International Programs
felicia.johnson@newman.se

MEET OUR SUSTAINABILITY EXPERT

My name is Andreas Carlgren, and I teach environmental studies at the Newman Institute. I served as the Swedish Minister for the Environment for five years, between 2006 and 2011. During my term I participated in several UN conferences on climate change; however, most of my efforts were naturally spent on developing Swedish environmental policy.

Since 2012, I have been engaged full-time at the Newman Institute. While I have left politics behind, I have kept alive my passion for the environment. I hope that through this program, we will all be strengthened in our commitment for a better environmental future for our planet!

ACADEMICS

Interdisciplinary in approach, our courses are designed to accommodate students from diverse educational backgrounds. Undergraduate exchange students are required to take three courses. Two additional courses may however be chosen from the available offerings.

Courses (Fall 2018)

- International Climate Change Negotiations
Andreas Carlgren
- Swedish Environmental Policy and Praxis
Andreas Carlgren
- Environmental Destruction— So What?
Olle Torpman
- Sustainable Democracies
Jasmina Nedevska Törnqvist
- Theology and Film
Philip Geister

HOUSING

The Newman Institute offers two different housing options, both of which are beautifully located, and offer an international community living experience. All rooms are either single- or double- occupancy, with students sharing bathrooms and kitchens. Housing is a guarantee and we do our best to place students after personal preference.

The Länna house is situated in a spectacular countryside setting on a historic Swedish farm (gård). This option is ideal for anyone looking for a quiet setting with beautiful nature all around. Students will share responsibility for upkeep of the henhouse and vegetable garden.

The Newman house is situated in the center of bustling Uppsala, with close proximity to the other universities in Uppsala and their academic, cultural, and social offerings. This option is ideal for students seeking a Swedish university town experience.

DATES

Fall 2018

Application Due:
March 15th

Arrival to Uppsala:
August 20th

Start of Classes:
August 27th

End of Semester:
December 14th

Spring 2019

Application Due:
October 1st

Arrival to Uppsala:
January 14th

Start of Classes:
January 21st

End of Semester:
May 31st

FINANCING AND APPLICATION

The Newman Institute is a committed member of the ERASMUS+ Programme, which facilitates exchange of students and faculty with our partner universities.

The application process is different for each of our partner universities, so check with your school's Erasmus+ coordinator for more information.

Stypendium Erasmus+ w University of Pisa, Włochy

tekst: Paulina Dudzik, WNS IDiKS UPJPII

„Zobaczysz, że nie będziesz chciała wrócić – tak Ci się spodoba!” – takie słowa usłyszałam od koleżanki, która wróciła z Hiszpanii, tydzień przed moim wyjazdem do Włoch. Odkąd zaczęłam studia, Erasmus+ był moim marzeniem i wiedziałam, że muszę zrealizować ten cel. Zdecydowałam się wyjechać na piątym semestrze, podczas studiów licencjackich. Nie ukrywam, że na początku mojej przygody z Erasmusem byłam pełna obaw. Bardzo zależało mi na wyjeździe, ale obawiałam się rekrutacji. Na szczęście wszystko ułożyło się po mojej myśli i po przebrnięciu przez pierwszy etap, stos dokumentów i rozmowę kwalifikacyjną wystarczyło tylko kupić bilet i pakować się do Włoch. Wyjechałam razem z moją koleżanką z roku, zdecydowałyśmy się na słoneczną Toskanię. Dzięki temu, że pojechałyśmy razem, było nam znacznie łatwiej znaleźć mieszkanie w przystępnej cenie. Ponieważ przyświecał nam cel połączenia nauki ze zwiedzaniem, położenie Uniwersytetu w Pizie wpisało się świetnie w nasze oczekiwania. Choć to niewielkie miasto, zapewniam, że nie można się tam nudzić i jest co odkrywać, ponadto to idealne miej-

sce do rozpoczęcia zwiedzania pozostałych części Włoch. Dogodne położenie niedaleko malowniczych plaż, a zarazem pięknych gór, daje mnóstwo możliwości na aktywne spędzenie wolnego czasu. Piza zasłynęła na całym świecie z Krzywej Wieży położonej na placu katedralnym (Piazza del Duomo), która jest obowiązkowym punktem podróży dla tysiąca turystów z całego świata. Nie da się ukryć, że na żywo plac robi ogromne wrażenie, jednak to nie wszystko, gdyż miasto ma do zaoferowania znacznie więcej: mnóstwo restauracji z pysznym włoskim jedzeniem, a piękne wąskie uliczki z zabytkowymi kamienicami i wieloma urokliwymi zakątkami pozwalają poczuć niesamowity włoski klimat. Podczas semestru spędzonego we Włoszech miałam okazję tego doświadczyć. Poznałam wspaniałych ludzi z różnych zakątków świata, odwiedziłam wiele słynnych miast, które skradły moje serce, piękną Florencję, urokliwą Luccę czy Bolonię.

Teraz wiem, że był to strzał w dziesiątkę, wyjazd okazał się dla mnie najlepszym sposobem na szkolenie swoich umiejętności językowych, co umożliwił mi kontakt z innymi ludźmi

i możliwość realizowania darmowego kursu online dzięki wsparciu językowemu Erasmus+ Online Linguistic Support, który stwarza taką możliwość każdemu studentowi biorącemu udział w programie Erasmus+. Śmiało mogę powiedzieć, że była to najlepsza decyzja w moim życiu, dzięki temu czuję

się bardziej samodzielnie i pewną siebie osobą. Słowa mojej koleżanki w stu procentach się sprawdziły, złapałam przysłowiowego bakcyła i wielką chęć odkrywania nowych miejsc i kultur, dlatego teraz moim celem jest zrealizowanie praktyk w ramach programu Erasmus+ podczas wakacji. ■

Zgłoś się już dziś!

Erasmus+

Centrum Naukowo-Badawcze i Współpracy Międzynarodowej

ul. Bernardyńska 3, pok. 207

tel. 12 428 60 36

e-mail: erasmus@upjp2.edu.pl

Czekamy na Wasze zgłoszenia!

Uniwersytet Papieski
Jana Pawła II
w Krakowie

Erasmus+ na Vilnius University

tekst: Magdalena Nowicka

Wybierając Litwę jako miejsce, w którym miałam spędzić semestr studiów za granicą w ramach programu Erasmus+, spodziewałam się kraju, który nie różni się za bardzo od Polski. Faktycznie oba kraje mają wiele wspólnych elementów, zaczynając od historii, podobnej kultury, a kończąc na czymś tak prozaicznym jak ceny. Nie oznacza to jednak, że po przyjeździe do Wilna nie doznałam szoku kulturowego – język litewski, mentalność Litwinów i ich spojrzenie na naszą wspólną historię były źródłem mojego nieustającego zdziwienia, podobnie jak niekończące się dys-

studenci mają już do dyspozycji bardzo nowoczesną bibliotekę oraz SCIC (Centrum Komunikacji i Informacji). Zajęcia Wydziału Filologicznego odbywają się w historycznych budynkach Uniwersytetu Wileńskiego w samym centrum miasta. Powadzone są na bardzo wysokim poziomie, wykładowcy są wymagający, ale jednocześnie bardzo otwarci na studentów, zachęcają ich do dyskusji i zadawania pytań.

Semestr studiów zagranicą to jednak nie tylko sama nauka. Wilno pełne jest wydarzeń kulturalnych, festiwali, bardzo hucznie obchodzone są tu święta narodowe, które

kusje na temat tego, czy Adam Mickiewicz był Polakiem, czy może jednak Litwinem.

W ramach wyjazdu miałam okazję studiować przez pół roku na Wydziale Komunikacji oraz Wydziale Filologicznym Uniwersytetu Wileńskiego. Zajęcia proponowane studentom zagranicznym odbywały się głównie w języku angielskim, do wyboru było też kilka zajęć w języku polskim oraz litewskim. Wydział Komunikacji mieści się na nowym kampusie uniwersytetu przy Saulėtekis – jego budynki nie wyglądają zachęcająco z zewnątrz, ale są dobrze wyposażone. Poza tym nowy kampus jest odnawiany i rozbudowywany,

były dla mnie okazją do poznania litewskiego folkloru. Jest to miasto bardzo spokojne, pełne zieleni i parków, ale też oferujące mnóstwo atrakcji. Wilno jest też dobrą bazą wypadową na wycieczki do krajów bałtyckich, Skandynawii oraz Rosji, a sama Litwa obfituje w miejsca, które warto zobaczyć.

Mój półroczny pobyt na studiach na Litwie był dla mnie przede wszystkim czasem poznawania nowych, wspaniałych ludzi i kultur. Przyczynił się on także do poprawienia moich umiejętności językowych, zwłaszcza używania języka angielskiego w praktyce, zarówno w rozmowach ze znajomy-

mi, jak i w dyskusjach i prezentacjach akademickich. Poza tym w ramach projektu wymiany językowej miałam szansę dodatkowej nauki francuskiego, a dzięki przyspieszonym kursom litewskiego zapewnianym przez uniwersytet poznałam też podstawy tego języka. Studia na Uniwersytecie

Wileńskim pozwoliły mi uczestniczyć w interesujących i rozwijających zajęciach prowadzonych przez świetnie przygotowanych wykładowców oraz praktyków. Semestr na Litwie był ciekawym i pouczającym doświadczeniem, a przede wszystkim niesamowitą przygodą. ■

ERASMUS PLUS INTERNSHIP

AT EDUCATION AND TRAINING NETWORK

Looking for an unforgettable Internship at International company?
Do you want to go abroad and work with students from all over Europe?
We are looking for young, creative, passionate people to our training agencies:
Sistema Turismo in Italy (Rimini), Tribeka in Spain (Malaga), Berlink in Germany (Berlin),
Training Vision in UK (Portsmouth and Bournemouth), ETN Training Vision Ireland in
Ireland (Cork) and Bulgaria Gateway in Bulgaria (Sofia).

Your responsibilities will include:

- assistance in organisation of groups' stay (airport transfer, accommodation, training programme, etc.)
- assistance in students and teachers care (organisation of meetings, tutoring)
- organisation of free time activities for students and teachers (guided tours in the city and nearby locations)
- preparation of specific documentation (contracts, certificates, final reports, etc.)
- creation of web/blog contents in English, creation of documents for Marketing purposes, translations
- assistance to the secretary tasks (procedures with letters, fax), filling data bases

Qualifications in order to be considered:

- advanced English (other languages will be an advantage)
- field of study: Tourism/Marketing and Management/Language Philology/Administration/Communication
- good general knowledge of MS Office packages
- good time management skills
- team working capacity
- good interpersonal relations
- flexibility

If you want to be our Intern, send us an email with Europass CV and Cover Letter in English at
drejak@etnmanagement.eu

www.educationtrainingnetwork.com
www.etnmagazine.com

0971 51794
info@etnmanagement.eu

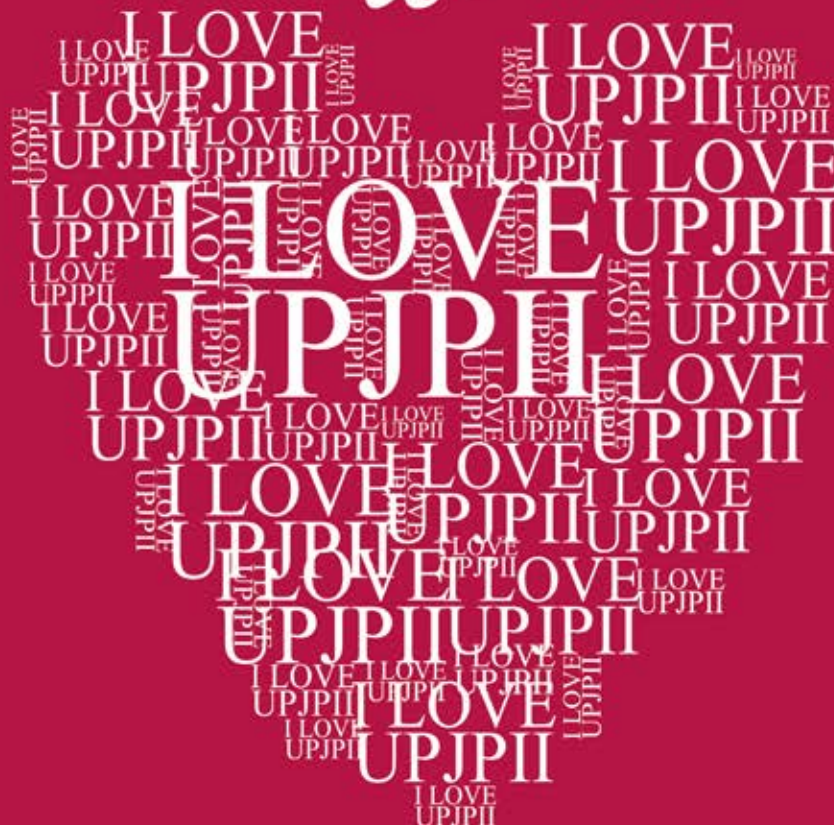

Uniwersytet Papieski
Jana Pawła II
w Krakowie

Studia w

Krakowa

- ARCHIWISTYKA I ZARZĄDZANIE DOKUMENTACJĄ •
- DZIENNIKARSTWO I KOMUNIKACJA SPOŁECZNA •
- FILOZOFIA • HISTORIA • HISTORIA SZTUKI •
- MUZYKA KOŚCIELNA • NAUKI O RODZINIE •
- OCHRONA DÓBR KULTURY • PRACA SOCJALNA •
- TEOLOGIA • TURYSTYKA HISTORYCZNA •
- TURYSTYKA RELIGIJNA • PRAWO KANONICZNE •

REKRUTACJA.UPJP2.EDU.PL

Mare Mediterraneum w Krakowie

tekst: Katarzyna Radwańska

zdjęcia: Dorota Porada

Morze Śródziemne zazwyczaj kojarzy się z promieniami gorącego słońca, zatłoczonymi plażami i spuścizną Imperium Rzymskiego. Studenci Turystyki Religijnej UPJPII w ramach kursu *Atrakcje Turystyczne Krajów Śródziemnomorskich* odnaleźli rzecz pozornie niemożliwą – śródziemnomorskiego ducha na ulicach Krakowa.

Zaangażowanie i praktyka – tak można by w skrócie opisać charakter zajęć prowadzonych przez dr. Piotra Drąga, miłośnika i znawcę atrakcji śródziemnomorskich. Zadaniem studentów nie była bierna obecność na wykładach, ale aktywne uczestnictwo w przekazywanych treściach. Na szczególną uwagę zwraca interdyscyplinarny charakter kursu oraz różnorodność proponowanych form. Dzięki licznym prezentacjom, spotkaniom z praktykami tematu, atrakcje Morza Śródziemnego były na wyciągnięcie ręki. Jednak najwięcej emocji wśród uczestników wzbudziły wycieczki terenowe.

Jednym z odwiedzonych miejsc był Ogród Botaniczny Uniwersytetu Jagiellońskiego, zielone serce Krakowa. Studenci poznali tam nie tylko szatę roślinną basenu Morza Śródziemnego, ale dowiedzieli się m.in. jak naprawdę zginął Judasz, a także z czego słynie szklarnia *Jubileuszowa*.

Dopełnieniem zdobytej wiedzy był wykład cenionego w środowisku naukowym prof. Bogdana Zemanka na temat bogatej w atrakcje Malty. Kolejnym wydarzeniem, którego studenci na długo nie zapomną, była wizyta w Konsulacie Generalnym Republiki Francuskiej. Uczestnicy spotkania zapoznali się z bogatą ofertą kulturalną Instytutu Francuskiego. Punktem kulminacyjnym wizyty była rozmowa z Konsulem Generalnym Francji, Frédéricem de Touchet. Podjęte tematy dotyczyły m.in. polityki zagranicznej, sektora turystycznego oraz współpracy polsko-francuskiej. Wizytę uwieczniono na wspólnej fotografii. Poza wiedzą teoretyczną studenci uczyli się także odnajdywać związki Mare Nostrum z polskim podwórkiem. Zaskoczeniem dla wielu, ale też ciekawostką wartą wykorzystania w przyszłości, była wiedza nt. pochodzenia marmuru użytego do zabudowy Rynku Głównego. Dzięki zwiedzeniu budynku Sukiennic, oddziału Muzeum Historycznego Miasta Krakowa, uczestnicy odkryli śródziemnomorski klimat w dziełach sztuki polskich artystów.

Innowacyjność była widoczna także w ocenie efektywności. Uczestnicy zdobywali punkty przez cały czas prowadzenia kursu. Ocena końcowa zależała nie tylko od testów,

ale przede wszystkim od całokształtu postawy studentów. Niezwykle ciekawym doświadczeniem, a jednocześnie motywacją do zagłębienia się w klimat śródziemnomorski, były testy składające się z ok. 300 pytań. Zostały one przeprowadzone metodą e-learningu, którą uczestnicy poznali w trakcie

semestru. Można stwierdzić, iż finalnie liczyło się nie „wylewanie wody” z Morza Śródziemnego, ale usystematyzowana wiedza ukierunkowana na znajomość mapy, a nawet szczegółów z obrazu Siemiradzkiego *Pochodnie Nerona*. ■

„Szlachetna Paczka”, czyli nieść dobro razem!

tekst: Natalia Bieg
zdjęcia: DKN UPJPII

„Przez kilka tygodni pracowaliśmy dzień i noc, aby skompletować aż 5 «Szlachetnych Paczek» dla 5 potrzebujących rodzin. Było bardzo ciężko, ale dzięki Państwa pomocy, udało się!” – poinformowała UPJP2 przewodnicząca akcji Weronika Sraga z Sekcji Charytatywnej Dziennikarskiego Koła Naukowego.

Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie zebrał zapasy żywności i środków czystości dla 5 rodzin w ramach akcji „Szlachetna Paczka”. Każdy z 5 wydziałów uczelni wybrał 1 rodzinę. Wydział Nauk Społecznych, który jest

największy, przygotowywał paczkę dla samotnej matki z 3 dzieci.

Akcja zbierania żywności i pieniędzy trwała 3 tygodnie, od 18.11 do 08.12.2017 r. Wolontariusze codziennie zbierali pieniądze do puszek, aby w ostatnim tygodniu zrobić za nie zakupy dla każdej z rodzin. Studenci, którzy zaangażowali się w akcję, z radością pakowali w papier ozdobny ogromne ilości paczek. Sekcja Charytatywna Dziennikarskiego Koła Naukowego pragnęła, aby wybrane rodziny jak najmocniej poczuły magię świąt. Starali się, by ofiarowane za-

pasy traktowane były nie jako darowizna, a świąteczne prezenty, dlatego na wierzchu każdej paczki została przyklejona kokarda. Wolontariusze robili wszystko, aby w paczkach znajdowały się przedmioty bardzo spersonalizowane. Dlatego pani pracująca jako cukiernik otrzymała akcesoria do tworzenia ciast, w kolejnej paczce znalazły się czasopisma, książki i skórzane buty, a w następnej dużo syropu malinowego i kuchenka elektryczna. Koordynatorzy poszczególnych wydziałów dokładali również wszelkich starań, aby móc odwiedzić swoją rodzinę podczas dostarczania paczek, niestety nie wszyscy wyrazili na to zgodę.

Wolontariusze pokładali nadzieje w dobroć serc kolegów i koleżanek z uczelni. Nie przeliczyli się! Roczniki studentów, oprócz pieniędzy, ofiarowały np. wymarzone gry dla dzieci, łyżwy, ubrania zimowe, a także książki i przybory szkolne. Dzięki takiej pomocy, wolontariusze mogli zakupić o wiele więcej żywności. Koordynatorzy znaleźli sponsorów, takich jak MPGO, Ziaja, Dafi, Kult Tattoo Fest. Instytucje ofiarowały darowizny, które stanowiły niezwykle ważne elementy przy kompletowaniu paczek, czyli zestaw kosmetyków hipoalergicznym oraz dzbanki filtrujące wodę wraz z zapasem filtrów.

Patronat honorowy objął ks. prof. dr hab. Wojciech Zyzak – rektor Uniwersytetu Papieskiego. Dzięki numerowi konta podanemu na stronie utworzonej na Facebooku znaleźli się darczyńcy przelewający duże kwoty. Była to również możliwość dla osób mieszka-

jących za granicą, które pragnęły pomóc, oraz dla studentów, którzy studiują niestacjonarnie lub ominęła ich zbiórka. Łącznie udało się zebrać ponad 5 tysięcy złotych, a wszystkich paczek było około 60.

Zaangażowanie wolontariuszy, koordynatorów i wszystkich, którzy pomogli zrealizować projekt, zakończyła gala, która odbyła się 21.12.2017 r. w uczelnianym budynku przy ulicy Bernardyńskiej. Gwiazdą wieczoru był zespół Crazy Accordion Trio.

Zarówno studenci, pracownicy uczelni, jak i sponsorzy, czy osoby niezwiązane z Uniwersytetem wykazały się

ogromną hojnością oraz zaangażowaniem. Każdy, słysząc o „Szlachetnej Paczce”, starał się pomóc i otwierał swe serce. Dzięki założonej stronie na Facebooku wszyscy mogli obserwować postępy, poznać rodziny i koordynatorów, a także dowiedzieć się, czego brakuje do skompletowania paczki i w jaki sposób mogliby pomóc.

Uniwersytet Papieski w zeszłych latach również brał udział w akcji charytatywnej „Szlachetna Paczka”, jednak po raz pierwszy przygotował je nie dla 1, lecz dla 5 rodzin. ■

Wymiana radości

tekst: Paweł Ryndak, Klaudia Dudka, Marta Kapuściak
zdjęcia: Monika Boczkowska

W perspektywie zbliżających się świąt Narodzenia Pańskiego, 14 grudnia, brać studencka Wydziału Nauk Społecznych naszej uczelni, pod przewodnictwem mgr Celiny Budzowskiej i ks. dr. hab. Grzegorza Godawy – prodziekana owego wydziału, udała się do Domu Pomocy Społecznej św. Brata Alberta przy ul. Nowaczyńskiego 1 w Krakowie, aby wspólnie z podopiecznymi kolędować i wręczyć im drobne upominki.

Już w momencie przekroczenia progu ośrodka czuć było atmosferę gościnności i życzliwości, emanującą od mieszkańców domu. Po krótkim rozśpiewaniu podzieliśmy się na 3 grupki i wyruszyliśmy na podbój ośrodka. Wchodząc do pierwszego pokoju, mocno z początku onieśmieleni, zaczęliśmy kolędować. Jedna z pań, uśmiechnięta od ucha do ucha, zaczęła śpiewać razem z nami, a potem niezwykle ciepło dziękowała nam za odwiedziny. Z większą pewnością siebie skierowaliśmy się do kolejnego pokoju, gdzie mieszkały trzy kobiety – wszystkie obłożnie chore, ale bardzo sympatyczne. Po krótkim kolędowaniu i wręczeniu upominków, wyruszyliśmy dalej... , a tam pani Ela – pełna radości, cały czas uśmiechnięta i chętna do żartów. W tym momencie cały nasz strach uleciał, a serca aż podskoczyły z radości. Kochana pani Ela do ostatniego pokoju nie opuszczała nas ani na krok, wędrowała cały czas z nami, pięknie kolędowała i robiła niemałe psikusy wszystkim znajdującym się dokoła.

Dzielną grupką z gitarą i fletem na czele odwiedziliśmy także mieszkańców drugiego piętra w ich pokojach, przynosząc w kolędach dobrą nowinę. Już od pierwszego pokoju serca nasze zmiękły, a oczy się zaszklily, lecz odważnie i z dużą energią poderwaliśmy całe piętro do wspólnego śpiewania. Podopieczni chętnie dzielili się z nami historiami swojego życia, prosili nas także o zaśpiewanie ich ulubionych kolęd. Jedna z pań, poruszająca się na wózku inwalidzkim także towarzyszyła nam przez cały czas naszego pobytu, ochoczo śpiewając wszystkie kolędy.

Jedna z grup zawędrowała na ostatnie piętro, gdzie znajdowali się pacjenci w stanie terminalnym. Większość z nich nie opuszczała swoich łóżek, dlatego uważamy, iż nasza wizyta i śpiew były miłą odmianą w ich codziennym zmaganiu się z chorobą. Wiedzieliśmy, że mogą czekać nas trudne widoki, ale podeszliśmy do podopiecznych ośrodka z sercem na dłoni – zyskując to samo. Cieszyła nas każda szczerza reakcja. Spore powodzenie towarzyszyło św. Mikołajowi, który kolędował razem z nami od pokoju do pokoju i wręczał podarunki każdemu, kto był w tym roku grzeczny. Pojawiły się uściski, wspólne zdjęcia, a nawet deklaracje głębszych uczuć, gdyż nasz święty niejednej pani wpadł w oko. Zapewne był to jeden z powodów, dla którego kilka pensjonariuszek nie odstępowało naszego orszaku ani na krok. Przez cały czas

naszego kolędowania nieustrudzenie dotrzymywał nam towarzysztwa ks. dr. hab. Grzegorz Godawa, który był wyczekiwany gościem wszystkich mieszkańców. Otworzył przed nimi swoje dobre serce, dzieląc się modlitwą oraz błogosławieństwem.

Bardzo pomocny okazał się również personel placówki, nie tylko ułatwiając nam wizytę i prowadząc do kolejnych pokoi, ale także czynnie uczestnicząc w kolędowaniu. Z wielką radością udostępnił nam jedną z pań gitarę, a ona z werwą wciągnęła wszystkich w pielgrzymkowy repertuar. Uśmiechy nie schodziły nam z twarzy. Założenie było takie, iż to my przychodzimy z podarunkami, pragniemy dać coś od siebie, a odczuwaliśmy, że to ludzie z ośrodka obdarzają nas czymś wielkim.

Kolędując tak od pokoju do pokoju, spotykaliśmy wspaniałe osoby, które obdarowały nas ogromnym ciepłem swoich serc oraz życzliwością. Kiedy chodziliśmy z kolędą na ustach, ci, którzy mogli, wyczekiwali nas na korytarzu i za-

życiem oraz zaczerpnąć od nas młodzieńczej energii. Niestety podczas rozmowy w niejednych oczach dała dostrzec się także samotność. Wzruszeni naszą obecnością pragnęli zatrzymać nas jak najdłużej. Staraliśmy się poświęcić każdemu choć chwilę uwagi, wysłuchać, podzielić swoimi wrażeniami, podnieść na duchu. Często na ścianach wisiały fotografie zrobione kilkanaście lub kilkadziesiąt lat temu, dumnie prezentowane w widocznych miejscach. Wystarczyło tylko delikatnie zapytać, by poznać kilka pięknych wspomnień z przeszłości.

Jedną z bardziej poruszających chwil było odprowadzenie nas aż do szatni przez kilku z podopiecznych i ich słowa wdzięczności. Wiedzieliśmy, że nie zmarnowaliśmy czasu, a nasza wizyta przyniosła im sporo radości i być może zaczęli pozytywniej myśleć o zbliżającym się Bożym Narodzeniu. My też zawieźliśmy

praszali do siebie. Każdy chciał pokazać nam swój mały kąt, podzielić się z nami swoim bogatym w doświadczenia

nasze wrażenia do domów i mogliśmy pełniej przeżyć narodziny Jezusa. ■

Wydarzenie to na pewno zapamiętamy na długo. Będziemy z pewnością dzielić się nim z innymi. Wszelkie podziękowania kierujemy w stronę prodziekana, księdza dr. hab. Grzegorza Godawy, który był pomysłodawcą oraz natchnął nas do wspólnego działania. Przez zaangażowanie pani Budzowskiej oraz wielu studentów, którzy chętnie

poświęcili swój czas, możemy śmiało zapisać je jako sukces. Podążając za Patronem naszej uczelni, pamiętajmy, że „Człowiek jest wielki nie przez to, co posiada, lecz przez to, kim jest; nie przez to, co ma, lecz przez to, czym dzieli się z innymi”.

SPOT

Studenci Wydziału Nauk Społecznych wraz z prodziekanem ks. dr. hab. Grzegorzem Godawą oraz opiekunką samorządu studentów mgr Celiną Budzowską nagrali spot promujący Mikołajki zorganizowane w Domu Pomocy Społecznej im. św. Brata Alberta w Krakowie, przy ul. Nowaczyńskiego 1. Studenci na pewno nie spodziewali się, że opublikowany filmik, w tak krótkim czasie, doczeka się ponad 1000 wyświetleń. Dzięki zainteresowaniu studen-

tów naszej uczelni udało się zebrać pieniądze, które zostały przeznaczone na zakup prezentów dla mieszkańców DPS-u. Była to wspaniała, przedświąteczna inicjatywa, która pokazała, że siła jest w jedności i oczywiście w naszych studentach. Bardzo dziękujemy wszystkim, którzy wsparli akcję dla mieszkańców Domu Pomocy Społecznej, nie tylko pieniądze, ale również ciepłym słowem i modlitwą. ■

Wielkie marzenie młodych tancerzy! *Lilia* – spektakl taneczny na chwałę Matki Bożej

tekst: Agata Stodolska
zdjęcia: Krzysztof Mleczek

Wspólnota „Ogród Maryi”, działająca w ramach duszpasterstwa akademickiego PATMOS Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, przygotowała spektakl taneczny o życiu Matki Bożej pt. *Lilia*.

Premiera odbyła się 8 grudnia 2018 r. w auli św. Jana Pawła II w Łagiewnikach.

Idea spektaklu zrodziła się z pasji i potrzeby chwalenia Pana Boga tańcem. Nie jest to jednak typowe przedstawienie teatralne, a ważne dzieło maryjne.

Wielkie marzenie młodych tancerzy nawiązuje do przesłania papieża Franciszka.

Owoców Światowych Dni Młodzieży jest wiele, a za jeden z nich śmiało można uznać inicjatywę spektaklu tanecznego pt. *Lilia*, który opowiada o przeżyciach Matki Bożej i wiąże się z 100. rocznicą objawień w Fatimie.

Słowa papieża Franciszka, wypowiedziane na Błoniach i Campusie *Misericordiae*, na długo pozostaną w sercach młodych z całego świata. Grupa krakowskich tancerzy postanowiła pójść za jego głosem i wstać z przysłowiowej

kanapy. Zapragnęli stworzyć spektakl taneczny, który zbliży ludzi do Boga.

Lilia to spektakl inspirowany życiem Maryi, który poprzez różne techniki tańca współczesnego ukazuje nie tylko życie codzienne Matki Bożej, ale przede wszystkim jej przeżycia wewnętrzne. Zachowuje on strukturę różańca świętego, dzięki czemu widz ma możliwość doświadczenia autentycznej modlitwy. Choreografie taneczne ukazują sceny z życia najpiękniejszej z Lili – od tych radosnych, jak np. Zwiastowanie czy Narodzenie, poprzez bolesne, aż do chwalebnych jak Śmierć Jezusa oraz Jego Zmartwychwstanie. Nazwa spektaklu nawiązuje do samej osoby Maryi jako wzoru czystości, delikatności i piękna.

W spektakl *Lilia* zaangażowanych jest wiele osób o różnych specjalizacjach. Wraz z tancerzami i choreografami grupę współtworzą studenci Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie z kierunków: dziennikarstwo, teologia i nauki społeczne. Twórcy stawiają na wysoką jakość i technikę tańca. Mają nadzieję, że dzięki ogromnemu zaangażowaniu

i profesjonalnemu podejściu do projektu spektakl będzie cieszył nie tylko oczy widzów, ale również będzie poruszał ich serca. Godziny spędzone na sali warsztatowej zaowocowały pięknym spektaklem i jego bogatym przekazem, skierowanym nie tylko do chrześcijan. Wykonawcy pragną swoje dzieło kontynuować. Marzą, by ich piękne maryjne przesłanie dotarło do większego grona widzów, niż mogła pomieścić podczas premierowego spektaklu aula w Łagiewnikach. Wszyscy, którzy spektakl już zobaczyli, z całego serca życzą młodym tancerzom, by mogli *Lilię* jeszcze nie raz pokazać szerszej publiczności.

Więcej informacji o spektaklu tanecznym pt. *Lilia* znaleźć można pod adresem www.facebook.com/Spektakl.Lilia

fot. K.Mieczko

fot.

fot. K.Mieczko

Promocja jak na czerwonym dywanie

tekst: Aleksandra Kaczor

zdjęcia: Celina Budzowska

30 listopada studenci Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, wraz z opiekunką samorządu studenckiego mgr Celiną Budzowską, udali się na promocję uczelni do IX Liceum Ogólnokształcącego im. Zygmunta Wróblewskiego.

Przedstawiciele każdego wydziału musieli się mocno natrudzić, by wypaść jak najlepiej, jednakże koniec końców nie wyłoniono zwycięskiego wydziału, gdyż maturzyści nie szczędzili braw dla wszystkich. Jak sami stwierdzili – „świetni studenci ze świetnej uczelni”. Po pokazaniu wielu

Studenci z wielkim zapałem nie tylko opowiadali o uczelni, lecz prowadzili również ożywione konwersacje z maturzystami, którzy nie szczędzili pytań. Ciekawi studentckiego życia, przez pryzmat swoich zainteresowań oraz planów na przyszłość, rozmawiali nie tylko o samych studiach, ale i poglądach na różne kwestie oraz o możliwościach, jakie daje im Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie.

filmików oraz prezentacji studenci znaleźli podczas przerw lekcyjnych czas dla uczniów, by omówić z nimi kwestie dotyczące chociażby samej matury, rekrutacji, czy nawet specyfiki studiów, co również licealiści przyjęli z wielkim zadowoleniem. ■

O błogosławieństwo w życiu i nadchodzącej sesji...

tekst: Justyna Lisowicz

Tak brzmiała intencja mszy św., która odbyła się 18 stycznia 2018 r. o godz. 13.10 w kaplicy Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie. Dla tych, którzy nie wiedzą jeszcze, gdzie się ona znajduje – jest to ul. Bernardyńska

3. Warto pamiętać o tym miejscu, ponieważ nie tylko sesja jest czasem, kiedy potrzebujemy pomocy naszego Ojca. Wracając jednak do tej konkretnej daty i intencji, ci z nas, którzy w niej uczestniczyli, z pewnością nie żałują. Była

dla nas godziną odetchnienia przed rozpoczynającą się sesją, dodała nam – studentom otuchy, siły i wiary w zdane egzaminy, oczywiście wykładowcom również, oni także wspierali nas swoją obecnością i modlitwą na tej mszy. Należy zaznaczyć, że inicjatorem, pomysłodawcą i głównym organizatorem tego duchowego spotkania był ks. dr hab. Grzegorz Godawa – prodziekan ds. studenckich Wydziału Nauk Społecznych, który uskrzydlił zebranych Słowem Bożym podczas wygłoszonego kazania. W asyście byli ks.

dr Bartłomiej Pieron z Wydziału Prawa Kanonicznego oraz ks. dr Paweł Pielka. Nie można także zapomnieć o braciach z Towarzystwa Ducha Świętego: Piotr Loose i Tadeusz Biela również uświetnili mszę swoją obecnością. O oprawę muzyczną zadbały nasze koleżanki studentki, my mogliśmy się włączyć w śpiew, który dodatkowo uzupełniał całość liturgii. Mamy nadzieję, że takich mszy będzie więcej, a przede wszystkim, że nasza wspólnota akademicka zapełni kaplicę przy każdej możliwej okazji. ■

Andrzejkowe planszówki

tekst: Klaudia Dudka, Klaudia Senderska

29 listopada 2017 r. już po raz drugi na naszej uczelni odbył się studencki wieczór z planszówkami. Wydarzenie to zostało zorganizowane przez prodziekana ks. dr hab. Grzegorza Godawę oraz studentów Wydziału Nauk Społecznych. Celem tego spotkania było wspólne spędzenie czasu, integracja oraz dobra zabawa przy grach planszowych. Okazało się ono strzałem w dziesiątkę! Przyszło wielu studentów, dla których wieczór z planszówkami był nietypo-

wym sposobem spędzenia czasu z przyjaciółmi. Była to także okazja do poznania innych studentów naszej uczelni. Swoją obecnością oraz pysznym ciastem wsparła nas mgr Celina Budzowska, opiekunka samorządu studenckiego, która także chętnie przyłączyła się do wspólnej zabawy. Dziękujemy wszystkim, którzy pomogli w organizacji tego wydarzenia i mamy nadzieję, że kolejne spotkanie okaże się równie udane! ■

Santa Claus is coming to town

tekst: Piotr Wilk

zdjęcia: Celina Budzowska

Czerwony strój, długa siwa broda, prezenty – te trzy charakterystyczne elementy kojarzone są tylko z jedną osobą – św. Mikołajem. Podczas swojej corocznej pracy i wizyt w każdym zakątku świata nie mógł zapomnieć o Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie. W trakcie pobytu na uczelni odwiedził rektorat, dziekanaty, pracowników administracji i przede wszystkim studentów. Nikt nie krył szczęścia i radości po spotkaniu, tym bardziej że wszyscy otrzymali drobne upominki w postaci cukierków. Ponadto Mikołaj został uwieczniony na licznych zdjęciach nie tylko ze wspólnotą uniwersytecką, ale także z wieloma narodowościami świata, m.in. z Anglikami, Niemcami czy Kanadyjczykami, których spotykał na krakowskich ulicach.

Jednak nie obyło się też bez kłopotów. Kiedy przemieszczał się między ul. Franciszkańską 1 a ul. Kanoniczną 25, został złapany przez grupę liczącą blisko 30 dzieci, które omal nie ukradły mu worka ze słodyczami. Doświadczenie pozwoliło mu szybko rozwiązać problem i każdy dzieciak otrzymał swoją część łakoci.

Praca św. Mikołaja nie należy do łatwych, lecz jak zaznaczył sam Święty: „Warto być dobrym i miłosiernym, ponieważ dobro dane innym ludziom prędzej czy później do nas wróci, natomiast Uniwersytet Papieski z pewnością może liczyć na ponowne odwiedziny w przyszłym roku”. ■

Do zobaczenia św. Mikołaju!

Malutka Wielka Miłość przychodzi na świat

tekst: Paweł Ryndak

zdjęcia: Celina Budzowska

W tygodniu poprzedzającym jedno z najważniejszych świąt dla chrześcijan studenci naszej uczelni wraz z wykładowcami spotkali się na wspólnej Wigilii, podczas której każdy z nas miał okazję, aby zatrzymać się nad wielką tajemnicą Wcielenia Syna Bożego i kontemplować ten niezwykły cud. Świętowanie rozpoczęło się o godz. 15.30 uroczystą mszą świętą sprawowaną pod przewodnictwem Jego Magnificencji ks. prof. Wojciecha Zyzaka, podczas której Słowo Boże skierował do nas ks. prof. Michał Drożdż – dyrektor Instytutu Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej. Po zakończeniu mszy świętej wszyscy z przejęciem wysłuchali pięknego koncertu naszej uniwersyteckiej „Psalmidii”, po którym wszyscy udali się do drugiej części budynku,

aby jeszcze bardziej poczuć klimat zbliżających się świąt Narodzenia Pańskiego.

Przechodząc przez korytarz, dało się czuć wszechobecny bożonarodzeniowy klimat, który podsyciała pięknie ozdobiona choinka oraz rozwieszona dokoła świąteczka. Jak przystało na uczelnię katolicką, nie mogło w niej zabraknąć postaci małego nowonarodzonego Jezuska, który podnosząc rękę, chciał wszystkim błogosławić.

Zaledwie kilka chwil dzieliło nas od wybuchu entuzjazmu, przytulania wszystkich dokoła i składania sobie najcudowniejszych życzeń z okazji przyjścia na świat Malutkiej Wielkiej Miłości, która pragnie obdarzyć wszystkich swoim bezgranicznym uczuciem.

Po wstępnym przemówieniu ks. rektora Wojciecha Zyzaka i życzeniach przewodniczącego samorządu studentckiego Mateusza Więcka nadszedł długo oczekiwany czas – czas dzielenia... dzielenia się sobą samym z drugim, dzielenia się swoimi życzeniami, swoimi planami, ale także swoimi zmartwieniami, troskami... nadszedł czas większego zrozumienia drugiego człowieka, często tak daleko odrzuconego na margines ludzkiej egzystencji..., ale również czas zrozumienia siebie i stanięcia w Prawdzie przed samym sobą.

Po tym krótkim czasie składania sobie wspólnych życzeń wszyscy usiedli do bogato zastawionych stołów i zaczęli wspólną biesiadę. Samorząd nie zapomniał również zadbać o oprawę muzyczną – podczas całej drugiej części naszej uroczystości swoimi pięknymi głosami raczyli nas alumni Wyższego Seminarium Duchownego w Krakowie.

Na stołach, oprócz tradycyjnego czerwonego barszczu z uszkami oraz pierogów z kapustą, nie zabrakło smakowitych wypieków oraz pysznych owoców. Wszyscy jedli, rozmawiali, śmiali się, wspólnie kolędownali oraz dzieli się sobą samym z drugim.

Wspólnego świętowania mogłoby nie być końca, ale czas, nieubłaganie pędząc w przód, posuwał dzień ku zmrokowi. Po tak radosnym spędzeniu czasu w rodzinnym gronie braci studenckiej nasze myśli już tylko krążyły wokół Pasterki i tego niezwykłego czasu przyjścia na świat Jezusa.

Kolejny raz samorząd studentów stanął na wysokości zadania i pokazał, że studenci oprócz codziennej mozolnej nauki potrafią również wspólnie spędzać czas i przeżywać ważne dla siebie chwile. ■

Spotkanie wigilijne I roku Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej studiów stacjonarnych

tekst: Anna Pacho, Adrianna Szydło
zdjęcia: Agnieszka Świątek

Nasza uczelnia tuż przed świętami Bożego Narodzenia tętniła życiem. Kolorowe ozdoby, mrugające światełka oraz echo wyśpiewywanych kolęd niosące się pomiędzy salami. Można było spotkać nawet Maryję i Józefa, którzy zmierzali do szopki. I pomimo że już nie do betlejemskiej, to ta zbudowana w sali 111 stała się miejscem, gdzie piastowali Dzieciątko Jezus. Wszystko to za sprawą studentów I roku Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej, którzy wraz z opiekunką, dr Mają Bednarską, w środę 20 grudnia zorganizowali spotkanie wigilijne. Gościliśmy dyrekcję

Instytutu Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej: ks. dr. hab. Michała Drożdża, dr Katarzynę Drąg, dr Klaudię Cymanow-Sosin, ks. dziekana dr. hab. Grzegorza Godawę oraz wykładowców naszego uniwersytetu. Uroczystość rozpoczęła się krótkim występem jasełkowym, podczas którego studenci mogli zaprezentować swoje umiejętności, zarówno aktorskie, jak i wokalne. Scenografia, barwne stroje oraz radosne kolędy wprowadziły wszystkich zebranych w świąteczny nastrój. Ksiądz dyrektor IDiKS Michał Drożdż przybliżył nam w kilku słowach prawdziwą istotę świąt Bożego

Narodzenia oraz pobłogosławił opłatek, którym następnie wszyscy się dzieliliśmy, składając sobie najlepsze życzenia. Podczas wspólnego posiłku był czas na rozmowy, głośne śpiewanie kolęd oraz radość związaną z byciem razem w tak

wyjątkowym czasie. Mamy nadzieję, że to spotkanie stanie się naszą małą tradycją i w kolejnych latach również będziemy mogli sprowadzić na nasz uniwersytet pasterzy, królów oraz kilku aniołów. ■

Spotkanie wigilijne I roku Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej studiów niestacjonarnych

tekst i zdjęcia: Paulina Grzesik

16 grudnia w sobotę o godz. 17.30 studenci niestacjonarni I roku dziennikarstwa Uniwersytetu Jana Pawła II w Krakowie zorganizowali wigilijne spotkanie z kadrą swoich wykładowców. Swoją obecnością wydarzenie uświetnili dyr. Instytutu Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej ks. Michał Drożdż, opiekunka roku dr Maja Bednarska, dr Katarzyna Drąg wraz z mężem oraz ks. dr Dariusz Raś. Warto wspomnieć, że ks. Michał Drożdż specjalnie na tę okoliczność dotarł z Nowego Sącza, aby wygłosić wzruszające życzenia do uczestników. Odczytano fragment Pisma Świętego, kolega Oskar, w imieniu studenckiej społeczności, złożył wszystkim życzenia. Kolejnym punktem programu okazało się być piękne odśpiewanie kolędy przez naszą koleżankę z roku Żanetę, co przyczyniło się do wprowadzenia ciepłego, rodzinnego klimatu i wyraźnie ośmieliło

zgromadzonych do wspólnego kolędowania. Na tę okoliczność studenci przygotowali małą, symboliczną wieszczkę, poprzedzoną tradycyjnym przełamaniem się opłatkiem oraz złożeniem sobie nawzajem życzeń. Dalsza część wieczoru przebiegła na serdecznych rozmowach przy wspólnym posiłku. Na stole nie mogło zabraknąć barszczu z uszka-mi i wybornego bigosu (serdeczne podziękowania dla nieobecnego Ryszarda Majdzika i zaprzyjaźnionej restauracji „Czekolada”) oraz pysznych ciast przygotowanych przez koleżanki z roku. Wyczuwalny duch świąt był idealnym zwieńczeniem 2017 r.

Życzymy sobie i Wam wszystkim, by cały kolejny rok przebiegał w równie serdecznej atmosferze, aby studenci dzięki rzetelnej nauce święcili sukcesy akademickie, a tym samym napełniali dumą serca wykładowców. ■

Narodziny Logosu, czyli filozoficzne kolędowanie

tekst: Anna Smoleń

zdjęcia: Irena Brzeska

22 stycznia w budynku Uniwersytetu Papieskiego przy ulicy Bernardyńskiej 3 odbył się koncert kolęd zorganizowany przez studentów Wydziału Filozoficznego. Motywem przewodnim wspólnego spotkania były „Narodziny Logosu”.

Koncert kolęd został podzielony na dwie części. W pierwszej studenci zaprezentowali program artystyczny, który składał się z rozważania fragmentów Pisma Świętego, pokazu tańca orientalnego oraz recitalu, na którym

można było wysłuchać utworów w wykonaniu artystów z Wydziału Filozoficznego. Drugą część stanowiło kolegowanie, podczas której studenci i wykładowcy filozofię na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II mogli wspólnie

śpiewać, świętując narodziny Zbawiciela. Podczas spotkania słowo do uczestników wygłosił dziekan Wydziału Filozoficznego ks. dr hab. Jarosław Jagiełło, profesor UPJPiI. ■

Z UTW na studia stacjonarne

tekst: Irena Szlachta

zdjęcia: Jerzy Dominik Snopiński

„Każdy, kto przestaje się uczyć, jest stary, bez względu na to, czy ma 20 czy 80 lat. Kto kontynuuje naukę, pozostaje młody. Najwspanialszą rzeczą w życiu jest utrzymywanie swojego umysłu młodym.”

Henry Ford

Jednym z podstawowych problemów polityki senioralnej jest troska o zapewnienie osobom starszym dobrej jakości życia. Wśród czynników poprawiających jego jakość jest edukacja, zwłaszcza tzw. kształcenie ustawiczne, które powinno trwać przez całe życie.

Na początku był Uniwersytet Trzeciego Wieku. Władze Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II, wychodząc naprzeciw potrzebom osób 50+, które zakończyły już działalność zawodową, ale czują potrzebę dalszego rozwoju intelektualnego i religijnego, utworzyły w roku 2011 Uniwersytet Trzeciego Wieku. Chęć studiowania zgłosiło wówczas 240 osób, a ich liczba z roku na rok wzrastała. Rok akademicki 2017/2018 zainaugurowało na UTW 517 studentów, chociaż z grona słuchaczy odeszły 42 osoby, aby rozpocząć studia na kierunku Teologii Systematycznej.

Wykłady z filozofii, teologii, historii i nauk społecznych zawsze stanowiły podstawę oferty edukacyjnej UTW. Sukcesywnie zwiększano również ilość zajęć dodatkowych. O to, aby propozycje programowe były interesujące dla słuchaczy UTW, troszczy się jego twórca i dyrektor, prodziekan Wydziału Teologicznego, ks. dr hab. Jan Dziedzic, prof. UPJPII. Mimo wielu obowiązków zaangażował się wraz z dziekanem Wydziału Teologicznego ks. dr hab. Arkadiuszem Baronem, prof. UPJPII, w zorganizowanie następnego szczebla edukacji ustawicznej dla seniorów. Zaowocowało to otwarciem w bieżącym roku akademickim na Wydziale Teologicznym nowego kierunku studiów dziennych o nazwie Teologia Systematyczna.

Teologia to ciągle na nowo ponawiany wysiłek rozumienia Objawienia w świetle Tradycji i łaski oraz w horyzoncie nieustannie zmieniającej się kultury. Studia teologiczne pobudzają do ponawiania tego wysiłku poznawczego. Umożliwiają przede wszystkim intelektualne pogłębianie swojej wiary. Dają szansę zdobycia gruntownej wiedzy teologicznej z elementami filozofii i biblistyki. Są to również studia historyczno-kulturowe, pozwalające na lepsze zrozumienie świata. Uczą też ścisłego i logicznego myślenia.

Teologia Systematyczna to pięcioletnie stacjonarne studia magisterskie. Kończą się one uzyskaniem tytułu magistra teologii. W programie studiów najwięcej czasu przeznaczono dla zagadnień teologicznych. Przewidziano wykłady z teologii fundamentalnej, dogmatycznej, moralnej, biblijnej, ekumenicznej, eklezjologii, liturgii i prawa kanonicznego. Ponieważ podstawą studiowania teologii jest filozo-

fia, w programie kierunku Teologia Systematyczna zajmuje ona wysoką pozycję. Już w pierwszym semestrze uczestniczyliśmy w wykładach z historii filozofii oraz metafizyki, uważanej za najważniejszą część filozofii, ponieważ stara się odkryć najbardziej ogólne zasady wszystkiego, co istnieje. W programie studiów znalazły się również wykłady z filozofii: człowieka, przyrody, religii, poznania i moralności. Następnym blokiem tematycznym są nauki biblijne. W pierwszym semestrze zapoznaliśmy się m.in. z zasadami właściwej interpretacji Pisma Świętego. Przez kolejne semestry omawiane będą szczegółowo: Stary i Nowy Testament. Historia Kościoła to przedmiot, z którego zajęcia zaplanowano przez dwa lata studiów. Niezwykle ciekawe wykłady dotyczące historii Kościoła starożytnego mieliśmy już w pierwszym semestrze. Program studiów przewiduje również m.in. wykłady z metodologii nauk humanistycznych, historii sztuki, psychologii i bioetyki. Podczas pierwszego semestru na wykładach z logiki zdobyliśmy też m.in. umiejętność poprawnej argumentacji. Uczestniczymy również w lektoratach z wybranych języków nowożytnych. Zdobyliśmy już podstawową znajomość języka hebrajskiego. Przed nami nauka łaciny i greki. Zajęcia, w formie wykładów, ćwiczeń i lektoratów językowych, odbywają się kilka razy w tygodniu.

Posiadamy wszystkie prawa studentów stacjonarnych, w tym możliwość uzyskania stypendium czy uprawnienia wynikające z posiadania legitymacji studenckiej. Są też obowiązki, dla których dowodem jest indeks, gdzie wpisuje się oceny z zaliczeń i egzaminów.

Na studia zgłosiło się 45 osób, w przeważającej większości dotychczasowych słuchaczy UTW, ponieważ akcja rekrutacyjna odbywała się przede wszystkim w tym środowisku. Większość z nas to osoby, które w przeszłości ukończyły już studia o różnej specjalności. Jest również grupa słuchaczy podejmujących trud studiowania po raz pierwszy w życiu. Kierowała nami potrzeba pogłębienia i usystematyzowania wiedzy zdobytej na UTW z problematyki, która jest dla nas istotna. Ważna była też chęć sprawdzenia, jak poradzimy sobie po latach z obowiązkami stacjonarnego studiowania. Trzeba było przyzwyczaić się do przychodzenia na określoną godzinę i spędzania w murach uczelni kilku godzin dziennie. Musieliśmy sobie przypomnieć to, czego nauczyliśmy się czasem kilkadziesiąt lat wcześniej na lekcjach z języków nowożytnych. Dostosowanie się do wymogów studiów sta-

cjonarnych nie było dla nas łatwe. Istnieją bowiem różne sytuacje życiowe. Są wśród nas osoby samotne mające więcej czasu, który mogą poświęcić na naukę. Są również studenci posiadający rodziny. Ich dzieci to z reguły już ludzie dorośli, ale często oczekujący pomocy przy wychowywaniu wnuków. Początkowo różna była reakcja krewnych i znajomych na nasze decyzje o studiowaniu: od zrozumienia i pełnej akceptacji, poprzez zdziwienie i pytanie: po co ci taki obowiązek? Czasem trzeba było wybierać: dobro rodziny czy studia. Niemniej jednak zdecydowana większość studiuje. Już jesteśmy po pierwszym semestrze. Zaliczenia i dwa egzaminy – z logiki i metafizyki – są już poza nami. Czeka nas jeszcze zdawanie egzaminu z historii Kościoła.

Pierwsze zaliczenia i sesja zawsze są przełomem w świadomości studentów, nie tylko tych w wieku senioralnym. Przekonaliśmy się, że wykładowcy to ludzie życzliwie nastawieni do studentów, a my jesteśmy w stanie przyswajać wiedzę i zdawać egzaminy. Mam nadzieję, że wszyscy zobaczymy się na zajęciach w drugim semestrze, a emocje związane z okresem kolokwium zaliczeniowych i egzaminów pozostaną tylko w naszych wspomnieniach. Poszliśmy przecież na te studia dla własnej satysfakcji. Jednak trzeba do nich podchodzić z dystansem, nie przeżywać potknięć czy tego, że czegoś się nie zrozumiało. Młodzi studenci też mają problemy. Oni pewnie szybciej przyswajają wiedzę, ale my mamy już swoje doświadczenie, jak się uczyć.

Myślę, że pomysł, jakim było utworzenie na Wydziale Teologicznym kierunku Teologii Systematycznej i umożliwienie studiowania na nim osobom starszym, był trafiony.

Mam nadzieję, że w przyszłości znajdą się również seniorzy otwarci na nowe wyzwania, a równocześnie starający się świadomie przeżywać swoją wiarę, którzy podejmą studia na Teologii Systematycznej. ■

Uczestnicy Warsztatów Liturgicznych UTW w Łagiewnikach

tekst: Małgorzata Kremer

6 października 2017 r., dzień po uroczystości św. Faustyny, spotkaliśmy się w Łagiewnikach, w kaplicy Siostry, którą Pan Jezus nazwał sekretarką Bożego Miłosierdzia, by rozpocząć nowy rok zajęć warsztatów liturgicznych, w ramach Uniwersytetu Trzeciego Wieku przy Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie. Mimo fatalnej pogody i ulewy dopisali ubiegłoroczni uczestnicy warsztatów, a także dołączyło kilka nowych osób. Cieszymy się z ich obecności.

Prowadzący warsztaty mgr Dawid Czaicki przywitał obecnych, informując, że w piątek 13 października spotkamy się w kaplicy uniwersyteckiej przy ul. Bernardyńskiej 3 na modlitwie różańcowej, a następnie odbędą się, pierwsze w tym semestrze, zajęcia w Lectorium. Zachęcał równocześnie do, organizowanych w ramach warsztatów, pielgrzymek do Wadowic – 21 października i Częstochowy 28 października. Przedstawiając bogaty i wieloaspektowy program, zaprosił do wzięcia udziału 14 października w sympozjum pt. *Ruch Światło-Życie w służbie Kościołowi – pamięci ks. pralata Franciszka Chowańca*, zapraszał szczególnie osoby związane z tym ruchem.

Mszę św. w intencji naszej grupy i błogosławionych owoców tegorocznych warsztatów odprawił i wygłosił homilię

ks. dr hab. Bogdan Zbroja, który posługuje w Sanktuarium Bożego Miłosierdzia. Przystępujący do Komunii św. dostąpili łaski przyjęcia Ciała i Krwi Chrystusa.

Październik to miesiąc różańca – a byliśmy tuż przed wspomnieniem NMP Różańcowej i sobotnią, ogólnopolską inicjatywą „Różaniec do granic”. Konferencja Dawida Czaickiego po mszy św. dotyczyła istoty modlitwy różańcowej – jest nią nie tylko odmawianie kolejnych *Zdrowaś Maryjo*, ale rozważanie, medytacja tajemnic życia Jezusa złączonych ściśle z życiem Maryi. Różaniec to skuteczna broń wobec zła i niebezpieczeństw świata, która pozwala nam być i uczyć się w szkole Maryi po to, by czytać Jezusa, rozumieć Jego przesłanie. Maryja zawsze prowadzi do Jezusa! Prelegent swoje rozważania oparł na wydanym 16.10.2002 r. Liście apostolskim Jana Pawła II *Rosarium Virginis Mariae*, przypominając wprowadzenie przez Ojca Świętego czwartej części różańca – tajemnic Światła. Zachęcał, by powracać do słów Listu i nimi żyć.

Niech ofiara mszy św. i otrzymane błogosławieństwo prowadzą uczestników tegorocznych zajęć warsztatów liturgicznych. ■

Oplątek Uniwersytetu Trzeciego Wieku

tekst: Małgorzata Sabak

zdjęcia: Jerzy Dominik Snopiński

Nie można sobie wyobrazić świąt Bożego Narodzenia bez białego opłatka trzymanego w dłoni. Oplątek to przecież symbol dzielenia się z innymi życzliwością i miłością, a te święta do tego niewątpliwie skłaniają. Nasza wspólnota słuchaczy UTW kolejny raz spotkała się więc na Bernardyńskiej 3, na tradycyjnym opłatku, modlitwie i wspólnym kolędowaniu. W dniu 21 grudnia 2017 r. o godzinie 15.00 zebraliśmy się przy stole eucharystycznym w naszej kaplicy. Mszy św. przewodniczył nasz dyrektor ks. dr hab. Jan Dziejdzic, prof. UPJPII, a koncelebrantem był ks. Grzegorz Wąchol.

Ks. Jan Dziejdzic wygłosił homilię, w której rozważał Boże Narodzenie w kontekście takich słów, jak: radość, smak smutku, nadzieja i zobowiązanie.

To dzień radości, ponieważ od tego dnia i na zawsze Bóg Odwieczny, Nieskończony jest Bogiem z nami: nie jest daleki, nie musimy Go poszukiwać na orbitach nieba, w galaktykach, w dalekim kosmosie, jest blisko nas, bo stał się człowiekiem podobnym do nas. Smutne jest to, że miłość

nie jest przez wszystkich przyjęta, życie jest odrzucone. To przydarzyło się Józefowi i Maryi, którzy zastali drzwi zamknięte i musieli położyć Jezusa w żłobie. Smutne są także próby pozbycia się Jezusa przez Heroda, który traktuje Go jak zagrożenie. Także dzisiaj może być taka sama obojętność, gdy Boże Narodzenie staje się świętem, w którym głównym bohaterem jesteśmy my zamiast Niego, kiedy światła komercji usuwają w cień światło Boga.

Boże Narodzenie to przede wszystkim znak nadziei, ponieważ pomimo naszych ciemności jaśniej światło Boga. Bóg nas kocha, rodzi się pośród nas i jako jeden z nas. Rodzi się w Betlejem, co oznacza „dom chleba”. Wydaje się więc, jakby chciał nam powiedzieć, że rodzi się jako chleb dla nas: rodzi się do życia, aby dać nam swoje życie. Nie przychodzi, by rozkazywać, ale karmić i służyć.

Chrześcijanin to człowiek w drodze, tak jak pasterze, mędrcy. Na tej drodze dokonuje się rozwój człowieka. Boże Narodzenie pomaga nam rozpocząć nasze życie na nowo. Niejako zaczynamy nowy rozdział w naszym życiu, nowy

zeszyt, który chcemy zapisać już bez błędów. To właśnie Boże Narodzenie wyznacza nam nowy styl życia. To dążenie do jakiejś pełni, do doskonałości, do świętości.

W przeżywaniu tych świętych misteriów towarzyszył nam jak zawsze chór naszych słuchaczy pod dyrekcją Alicji Wolińskiej, który na tę uroczystość przygotował piękny repertuar kolęd i pastorałek. W świąteczny nastrój wprowadził nas także zespół „Radośni” ze Skawiny, który tworzył żywą bożonarodzeniową szopkę z Maryją, Józefem i Dzieciątkiem. Wystąpił mały aniołek, trzej królowie przy akompaniamencie dwóch akordeonów. Było bardzo pięknie. W sercu ciepłutko i niejedna łezka zabłysła w oku. Po eucharystii i wspólnym

śpiewaniu kolęd każdy mógł uczestniczyć we wspólnym zdjęciu na tle „szopki”. Następnie wszyscy udaliśmy się do refektarza, gdzie nastąpiło łamanie opłatkiem, składanie życzeń oraz dalsze kolędowanie z „Radosnymi”, którego członkowie są również słuchaczami naszego UTW. Nie zabrakło także tradycyjnych świątecznych wypieków przygotowanych przez seniorów z UTW.

Cała uroczystość odbyła się w atmosferze ciepła, ludzkiej życzliwości i otwartości. Trzeba podkreślić, że dobra wspólnota, jaką tworzą słuchacze UTW na czele z ks. Janem Dziedzicem i otoczenie Uniwersytetu Papieskiego Jan Pawła II, buduje, pomaga i wzmacnia. ■

Pielgrzymka słuchaczy UTW do Bachowic, Wadowic i Kalwarii Zebrzydowskiej

tekst: Małgorzata Kremer
zdjęcia: Dawid Czaicki

21 października 2017 r., tuż przed 39. rocznicą inauguracji pontyfikatu św. Jana Pawła II, mieliśmy okazję przejść śladami naszego polskiego papieża – od sanktuarium oo. Karmelitów „na Górcę”, przez kościół parafialny i Muzeum – Dom Rodzinny Ojca Świętego JPPII, do kościoła św. Piotra – wotum wdzięczności wadowiczian za uratowanie życia podczas zamachu 13 maja 1981 r.

Jadąc do Wadowic, obejrzelśmy nowo powstałe muzeum w Bachowicach, byliśmy tam pierwszą, zorganizowaną grupą. Tę małą miejscowość rozświetlają trzy postacie: Franciszek Stefczyk (1861–1924) zwany apostołem biednych – twórca spółdzielczości rolniczej i pionier polskiej bankowości, ks. Franciszek Gołba (1862–1944) niestrudzony pasterz, apostoł, wspierający pracę Franciszka Stefczyka na tym terenie, kapłan o szerokim wykształceniu, wykładowca UJ, twórca bursy w gimnazjum św. Jacka w Krakowie, prowadzący w Krakowie akcje charytatywne oraz sługa Boży o. Rudolf Warzecha karmelita (1919–1999), którego proces beatyfikacyjny toczy się w Rzymie, wychowawca młodych zakonników w klasztorach karmelitańskich, ale przede wszystkim siewca Bożego Miłosierdzia wśród ludzi. Będąc w klasztorze „Na Górcę”, dotykaliśmy miejsca, w którym spędził znaczną część życia.

Wrażenia nasuwające się po pobycie w muzeum to uznanie i podziw dla wykształcenia, pracy, zaangażowania, serca ludzi, którzy w tak trudnych czasach potrafili wiedzą i doświadczeniem służyć społeczności, z której wyrosli.

Msza św. w karmelitańskim sanktuarium św. Józefa, którego obraz w ołtarzu głównym jest jednym z trzech na świecie posiadających papieski pierścień – równoznaczny z ukoronowaniem wizerunku, była najważniejszym wydarzeniem pielgrzymki. Kazanie ks. Piotra zwróciło naszą uwagę na dar szkaplerza NMP i łaski z nim związane. Trzy osoby z grupy przyjęły szkaplerz z rąk ojca karmelity.

Droga z klasztoru na wadowicki rynek to zapewne częsta trasa młodego Karola Wojtyły, który u karmelitów przyjął szkaplerz i, jak mówił, tu się kształtowało jego życie duchowe. Kolejnego przeżycia dostarczyło Muzeum – niesamowita ekspozycja, po której my starsi sześliśmy z wrażeniem przekładania kolejnych kartek pamiętnika zapisanego życiem papieża. Oczywiście, w wolnej chwili, nie mogło zabraknąć wadowickiej kremówki.

Ostatnim, zamykającym pielgrzymkę akcentem, tak-

że ściśle związanym z Ojcem Świętym, była Kalwaria Zebrzydowska, gdzie przed obliczem Maryi, mającej nową, czerwoną sukienkę, mogliśmy w półgodzinnej modlitwie polecać Bogu sprawy naszego serca. Modlitwa różańcowa, już w autokarze, była dziękczynnym zwieńczeniem tego dnia. Mgr. Dawidowi Czaickiemu dziękujemy za ustalenie takiej trasy pielgrzymki i sympatyczne jej prowadzenie. ■

Kolejne nominacje i sukcesy pracowników naukowych Instytutu Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej

Przedstawiciele IDiKS w PAU

Dr Klaudia Cymanow-Sosin, z-ca dyrektora Instytutu Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej UPJPII w Krakowie została powołana na stanowisko Pełnomocnika Komisji Medioznawczej Polskiej Akademii Umiejętności ds. Promocji i będzie odpowiadać m.in. za kontakty z me-

diami oraz przekazywanie informacji o bieżących wydarzeniach, jakie podejmują członkowie komisji. W zarządzie KM PAU pracę podejmują także ks. dr hab. Michał Drożdż, prof. UPJPII oraz prof. dr hab. Kazimierz Wolny-Zmorzyński – obaj pełniący funkcje wiceprzewodniczących komisji. ■

Przedstawiciele IDiKS w Konferencji Episkopatu Polski

12 grudnia 2017 r. w spotkaniu dotyczącym stanu obecnego i przyszłości tematyki chrześcijańskiej w mediach publicznych wzięli udział ks. dr hab. Michał Drożdż, dyrektor IDiKS i dr Klaudia Cymanow-Sosin, z-ca dyrek-

tora IDiKS. Merytoryczna debata nad stanem polskich mediów w kontekście komunikowania wartości odbyła się w Konferencji Episkopatu Polski w Warszawie. ■

Dr hab. Lucyna Rotter uhonorowana Nagrodą Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego za osiągnięcia naukowe

Dr hab. Lucyna Rotter została uhonorowana Nagrodą Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego I stopnia. Laureatka nagrody jest adiunktem na Wydziale Historii i Dziedzictwa Kulturowego UPJPII.

Najlepsi przedstawiciele świata akademickiego – naukowcy, dydaktycy i organizatorzy – nagrodzeni zostali tym jednym z najbardziej prestiżowych wyróżnień polskiej nauki.

Uroczystość odbyła się w Starej Oranżerii w Łazienkach Królewskich.

Te nagrody to coroczne wyróżnienia przyznawane przez ministra nauki za wybitne osiągnięcia naukowe, indywidualne i zbiorowe osiągnięcia dydaktyczne oraz sukcesy organizacyjne dokonane w mijającym roku. Szczególną kategorią nagrody jest ta przyznawana za całokształt dorobku naukowego.

Certyfikat jakości dla Pracowni Inwentaryzacji i Digitalizacji Zabytków UPJPII

Pracownia Inwentaryzacji i Digitalizacji Zabytków Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II została uhonorowana certyfikatem jakości FADGI 4 w zakresie digitalizacji książek. Światowe standardy digitalizacji dziedzictwa kulturowego wyznaczone są przez powołaną w 2007 r. inicjatywę Federal Agencies Digital Guidelines Initiative (FADGI).

Certyfikat przyznano Tomaszowi Śliwińskiemu, fotografowi i skanerzyście zatrudnionemu w Pracowni, w ramach projektu Sakralne Dziedzictwo Małopolski. Projekt ten

realizowany przez UPJPII od marca 2017 r. zakłada digitalizację i udostępnienie na utworzonym w tym celu portalu internetowym 3319 w pełni zdigitalizowanych dzieł sztuki ze 168 obiektów sakralnych z terenu Małopolski. W ramach projektu digitalizacji poddawane są również wybrane archiwalia z zasobów zgromadzonych w Archiwum Krakowskiej Kurii Metropolitalnej, Archiwum Krakowskiej Kapituły na Wawelu oraz Archiwum Archidiecezji Lwowskiej. ■

...Missa est

tekst: prof. dr hab. Wiesław Delimat

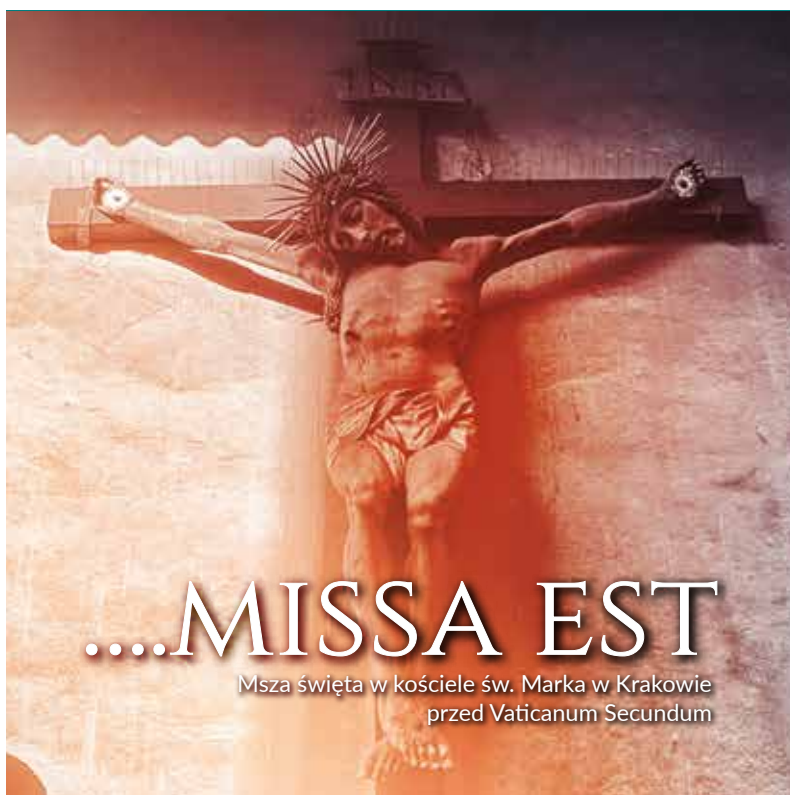
Katedra Muzyki Kościelnej Międzyuczelnianego Instytutu Muzyki Kościelnej w Krakowie pod przewodnictwem jej kierownika prof. Wiesława Delimata podjęła w 2016 r. inicjatywę wykonania i nagrania śpiewów uroczystej liturgii mszy św. w formie obowiązującej przed reformą Soboru Watykańskiego II. Jako miejsce sprawowania liturgii przyjęto kościół św. Marka, który jest obecnie kościołem akademickim Uniwersytetu Jana Pawła II w Krakowie. Tam też dokonano wszystkich nagrań. W zamierzeniu autorów projektu nagranie stanowi rodzaj symulacji liturgii mszy św. według formularza z VI niedzieli po Zesłaniu Ducha Świętego, jaka mogła być sprawowana w okresie międzywojennym w wymienionym kościele.

Należy zaznaczyć, że nie jest to tzw. msza trydencka, przywrócona do praktyki Kościoła przez papieża Benedykta XVI. Zawiera ona bowiem śpiewy w języku polskim, co w „czystej” mszy trydenckiej nie było dozwolone. Za przykład mszy polskiej wykonywanej wówczas podczas liturgii przyjęto *Mszę op. 38* Mieczysława Ottona Żukowskiego, do tekstu nieznanego autora, którą kompozytor dedykował swojemu bratu ks. dr. Janowi Żukowskiemu, profesorowi Uniwersytetu

Lwowskiego. Data powstania *Mszy* nie jest znana. Istnieje przesłanka, że część *Kyrie* została wydana w Czerniowcach w 1908 r. Utwór ten zdobył II nagrodę na konkursie Towarzystwa Muzycznego w Warszawie. *Msza* składa się z siedmiu części: *Kyrie* (*Panie zmiłuj się nad nami*), *Gloria* (*Chwała Panu Bogu w niebie*), *Graduale* (*O Chryste Panie, daj nam siły*), *Credo* (*Boże w Trójcy niepojęty*), *Offertorium* (*Ach, tyle co dzień łask nam zsyłasz Panie*), *Sanctus* i *Benedictus* (*Trzykroć święty, święty, święty*), *Agnus* (*Oto Baranek Boży*), *Benedictio* (*Pobłogosław nam, o Boże*). Utwór napisany jest na czterogłosowy chór mieszany. Jedynie *Credo* utrzymane jest w obsadzie jednogłosowej, śpiewanej przez chór unisono z towarzyszeniem organowym. Mimo iż omawiana *Msza* nie ma oddzielnego akompaniamentu organowego, została

nagrana w wersji z towarzyszeniem organów według zasady, że partia organowa jest tożsama z partią chóru. Ponieważ *Msza* Żukowskiego nie zawiera śpiewu na Introit, w nagraniu wykorzystana została pieśń *Pod Twą obronę* (mel. Wincenty Troschel), śpiewana wspólnie przez chór i zgromadzonych wiernych. Po podniesieniu została wykonana unisono pieśń *Pan zstąpił z nieba*, a podczas komunii św. utwór organowy *Meditation* Stefana Surzyńskiego, a następnie pieśń *U drzwi Twoich stoję Panie*. Ostatnią częścią *Mszy polskiej* Żukowskiego jest *Benedictio* z tekstem *Pobłogosław nam, o Boże*. Towarzyszenie organowe do *Mszy polskiej* zostało wykonane na pozytywie organowym. Na zakończe-

nie liturgii chór wraz z ludem wykonał pieśń *Boże, którego dobroć się unosi* (mel. Franciszek Lessel). Należy zaznaczyć, że w nagraniu utrwalone zostały wszystkie śpiewy celebransa, natomiast te części liturgii mszy św. które celebrans odmawia po cichu, zostały celowo pominięte. Lekcja i Ewangelia zostały zaśpiewane w języku łacińskim, tak jak było to przyjęte w mszach uroczystych. Wszystkie odpowiedzi wiernych oraz towarzyszenie do pieśni wykonywane zostały z towarzyszeniem organów

Antoniego Sapalskiego z połowy XIX w. Zgodnie z ówczesną praktyką uroczysta niedzielna msza św. (suma) poprzedzona była obrzędem pokropienia wodą święconą, dlatego w nagraniu usłyszymy gregoriańską antyfonę *Asperges me* z werselem z Psalmu 50 i śpiewaną modlitwę celebransa w języku łacińskim. Rozpoczęcie liturgii poprzedza *Preludium B-dur* Wincentego Rychlinga, a kończy *Toccata F-dur* tego samego kompozytora, oba utwory wykonane na zabytkowych organach znajdujących się do dziś w kościele św. Marka. W ramach omawianego projektu, jako dodatek, została wykonana *Msza* łacińska Karola Studzińskiego. Jest to kompozycja na chór mieszany z towarzyszeniem organów (partia organów została wykonana na pozytywie). Obejmuje pełny siedmioczęściowy cykl łacińskiego Ordinarium missae

(Kyrie, Gloria, Credo, Sanctus Benedictus i Agnus Dei) oraz Graduale (Sancta Maria ora pro nobis), co mogłoby sugerować, że *Msza* przeznaczona była na jakąś uroczystość maryjną. Została ona wydana drukiem w Warszawie w 1858 r. Umieszczenie jej w dodatku podyktowane zostało zamiarem zaprezentowania powszechnej praktyki śpiewu Ordinarium missae w wielogłosowej wersji łacińskiej, wykonywanej przez chór a cappella lub z towarzyszeniem organów albo zespołu instrumentalnego. Wszystkie pieśni wierni wykonują unisono, natomiast chór, zajmujący miejsce na emporze, śpiewa niektóre z nich równocześnie

w opracowaniu czterogłosowym. Organy towarzyszą zarówno pieśniom, jak i odpowiedziom mszalnym, wykonywanym przez wiernych. W ówczesnej praktyce liturgicznej Ewangelia, po jej odśpiewaniu po łacinie, była odczytana po polsku. Można jednakże przyjąć, że w uroczystych celebracjach mogła być (hipotetycznie) śpiewana przez diakona w języku polskim. W nagraniu uwzględniona więc została taka możliwość i śpiewany tekst Ewangelii w języku polskim został umieszczony w dodatku. Warto także zauważyć, że dzwon otwierający i zamykający nagranie jest oryginalnym dźwiękiem dzwonu kościoła św. Marka.

Obchody Święta Niepodległości w Australii i Nowej Zelandii z udziałem Witolda Zalewskiego

opracowała: Marta Mastyło

zdjęcia: arch. Witolda Zalewskiego

Dyrektor Międzuczelnianego Instytutu Muzyki Kościelnej – dr hab. Witold Zalewski, zarazem główny organista katedry na Wawelu, wystąpił z koncertami w Sydney, jak również w Wellington. Oba te wydarzenia zbiegły się z 99. rocznicą odzyskania przez naród polski niepodległości. Pierwszy koncert, w mieście słynącym przede wszystkim z opery, odbył się w anglikańskiej katedrze św. Andrzeja i zgromadził korpus dyplomatyczny oraz licznie przybyłą publiczność polonijną, która miała okazję pożegnać się z organizatorem koncertu – konsulem generalną Reginą Jurkowską, kończącą swą misję dyplomatyczną na ziemi australijskiej.

Natomiast w Wellington, gdzie dr. Zalewski zagrał w kościele św. Marii od Aniołów, wawelski organista przebywał na zaproszenie Zbigniewa Gniatkowskiego, ambasadora Rzeczypospolitej Polskiej w Nowej Zelandii.

Obok muzyki organowej w wykonaniu gościa zaprezentowano poemat Karola Wojtyły pt. *Mysłąc Ojczyzna* w 3 językach: polskim, angielskim i maoryskim. Poemat stał się ponadto inspiracją do przypomnienia postaci papieża Polaka, który najpierw jako biskup (1958), potem kardynał (1967), a w końcu Ojciec Święty przybywał do Nowej Zelandii (1973).

W programie obu koncertów, obok utworów J. S. Bacha, C. Francka, L. Vierne'a i H. Muleta, znalazły się dwie kompozycje polskich kompozytorów: *Improwizacje nt. polskiej pieśni kościelnej Święty Boże* M. Surzyńskiego oraz *Rota – passacaglia na temat F. Nowowiejskiego* autorstwa K. B. Przybylskiego, które zostały przyjęte entuzjastycznie.

Przy okazji wizyty w Wellington należy przypomnieć przypadającą 3 listopada 2017 r. 73. rocznicę transportu z Syberii do tego miasta 733 polskich dzieci zwanych Dziećmi z Pahiatua. ■

CONSUL GENERAL OF THE REPUBLIC OF POLAND IN SYDNEY
REGINA JURKOWSKA

REQUESTS THE HONOUR OF YOUR PRESENCE
AT THE COMMEMORATION OF THE

POLISH INDEPENDENCE DAY

THE EVENT WILL BE CELEBRATED WITH AN ORGAN RECITAL PERFORMED BY
THE CHIEF ORGANIST OF THE ROYAL ARCHCATHEDRAL ON WAWEL HILL IN KRAKÓW

WITOLD ZALEWSKI

FRIDAY, 10 NOVEMBER 2017, AT 6:30PM (FOR 7:00PM START)

AT ST. ANDREW'S CATHEDRAL

Corner of George and Bothurst Streets, Sydney NSW 2000

RSVP

BY 6 NOVEMBER 2017

(02) 9327 8600

MARTA.KIBI-GUBALA@MSE.GOV.PL

Między drukiem a siecią – 25. Konferencja Redaktorów Czasopism Akademickich

tekst: Marta Mastyło

zdjęcia: Marta Mastyło, Piotr Ciechan

W dniach 5–8 września w Lublinie odbyła się 25. Konferencja Redaktorów Czasopism Akademickich. Jubileuszowe spotkanie zorganizowała Fundacja Forum Akademickie we współpracy z Uniwersytetem Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Katolickim Uniwersytetem Lubelskim, Politechniką Lubelską oraz lubelskim Uniwersytetem Medycznym i Przyrodniczym. W organizację włączył się także Urząd Miasta Lublin.

Obrady toczyły się pod hasłem *Między drukiem a siecią*. Zastanawiano się między innymi, czy warto w świecie, w którym internet opanował media, zachowywać jeszcze czasopisma akademickie w wersji papierowej. Tu wszyscy wypowiedzieli się jednogłośnie, że TAK. Czasopisma winny pojawiać się w obu wersjach mniej więcej jednocześnie. Podczas czterodniowego spotkania omawiano zagadnienia językowe, prawne i graficzne, czyli najważniejsze przestrzenie w tworzeniu każdego czasopisma. Przedstawiciele władz różnych uczelni dzielili się swoimi opiniami nt. funkcjonowania czasopism akademickich, zaś młodzi naukowcy uatrakcyjniali prelekcje, pokazując swoje badania w formie FameLabów. Emocje toczącej się po prelekcjach debaty, a dotyczącej roli czasopism w komunikacji wewnętrznej uczelni, były tak ożywione, a jak wszyscy z radością stwierdzili – także tak twórcze, że postanowiono takie debaty włączyć do każdej kolejnej konferencji.

Obok świetnie przygotowanej części merytorycznej zapewniono również niespodzianki o charakterze turystycznym z obowiązkowym zapoznaniem się z największymi atrakcjami Lublina. Każdego dnia obrady, spotkania i warsztaty odbywały się na innej lubelskiej uczelni, stąd świat akademicki Lublina został uczestnikom zjazdu w pełni zaprezentowany, nie mówiąc już o gościnności, jaka wszystkich w każdym z tych miejsc spotykała.

Redaktorzy czasopism, którzy przyjechali z całej Polski, reprezentując najważniejsze uczelnie naszego kraju, pokazali redagowane przez siebie periodyki. Pozwól sobie tą drogą przekazać wszystkim biorącym udział w tworzeniu naszego czasopisma „Vita Academica” podziękowania, gdyż spotkało się ono z wieloma bardzo pozytywnymi opiniami i prezentowało się na tle innych bardzo pięknie i atrakcyjnie.

Coroczne szkoleniowe spotkania redaktorów czasopism uczelnianych sięgają swoją tradycją 1993 r., kiedy to zorganizowano I Konfrontacje Gazet Akademickich, które odbyły się na Uniwersytecie Gdańskim z inicjatywy dr. Tadeusza Zaleskiego, ówczesnego redaktora naczelnego „Gazety Uniwersyteckiej”

Organizatorem 26. Konferencji Redaktorów Czasopism Akademickich w 2018 r. będzie Politechnika Częstochowska. ■

HISTORIA W DEWIZCE ZAPISANA – zmodernizowana, unikatowa w skali europejskiej, wystawa biżuterii już otwarta w limanowskim Muzeum

W piątek 17 listopada w Muzeum Regionalnym Ziemi Limanowskiej została oficjalnie otwarta zmodernizowana wystawa stała pt. *Historia w dewizce zapisana*, którą honorowym patronatem objął Jarosław Sellin – Sekretarz Stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Muzeum Regionalne Ziemi Limanowskiej przy współpracy z Urzędem Miasta Limanowa, Uniwersytetem Papieskim Jana Pawła II w Krakowie oraz Polskim Towarzystwem Historycznym Oddział Limanowa, dzięki dofinansowaniu projektu ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, dokonało modernizacji ekspozycji, nadając jej kontekst historyczny i elementy narracji tekstowo-wizualnej w taki sposób, aby każdy mógł prześledzić rozwój dewizki poprzez wieki, również w kontekście przemian w świecie mody. Długotrwałe prace naukowo-badawcze, koncepcyjno-wystawiennicze, a także aranżacyjne sprawiły, że ta największa w Polsce i prawdopodobnie w Europie kolekcja dewizek, przekazana w 2014 r. do limanowskiego muzeum przez śp. Grzegorza Jońca, zyskała atrakcyjną formę oraz metaforycznie oddała głos samym eksponatom, które tym chętniej opowiadają o zapisanej w nich historii.

Uroczystość otwarcia wystawy rozpoczęła Magdalena Urbaniec, dyrektor Muzeum Regionalnego Ziemi Limanowskiej, witając wszystkich przybyłych, w tym Barbarę Bartuś – posłankę na Sejm RP, Władysława Biedę – burmistrza Miasta Limanowa, Jolantę Juszkiewicz – przewodniczącą Rady Miasta, członków Rady Miasta – Antoniego Dyląga, Adama Dębskiego, Walentego Rusina, członków Rady Muzeum – Jerzego Bogacza oraz Stanisława Króla, Justynę Kastelik z Biura Promocji Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie oraz Romana Pawlickiego z małżonką, członków rodziny śp. Grzegorza Jońca.

Następnie Jerzy Bogacz, przewodniczący Rady Muzeum, w krótkim wystąpieniu przedstawił genezę pojawienia się kolekcji w limanowskim muzeum, opowiadając historię swoich kolejnych spotkań z Grzegorzem Jońcem, który mimo całego życia spędzonego w podróży – a przy tym mieszkając głównie w Krakowie – serce pozostawił w Limanowej, dlatego też nie znalazł lepszego miejsca dla swojej kolekcji zabawkowych dewizek niż rodzinne miasto.

Kolejnym punktem programu było oficjalne przecięcie wstęgi i otwarcie zmodernizowanej wystawy. Zebranych gościom zaprezentowano zakupiony sprzęt wystawienniczy: w tym gabloty z górną częścią ekspozycyjną i szufladami, zapewniającymi powiększenie powierzchni magazynowej i ekspozycyjnej w sposób bezpieczny dla eksponatów. Rzucającym się w oczy elementem wystawy są modele postaci w rekonstrukcjach strojów historycznych, dzięki

którym istnieje możliwość obejrzenia kilku spośród wielu sposobów noszenia dewizek. Zabytki w gablotach zostały podzielone chronologicznie, a także ze względu na typologię przedstawień dekoracyjnych oraz funkcji użytkowych.

W ostatniej, ale niezwykle ciekawej części piątkowego spotkania w muzeum, dr hab. Lucyna Rotter, pracownik naukowy Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, przeprowadziła wykład pod tytułem *Historia w dewizce zapisana*, podczas którego, odwołując się do eksponatów z limanowskiej kolekcji, rozpostarła przed oczami słuchaczy obraz niezwykłych historii, jakie mogły skrywać poszczególne dewizki.

Omawiając symbolikę dekoracji, w tym kamieni szlachetnych, poszczególnych dewizek krok po kroku odsłaniała ich tajemnice, na przykład emaliowane przedstawienie z kotwicą, krzyżem i sercem świadczyło o pobudkach patriotycznych właściciela, być może demonstrującego w ten sposób poparcie dla nieudanego powstania styczniowego. Z kolei inna dewizka niebezpiecznie wręcz wkracza w sferę mocy tajemnych i okultyzmu, gdyż dekorowana jest szmaragdem – w średniowieczu uważanym za kamień szatański – i głowami węży posiadającymi równie negatywne konotacje. Kolejnymi ciekawymi elementami, na które zwróciła uwagę prelegentka, była wdzięczna sylwetka słowika – symbolu muzyki oraz kwiat róży z osadzonym w nim rubinem – połączenie tych dwóch elementów symbolizowało miłość.

Efektorem prac badawczych nad kolekcją dewizek jest katalog wystawy, będący de facto pierwszym opracowaniem tego typu biżuterii w polskiej literaturze naukowej. 56-stronicowe wydawnictwo, stanowiące przyczynek do dalszych pogłębionych badań, składa się z części syntetycznej, opisującej perspektywę historyczną zagadnienia, a także sposoby noszenia dewizek w kontekście historii mody, oraz z części katalogowej – zawierającej ilustracje i opisy inwentarzowe 50 najciekawszych eksponatów znajdujących się na wystawie. Katalog został opracowany przez pracowników limanowskiego muzeum: historyk sztuki Annę Kulpę i historyka Arkadiusza Urbańca oraz zrecenzowany naukowo przez dr hab. Lucynę Rotter.

Muzeum Regionalne Ziemi Limanowskiej serdecznie zaprasza do odwiedzenia unikatowej w skali europejskiej wystawy *Historia w dewizce zapisana*, a także po odbiór bezpłatnego egzemplarza katalogu. ■

Rola repozytorium instytucjonalnego UPJPII w rozpowszechnianiu dorobku naukowego

tekst: Bogusława Lizoń-Kopka, Aleksandra Ziarno-Adamus
zdjęcie: Maciej Gradowski

Od kilku lat Internet stał się głównym narzędziem pozyskiwania informacji. O przydatności zgromadzonej w ten sposób wiedzy decyduje wiarygodność źródeł. Postęp ostatnich lat spowodował zmiany, które dramatycznie eliminują tradycyjne metody i sposoby publikowania oraz dystrybucji wiedzy; radykalnie zmienił się także krajobraz komunikacji naukowej. Większość publikacji naukowych „rodzi się dziś cyfrowo” i jest bardzo szybko rozpowszechniana przez naukowców poprzez Internet – co dało początek między innymi repozytoriom. Biblioteki zostały zmuszone do transformacji na rzecz rozwoju informacji naukowej. Wpłynęło to korzystnie na ich wizerunek jako źródła szeroko pojętej wiedzy.

W obliczu zachodzących zmian współczesna biblioteka staje się narzędziem dla samego naukowca. Korelacja jest prosta – bibliotekarze mogą odpowiednio wypromować publikacje pracowników macierzystej uczelni, na czym korzystają nie tylko sami zainteresowani, ale także cała społeczność uniwersytecka. Kluczem do współpracy jest polityka Open Access, czyli zgoda na publikowanie w otwartym dostępie.

Czym zatem jest Open Access (OA) i jakie płyną korzyści z otwartego dostępu?

Idea OA zrodziła się w Polsce już w 2001 r., niemniej jednak jej popularność przypada dopiero na ostatnie lata. Zmieniająca się rzeczywistość wymusza pewne zachowania i świadomość publikowania w otwartym dostępie powinna być większa, ponieważ zauważono, iż PRZYNOSI korzyści. Jakże? Publikowanie w OA:

- umożliwia dotarcie do szerszej grupy odbiorców i zdecydowanie większej liczby użytkowników;
- jest szansą na zwiększenie cytowalności;
- zwiększa prestiż autora i jednostki naukowej, którą reprezentuje;
- optymalizuje korzyści autora i świata nauki;
- włącza autora do nowych trendów naukowych: publikowanie na otwartych licencjach to jeden z najważniejszych kierunków rozwoju dzisiejszej nauki, dążący do jak najszerzego otwierania dostępu do wiedzy;
- ułatwia dostęp do autoryzowanych materiałów naukowych w Internecie;
- otwiera się na nowe grupy odbiorców;
- zwiększa liczbę miejsc, z których można dotrzeć do tekstu: materiały opublikowane na wolnych licencjach można łatwo znaleźć nie tylko dzięki mnogości pomagających

w tym narzędzi (wyszukiwarki standardowe i naukowe, np. Google Scholar), ale również dlatego, że mogą znajdować się jednocześnie w wielu miejscach w Internecie (np. na stronie wydawcy, w repozytorium instytucjonalnym);

- rozwija komunikację naukową: publikowanie na wolnych licencjach ułatwia dyskusję wśród naukowców, pozwalając m.in. szybciej uzupełnić badania lub publikację (także dzięki temu, że inni naukowcy od razu uzyskują dostęp do pracy i mogą ją skomentować), wzbogacić o nowe punkty widzenia, a także nawiązać współpracę z innymi badaczami;

- gwarantuje trwałość publikacji;
- gwarantuje autorowi pełnię praw do swojej twórczości: podpisując z wydawcą wolną umowę licencyjną, autor zachowuje pełnię praw majątkowych (w przeciwieństwie do umowy z przeniesieniem majątkowych praw autorskich). Można wówczas opublikować pracę równoległe w różnych repozytoriach, w serwisach internetowych dla naukowców (np. Academia.edu), na własnej stronie internetowej lub blogu;

- zwiększa szansę zindeksowania publikacji w zagranicznych bazach danych: dzięki otwartym licencjom publikacje stają się dostępne dla wszystkich na całym świecie, co umożliwia zindeksowanie ich w zagranicznych bazach danych i dalsze zwiększanie ich zasięgu;

- umożliwia odniesienie się do swoich wcześniejszych publikacji;
- daje dodatkową możliwość zdobycia finansowania.

Idąc tropem korzyści płynących z publikowania w otwartym dostępie, przyjrzyjmy się możliwościom, jakie przed pracownikami naukowymi otwiera repozytorium instytucjonalne – w tym przypadku Repozytorium UPJPII.

Repozytorium UPJPII funkcjonuje od 2012 r. Stanowi kolekcję Biblioteki Cyfrowej Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, która została utworzona w ramach projektu pt. *Efektywność zarządzania i jakość kształcenia miarą sukcesu w UPJPII*, realizowanego z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Europejskiego Funduszu Społecznego, Poddziałanie 4.1.1 „Wzmocnienie potencjału dydaktycznego uczelni”. Archiwizuje publikacje pracowników naukowych UPJPII na zasadzie self-archiving, a to oznacza, że tytuły pozyskiwane są z własnych skanów (w większości) lub plików od Wydawnictwa Naukowego UPJPII. W minimalnym zakresie zasoby Repozytorium uzupełniają pliki przesłane przez samych autorów.

Trzeba mieć świadomość, iż repozytorium jest magazynem bibliotecznym – co oznacza, że niczym nie różni się od magazynu tradycyjnego, gromadzi jedynie elektroniczne

objekty. Biblioteka musi je zbierać – podobnie jak książki czy czasopisma – i wiecześnie przechować. Repozytorium działa jako elektroniczne archiwum zasobów naukowych i dydaktycznych: książek, rozdziałów, artykułów, recenzji i sprawozdań, których autorami są pracownicy nauki Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie. Zarchiwizowane pliki są najlepszym środkiem promocji autora oraz instytucji. Obecnie Repozytorium UPJPII udostępnia w pełnym zakresie około 30 proc. treści. Istnieje pilna potrzeba publikowania w otwartych licencjach, aby ilość publikacji w OA wzrastała, bo tylko to otworzy możliwość zaistnienia w środowisku naukowym na całym świecie.

Repozytorium UPJPII funkcjonuje w oparciu o Ustawę z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych art. 28 pkt. 2. Ustawa umożliwia Bibliotece skanowanie oraz obróbkę cyfrową egzemplarzy oraz zezwala na nieodpłatne ich udostępnianie w ramach Biblioteki Cyfrowej. Umowy licencyjne pozwalają na zachowanie praw majątkowych autorowi, który jedynie udziela zgody na wykorzystanie utworu przez licencjobiorcę na polach eksploatacji (sposób wykorzystania utworu np. jego utrwalenia i zwielokrotnienia, formy obrotu egzemplarzem itp.) określonych w umowie. Umowy licencyjne mogą być zawierane na czas określony.

Kto może umieszczać swoje publikacje w Repozytorium UPJPII?

- repozytorium gromadzi dorobek naukowy pracowników Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie;
- pracownicy są twórcami publikacji i do nich należą autorskie prawa majątkowe;
- współtwórca ma możliwość publikowania w Repozytorium, jeśli uzyska uprzednio zgodę na publikację od współautora;
- jeśli fragment tekstu stanowi możliwą do wyodrębnienia całość (np. rozdział, artykuł), wówczas prawa autorskie należą do Twórcy i może on wyrazić zgodę na opublikowanie tekstu.

Profity z archiwizowania publikacji w Repozytorium UPJPII:

- ulega skróceniu czas przeznaczony na zaprezentowanie wyników badań – w oczekiwaniu na publikację w komercyjnym czasopiśmie autor archiwizuje pracę w repozytorium, upowszechniając od razu jej wyniki;
- wzrasta widoczność w Google Scholar także w kwestii cytowań pracownika, co można sprawdzić dodatkowo poprzez Google Scholar Citations czy Publish or Perish;
- daje wgląd w statystyki wyświetleń treści publikacji, co może służyć pracownikowi w ocenie jakości poszczególnych badań naukowych;

- może być narzędziem dydaktycznym – pracownik może wykorzystać otwarty zasób w kontekście zajęć ze studentami, podczas wykładów, w propozycjach grantowych lub w odniesieniu do swojej strony internetowej;
- prezentuje pełen obraz rezultatów badań prowadzonych na uczelni – statystyki dotyczące wykorzystania jej dorobku naukowego;
- gwarancja długoterminowego przechowania prac pracowników naukowych UPJPII – zasób nie ulegnie rozproszeniu, będzie go można odtworzyć za 100 lat;
- pośrednio zapobiega plagiatom;
- wysoka jakość metadanych: opis bibliograficzny publikacji jest dokładnie sprawdzany i zgodny ze standardami międzynarodowymi;
- artykuły z czasopism oraz rozdziały z książek w opisie bibliograficznym posiadają bezpośrednie odniesienie do katalogu bibliotecznego UPJPII, wskazując tym samym źródło, z którego pochodzą;
- deponowanie w CrossReff książek posiadających DOI, co daje jednoznaczny identyfikację dokumentu cyfrowego – dokument nie zginie w sieci i będzie łatwy do pobrania;
- dostęp do publikacji 24h na dobę, z dowolnego miejsca na świecie.

Korzyści te doskonale obrazują zasadność funkcjonowania repozytoriów instytucjonalnych jako doskonałych punktów dostępu do badań i osiągnięć naukowych we wszystkich dziedzinach wiedzy. Poza główną ideą dbałości o odpowiedni dostęp oraz długoterminowej archiwizacji publikacji naukowych redaktorzy repozytorium instytucjonalnego we współpracy z autorami dokładają starań, aby dorobek był dobrze widoczny i łatwo wyszukiwany w sieci. Na czym dokładnie polegają te działania?

O co zadba redaktor repozytorium?

Do zadań redaktorów repozytorium cyfrowego należy nie tylko publikacja prac, ale także dbałość o odpowiednią ich widoczność oraz indeksację. Repozytorium musi być w sieci widoczne. Taki efekt można uzyskać poprzez rejestrację repozytorium w krajowych i światowych serwisach, agregatorach i bazach danych. Najpopularniejsze tego typu serwisy to: Federacja Bibliotek Cyfrowych, BASE (wyszukiwarka multidyscyplinarna pełnotekstowych plików), agregator CEON (agregator – wspólny punkt dostępu do informacji z różnych źródeł), OPENAire. Ponadto ważna jest poprawna indeksacja dorobku przez wyszukiwarki, a zapewnić ją mają procesy związane z pozycjonowaniem strony SEO – Search Engine Optimization. Przede wszystkim należy zadbać o odpowiednią widoczność zasobów dla robotów przeszukujących sieć www oraz budować sieci powiązań między różnymi systemami, głównie za sprawą protokołu OAI-PMH. Open Archives Initiative Protocol for Metadata Harvesting (OAI-PMH) jest protokołem umożliwiającym agregatorom pobieranie metadanych obiektów

cyfrowych, które zostały zarchiwizowane w repozytoriach. Spełnienie tych warunków wpływa na widoczności w sieci Repozytorium, co przekłada się na zwiększenie wyszukiwalności i popularności danego źródła informacji. Te działania to dopiero początek zmagania o jak najlepszą widoczność publikacji w sieci. O kolejne aspekty winien zadbać sam pracownik już na początku swej pracy nad nową publikacją.

Co należy do zadań pracownika naukowego?

Repozytorium UPJPII działające w ramach Biblioteki Cyfrowej działa na zasadzie archiwizacji pośredniej, czyli to redaktor wprowadza publikację do Repozytorium, a nie pracownik naukowy. Gwarantuje to zachowanie pewnych standardów zarówno w opisie, jak i wyglądzie deponowanych prac. Pracownik naukowy już na początku pisania swojej pracy naukowej powinien mieć na uwadze pewne normy, których zachowanie wpłynie na późniejszą widoczność publikacji w sieci. Wśród nich najważniejsze są:

- nazwa pliku publikacji oraz jego format – zalecanym formatem jest PDF, ze względu na jego powszechność, nienaruszalność układu oraz radzenie sobie z odczytywaniem pisma niełacińskiego oraz znaków diakrytycznych. Warto jednak zadbać o optymalizację pliku PDF, tak by jego wielkość była możliwie najmniejsza. Nazwa pliku publikacji powinna zawierać nazwisko autora oraz tytuł lub jego część. Nie należy w zapisie stosować znaków diakrytycznych oraz spacji (spację zastępujemy dolnym podkreśleniem „_”).

- przygotowanie pliku PDF – w repozytorium możemy zamieszczać zarówno pliki PDF przygotowane bezpośrednio przez Wydawcę (najlepsza opcja, wysoka jakość w stosunku do wielkości pliku) lub skany dokumentu. W przypadku plików pozyskanych poprzez skanowanie należy pamiętać, że powinien on być poddany procesowi OCR, czyli automatycznego rozpoznawania tekstu, umożliwiającego m.in. rozpoznawanie go przez wyszukiwarki. Dodatkowo należy zadbać o odpowiednią wielkość plików. Duże pliki znacznie spowalniają pracę repozytorium, utrudniając czytelnikom korzystanie z niego. Duży plik należy zoptymalizować, co może niekorzystnie wpłynąć na jego jakość.

- opatrzenie pliku metadanymi – duże znaczenie ma również uzupełnienie metadanych pliku, tj. nazwiska

autora, tytułu publikacji, słów kluczowych, widocznych we właściwościach pliku. Możliwe jest wprowadzenie tych danych jeszcze przed zapisem do formatu PDF w programie Microsoft Word (Plik -> Przygotuj -> Właściwości). Gotowy plik PDF również można uzupełnić o te dane przy pomocy darmowego programu BeCyPDFMetaEdit.

- formatowanie strony tytułowej oraz bibliografii – strona tytułowa powinna zawierać wyróżniony (wielkością czcionki) tytuł publikacji, nazwiska autorów bez tytułów naukowych, rozdzielone przecinkiem bądź średnikiem, słowa kluczowe (bardzo ważne) oraz abstrakt (streszczenie pracy zawarte w od 100 do 300 słów). Dodatkowym atutem publikacji będzie zamieszczenie słów kluczowych oraz abstraktu w języku angielskim. Bibliografia powinna być oddzielona od artykułu nagłówkiem „Bibliografia”, a poszczególne pozycje wypunktowane i oddzielone od siebie w widoczny sposób. Bardzo ważny jest także wybór jednego z formalnych stylów tworzenia bibliografii i konsekwentne jego stosowanie.

Pracownik naukowy może także zadbać o poprawną identyfikację w sieci własnej osoby. Bardzo pomocna jest w tym celu rejestracja w międzynarodowym systemie identyfikacji autorów prac naukowych ORCID (Open Researcher and Contributor ID). Pracownikowi naukowemu zostaje wówczas przydzielony unikalny szesnastocyfrowy numer – identyfikator, zapisywany według schematu: orcid.org/ oznaczenie numeryczne. Posiadanie takiego identyfikatora daje możliwość uwierzytelnienia autorstwa swoich prac oraz eliminuje pomyłki w kwestii różnych wersji zapisu imienia i nazwiska, a także dublujących się nazwisk autorów.

Reasumując powyższe, można stwierdzić, iż Repozytorium UPJPII przy współpracy z pracownikami naukowymi może stać się miejscem promowania dorobku naukowego uczelni. Istnieje wielka potrzeba zaistnienia w Internecie zgodnie z zasadą „public or perish”. Należy mieć świadomość, iż tylko otwieranie nauki w sieci może zagwarantować widoczność wśród środowiska naukowego na całym świecie. I to jest przyszłość pracownika naukowego oraz całej uczelni – aby zaistnieć trzeba być widocznym. To z kolei jest zadanie dla Repozytorium UPJPII, które może stać się wsparciem dla rozwoju jednostki naukowej. Warto korzystać z tego typu narzędzi i budować silną pozycję w świecie szeroko pojętej nauki.

Autor wyrażający chęć opublikowania swojej pracy w repozytorium przesyła publikację wraz ze stosowną licencją do redaktorów repozytorium cyfrowego UPJPII:

mgr Bogusława Lizoń-Kopka (boguslawa.lizon_kopka@upjp2.edu.pl)

mgr Aleksandra Ziarno-Adamus (aleksandra.ziarno@upjp2.edu.pl)

tel. +48 12 421 84 40 (wewnętrzny 307)

Zapraszamy także do odwiedzenia naszej strony <http://bc.upjp2.edu.pl> ■

Monodia Liturgiczna – podyplomowe studia. Zaproszenie do poszerzania horyzontów, pogłębiania muzycznej i duchowej wrażliwości

tekst: Maria Klich

Podyplomowe Studia z Monodii Liturgicznej zostały otwarte w 2016 r. w ramach Międzyuczelnianego Instytutu Muzyki Kościelnej przy Wydziale Historii i Dziedzictwa Kulturowego na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie.

Studia są przeznaczone dla muzyków, osób duchownych, osób prowadzących zespoły muzyczne oraz schole gregoriańskie w parafiach, animatorów życia muzycznego, organistów, a także dla wszystkich pragnących poszerzyć wiadomości w dziedzinie monodii liturgicznej, dla osób zainteresowanych śpiewem gregoriańskim oraz historią, rozwojem i duchowością zachodniej monodii liturgicznej.

W edycji 2016/2017 studia zgromadziły 28 słuchaczy, co bardzo pozytywnie zaskoczyło organizatorów. Słuchacze przyjeżdżają na spotkania z całej Polski. Są to zarówno osoby świeckie, zaangażowane w muzyczną i edukacyjną działalność w kraju, jak i osoby duchowne, prowadzące zespoły w ramach swych zgromadzeń, bądź pragnące pogłębić swą muzyczną wiedzę.

Studia trwają 4 semestry. Ich celem jest zapoznanie słuchaczy z genezą, historią i rozwojem monodii liturgicznej: od muzyki greckiej, synagogalnej i śpiewu bizantyjskiego do śpiewu Kościoła zachodniego (śpiew gregoriański, starorzemyński, ambrożyjański, mozarabski, akwitański,

gregoriańskiego, a także zapoznać się z genezą, historią i tradycją polskiej pieśni kościelnej i ludowej. W bieżącej edycji studiów omówiony został także szeroko dramat liturgiczny oraz chorał protestancki.

Każdy zjazd kończy się mszą św. lub innym nabożeństwem, podczas którego uczestnicy kursu wykonują śpiewy przygotowane w trakcie ćwiczeń. Daje to możliwość zapoznania się w praktyce z miejscem i znaczeniem tych śpiewów w liturgii, a przede wszystkim jest źródłem przeżyć estetycznych i duchowych.

Studia kończą się egzaminem dyplomowym polegającym na przygotowaniu przez studenta wybranej części proprium, opisaniu w pracy dyplomowej jego genezy, miejsca w liturgii i specyfiki, a także przygotowaniu i poprowadzeniu scholi, która ten śpiew wykona.

Kolejna edycja studiów odbędzie się w latach 2018/2020. Egzamin wstępny będą miały miejsce w czerwcu 2018 r. Od kandydatów wymagany jest dyplom ukończenia wyższej uczelni (licencjacki lub magisterski). Podczas egzaminów komisja weryfikuje słuch muzyczny i predyspozycje wokalne kandydatów oraz ogólną znajomość liturgii Kościoła katolickiego.

Druga edycja Podyplomowych Studiów z Monodii Liturgicznej nie będzie dokładnym powtórzeniem edycji pierwszej.

św. Hildegarda z Bingen, chorał zakonny i diecezjalny). Podczas comiesięcznych zjazdów słuchacze mają również okazję uczestniczyć w wykładach z zakresu kultury i sztuki średniowiecza, zapoznać się z modalnością gregoriańską i jej znaczeniem, poszerzyć wiedzę na temat psalmodii, a także historii i struktury liturgii. Bardzo interesujące są także zajęcia praktyczne z paleografii muzycznej i łacińskiej.

Podyplomowe Studia z Monodii Liturgicznej dają niepowtarzalną okazję do spotkania najwybitniejszych specjalistów w tej dziedzinie w Europie (takich jak m.in. prof. Alberto Turco, prof. Juan Carlos Asensio Palacios, dr Agnieszka Budzińska-Bennet, dr Bernard Sawicki OSB, Adam Strug). Podczas każdego zjazdu odbywają się wykłady oraz ćwiczenia z danego zagadnienia. Można w ten sposób poznać najważniejsze szkoły interpretacyjne śpiewu

Na podstawie doświadczeń organizatorów, zaczerpniętych z pierwszej edycji, studia zostaną wzbogacone m.in. o przedmioty, takie jak: modalność utworów gregoriańskich, historia i analiza form gregoriańskich, gregoriańska technika wokalna, dyrygentura gregoriańska, czy rytmika śpiewu gregoriańskiego na przestrzeni wieków. Większy nacisk będzie również położony na zagadnienie semiologii gregoriańskiej, zostanie na ten przedmiot przeznaczona większa ilość godzin dydaktycznych.

Organizatorzy spodziewają się niegasnącego zainteresowania kierunkiem ze strony osób wykształconych muzycznie, chcących zdobyć specjalizację w kierunku gregoriańskim, osób duchownych zaangażowanych w życie muzyczne swoich wspólnot, a także pasjonatów-amatorów, którzy pragną odkryć piękno śpiewu gregoriańskiego. ■

TRADITIO

Słowo od Redakcji

„Ta władza jest naprawdę silna, której posłuszni ludzie są weseli” – mówił Tytus Liwiusz – pisarz i historyk rzymski z początku naszej ery. Twierdzenie to po dziś dzień wywołuje uśmiech niedowierzania i zarazem przeblysł nadziei, wiadomo bowiem, że od dawien dawna poddani i przełożeni zmagają się z problemami wzajemnego braku zaufania oraz nieodpowiedzialności. Z drugiej strony trudno zaprzeczyć, że szczęście jednych i drugich powinno być ważnym kryterium jakości władzy. Oprócz władzy „nad” istnieje rodzaj władzy „z” – władza pozwalająca na wzajemne dochodzenie do przyczyn problemu i tworzenie wartości etycznych, a także przestrzeni współodpowiedzialności. Warto przyrzeć się tej interakcji.

Ponadto w bieżącym numerze koncentrujemy się na zagadnieniach panowania w obszarze teologii, stawiając w centrum postać Stwórcy Wszechświata i Chrystusa-Sługi.

Życzymy przyjemnej i pożytecznej lektury!

Dorota Kumorek,

Redaktor naczelna „Traditio Przestrzeń Cywilizacji Łacińskiej”

Koleżanki i Koledzy,

Zapraszamy do lektury czasopisma „Traditio”, które porusza zagadnienia szeroko rozumianej kultury łacińskiej. Piszemy o klasycznej filozofii, prawie, teologii. Prezentujemy też młodych, współczesnych i zakorzenionych w klasycie łacińskiej twórców słowa pisanego. Bliska jest nam kultura chrześcijańska i nauczanie Kościoła Rzymskokatolickiego. Pragniemy wydobywać i promować dorobek kultury europejskiej.

Jeżeli chcesz nam w tym pomóc, masz ciekawe pomysły i chęć rozwijania swojego warsztatu pisarskiego, zapraszamy Cię na nasze łamy. Spotkasz tu interesujących, twórczych ludzi, poszerzysz swoje horyzonty. Redakcję „Traditio” w dużej części tworzą osoby ze środowiska Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, a także absolwenci, studenci, doktoranci i wykładowcy innych uczelni. Współpraca z nami może i dla Ciebie okazać się ciekawą przygodą intelektualną.

Absens carens!

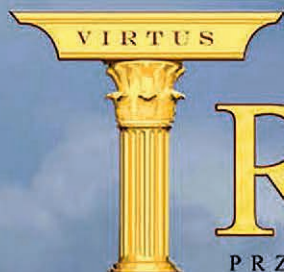
Zapraszamy do współtworzenia „Traditio Przestrzeń Cywilizacji Łacińskiej”!

Wojciech Olejnik, Dorota Kumorek

(twórcy i redaktorzy „Traditio Przestrzeń Cywilizacji Łacińskiej”) ■

ANNO DOMINI 2018 (8)

ISSN 2451-2842

TRADITIO

PRZESTRZEŃ CYWILIZACJI ŁACIŃSKIEJ

AUCTORITAS

**K. Karpień, „Dobro wspólne, miłość i solidarność
jako podstawy prawidłowego funkcjonowania
wspólnoty społecznej”**

**J. Bacia, „Autorytet nauczyciela a władza
rodzicielska”**

J. Żaba, „Czwarta władza”

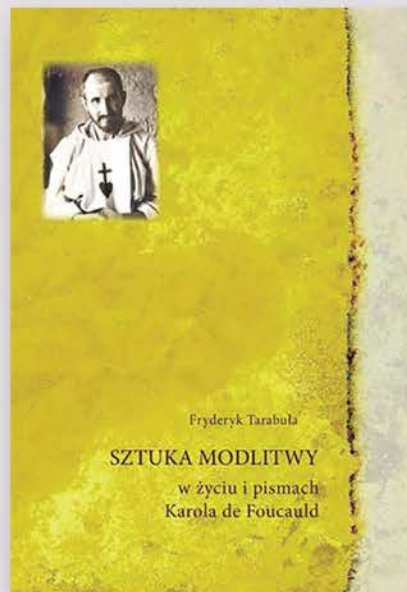

WWW.TRADITIO.PL

Fryderyk de Tarabula, *Sztuka modlitwy w życiu i pismach Karola de Foucauld*, Kraków 2017.

Droga do świętości Karola de Foucauld nie była prosta i łatwa. Urodził się 15 września 1858 r. w Strasburgu. Gdy miał sześć lat, zmarli jego rodzice. Dalszym wychowaniem chłopca zajęli się dziadkowie i siostra. Pobożność matki i religijność dziadków wpłynęła na formowanie jego postawy religijnej. Kształcił się w kolegium jezuickim w Paryżu, jednak pod wpływem złych lektur i kontaktów z cyganerią literacką stracił wiarę, zaczął też prowadzić nieuporządkowane życie moralne. Zaprzestał praktyk religijnych z modlitwą włącznie. Po dwóch latach, wyrzucony ze szkoły jezuitów w Paryżu, rozpoczął naukę w Akademii Wojsk Lądowych w Saint Cypr pod Wersalem, odbył służbę wojskową w Algierii. Był to okres ciemności w jego życiu, bez świadomości Boga. Taka sytuacja nie trwała długo. Tarabula czuje się wkrótce zniechęcony takim życiem. Odbywa podróż do Maroka i Algierii. Rok 1886 jest przełomowym w jego życiu, doznaje łaski nawrócenia pod wpływem kazania ojca Huvelina w Paryżu, po spowiedzi i Komunii św. Od tego momentu wierzy w Boga i pojmuje, że może żyć tylko dla niego i służyć ludziom. W roku 1890 wstępuje do trapistów, przyjmując imię zakonne Maria Alberyk, następnie udaje się do klasztoru Matki Bożej od Najświętszego Serca w Akbès w Syrii. Wysłany na studia teologiczne w Rzymie, postanawia zrezygnować ze ślubów zakonnych. W roku 1901 przyjmuje święcenia kapłańskie. Słyszac głos Boga, postanawia prowadzić życie eremity, służąc ludziom w krajach północnej Afryki, na Saharze, Maroku, Algierii. W Béni Abbès, małej oazie na pustyni, jako Karol od Jezusa, odziany w białą tunikę z sercem i krzyżem na piersi, ze swojej pustelni uczynił miejsce modlitwy i szpital. Jego życie eremickie pozwalało na całkowite zatracenie się w Najświętszym Sakramencie,

w którym jest wszystko, jest Nieskończoność, jest Bóg. Ostatni etap swojego życia, lata 1904–1916, spędził wśród Tuaregów, w osadzie Tamanrasset. Zbudował tam między innymi kaplicę, która stała się miejscem modlitwy dzięki czynnej za to, że Jezus zamieszkał wśród mieszkańców Sahary. Tu zakończył swoje życie, został zastrzelony. Prezentowana publikacja ukazuje, jak ogromną rolę w życiu Karola de Foucauld odegrała modlitwa, która stała się źródłem zjednoczenia z Bogiem i zaangażowania apostolskiego. Lektura Pisma Świętego, medytacja przed Najświętszym Sakramentem, korzystanie z sakramentów, zwłaszcza Mszy św., doprowadziło do mistycznego zjednoczenia z Bogiem. W jego życiu duchowym ważne miejsce odegrał kult Matki Bożej i świętych. Najświętsza Maryja Panna jako Boża Rodzicielka była dla niego wzorem i pomocą w zrozumieniu i uwielbieniu Boga. Święci stali się dla niego przykładem, w jaki sposób naśladować Chrystusa, by być posłusznym woli Ojca, służąc ludziom i chwale Boga.

 Uniwersytet Papieski
 Jana Pawła II
 w Krakowie
 WYDZIAŁ HISTORII I DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

HISTORIA ma przyszłość

historia • historia sztuki • muzyka kościelna
 ochrona dóbr kultury • turystyka historyczna
 archiwistyka i zarządzanie dokumentacją

 whidk.upjp2.edu.pl
 facebook.com/whidk.upjp2

